

ఆధునిక దౌత్య విధానం

ఎం.ఏ. - పాలిటికల్ సైన్స్ సెమిస్టర్ - III, పేపర్ - V

రచయితలు :

డా॥ డి. మనో వికాస్

పాలిటికల్ సైన్స్ అధ్యాపకులు

శాతవాహన కాలేజి, విజయవాడ.

కె. సిరిన్ కవిత

పాలిటికల్ సైన్స్ అధ్యాపకులు

గవర్నమెంట్ డిగ్రీ కాలేజి,

వినుకొండ

సంపాదకులు

ప్రొఫెసర్ ఎం. రవిశంకర్

డిపార్ట్‌మెంట్ ఆఫ్ పాలిటికల్ సైన్స్ &

పబ్లిక్ అడ్మినిస్ట్రేషన్

ఆచార్య నాగార్జున విశ్వవిద్యాలయం,

గుంటూరు

డైరెక్టర్

డా. నాగరాజు బట్టు

యంహెచ్ఆర్ఎమ్., ఎంబిఎ., ఎల్ఎల్ఎమ్., ఎం.ఎ (సై) ఎం.ఎ (సో), ఎం.ఇడి., ఎంఫిల్., పిహెచ్.డి

దూరవిద్యా కేంద్రం

ఆచార్య నాగార్జున విశ్వవిద్యాలయం, నాగార్జున నగర్ - 522 510

ఫోన్ నెం. 0863-2346208, 0863-2346222, 0863-2346259 (స్టడీ మెటీరియల్)

వెబ్‌సైట్: www.anucde.info, ఇమెయిల్: anucdedirector@gmail.com

M.A., Political Science : DIPLOMACY

Edition : 2023

No. of Copies :

© Acharya Nagarjuna University

This book is exclusively prepared for the use of students of **M.A. POLITICAL SCIENCE** Centre for Distance Education, Acharya Nagarjuna University and this book is mean for limited circulation only

Published by :

Dr. Nagaraju Battu

Director

Centre for Distance Education

Acharya Nagarjuna University

Nagarjuna Nagar-522510

Printed at :

ముందుమాట

ఆచార్య నాగార్జున విశ్వవిద్యాలయం 1976లో స్థాపించినది మొదలు నేటి వరకు ప్రగతి పథంలో పయనిస్తూ వివిధ కోర్సులు, పరిశోధనలు అందిస్తూ 2016 నాటికి NAAC చే గ్రేడ్ 'A' ను సంపాదించుకొని దేశంలోనే ఒక ప్రముఖ విశ్వవిద్యాలయంగా గుర్తింపు సాధించుకొన్నదని తెలియజేయడానికి సంతోషిస్తున్నాను. ప్రస్తుతం గుంటూరు, ప్రకాశం జిల్లాలోని 447 అనుబంధ కళాశాలల విద్యార్థులకు డిప్లమో, డిగ్రీ, పీజీ స్థాయి విద్యాబోధనను ఆచార్య నాగార్జున విశ్వవిద్యాలయం అందిస్తోంది.

ఆచార్య నాగార్జున విశ్వవిద్యాలయం ఉన్నత విద్యను అందరికీ అందించాలన్న లక్ష్యంతో 2003-04లో దూరవిద్యా కేంద్రాన్ని స్థాపించింది. పూర్తిస్థాయిలో కళాశాలకు వెళ్ళి విద్యనభ్యసించలేని వారికి, వ్యయభరితమైన ఫీజులు చెల్లించలేని వారికి, ఉన్నత విద్య చదవాలన్న కోరిక ఉన్న గృహిణులకు ఈ దూర విద్యాకేంద్రం ఎంతో ఉపయోగపడుతుంది. ఇప్పటికే డిగ్రీ స్థాయిలో బి.ఎ., బి.కాం., బి.ఎస్.సి., పీజీ స్థాయిలో ఎం.ఎ., ఎం.కాం., ఎం.ఎస్.సి., ఎం.సి.ఎ., ఎల్.ఎల్.ఎం., ఎం.బి.ఎ., కోర్సులను ప్రారంభించిన విశ్వవిద్యాలయం గత సంవత్సరం కొత్తగా జీవన నైపుణ్యాలు అనే సర్టిఫికేట్ కోర్సును కూడా ప్రారంభించింది.

ఈ దూర విద్యా విధానం ద్వారా విద్యనభ్యసించే విద్యార్థుల కొరకు రూపొందించే పాఠ్యాంశాలు సులభంగాను, సరళంగాను విద్యార్థి తనంతట తానుగా అర్థం చేసుకునేలా ఉండాలనే ఉద్దేశ్యంతో విశేష బోధనానుభవం కలిగి రచనా వ్యాసంగంలో అనుభవం గల అధ్యాపకులతో పాఠ్యాంశాలను వ్రాయించడం జరిగింది. వీరు ఎంతో నేర్పుతో, నైపుణ్యంతో నిర్ణీత సమయంలో పాఠ్యాంశాలను తయారుచేశారు. ఈ పాఠ్యాంశాలపై విద్యార్థినీ, విద్యార్థులు, ఉపాధ్యాయులు నిష్ణాతులైనవారు ఇచ్చే సలహాలు, సూచనలు, సహృదయంతో స్వీకరించబడతాయి. నిర్మాణాత్మకమైన సూచనలు గ్రహించి మున్ముందు మరింత నిర్దిష్టంగా అర్థమయ్యే రీతిలో ప్రచురణ చేయగలం. ఈ పాఠ్యాంశాల అవగాహన కోసం, అభివృద్ధి కోసం సంశయాల నివృత్తి కోసం వారాంతపు తరగతులు, కాంటాక్టు క్లాసులు ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది.

దూరవిద్యా కేంద్రం ద్వారా విజ్ఞాన సముపార్జన చేస్తున్న విద్యార్థులు, ఉన్నత విద్యార్హతలు సంపాదించి జీవనయాత్ర సుగమం చేసుకోవడమే కాక చక్కటి ఉద్యోగావకాశాలు పొంది, ఉద్యోగాలలో ఉన్నత స్థాయికి చేరాలని, తద్వారా దేశ పురోగతికి దోహదపడాలని కోరుకుంటున్నాను. రాబోయే సంవత్సరాలలో దూరవిద్యాకేంద్రం మరిన్ని కొత్త కోర్సులతో దిన దినాభివృద్ధి చెంది ప్రజలందరికీ అందుబాటులో ఉండాలని అకాంక్షిస్తున్నాను. ఈ ఆశయ సాధనకు సహకరిస్తున్న, సహకరించిన దూర విద్యాకేంద్రం డైరెక్టర్లకు, సంపాదకులకు, రచయితలకు, అకడమిక్ కోఆర్డినేటర్లకు, అకడమిక్ కౌన్సిలర్లకు మరియు అధ్యాపకేతర సిబ్బందికి నా అభినందనలు.

ప్రొఫెసర్ పి. రాజశేఖర్

ఉపకులపతి

ఆచార్య నాగార్జున విశ్వవిద్యాలయం

M.A. Political Science , Semester-III, Paper - V
305PO21 : DIPLOMACY

ఆధునిక దౌత్య విధానము

SYLLABUS

Unit - I :

1. The Nature and Origins of Modern Diplomacy
2. The Development of Diplomatic Theory

Unit - II :

3. The Transition from Old Diplomacy to New Diplomacy
4. Democratic Diplomacy

Unit - III :

5. Recent Changes in Diplomatic Practice
6. Points of Diplomatic Procedure

Unit - IV :

7. Propaganda and Diplomacy
8. Diplomacy in the UN

Reference Books

1. Bailey, Sydney B. : The General Assembly of the United Nations, Stevens
2. Bowles, Chester : Ambassador's Report NY, Haper
3. Briggs, Hebert W. : The Law of Nations, NY, Appleton - Century - Crofts
4. Carr, E.H. : The Twenty Years of Crisis, London, Macmillan
5. Huddleston Sisley : Popular Diplomacy and War, Peterborough
6. Krishna Murthy, G.V.G : Dynamics of Diplomacy, National Publishing House, New Delhi
7. Nicolson Harold : Diplomacy, London, Oxford University Press
8. Plischke, Elmer : Summit Diplomacy, Maryland
9. Satow Sir Ernest : A Guide to Diplomatic Practice, Longmans

విషయ సూచిక

1. ఆధునిక దౌత్యము స్వభావము దాని మూలాలు 1.1 - 1.8
2. దౌత్య సిద్ధాంతం అభివృద్ధి క్రమము 2.1 - 2.9
3. సాంప్రదాయ దౌత్యము నూతన దౌత్యముగా పరిణామక్రమము 3.1 - 3.8
4. ప్రజాస్వామ్యయుత దౌత్య విధానము 4.1 - 4.9
5. ఇటీవలి కాలంలో దౌత్య విధానంలో వచ్చిన మార్పులు 5.1 - 5.15
6. దౌత్య ప్రక్రియ నియమాలు 6.1 - 6.11
7. ప్రచారం మరియు దౌత్యం 7.1 - 7.11
8. ఐక్యరాజ్యసమితి దౌత్యం 8.1 - 8.10

305PO21

MODEL QUATATION PAPER

M.A. DEGREE EXAMINATION

Semester - III, Political Science & Public Administration

Paper V - **diplomacy**

Time: Three hours

Maximum: 70 marks

Answer All Questions

(4 x 15 = 60)

1. (a) What do you understand by diplomacy ? Explain its characteristics
దౌత్య నీతి అంటే ఏమిటి అర్థమయిందో తెలిపి, దాని యొక్క లక్షణాలను వివరింపుము
(Or)
(b) Examine the causes for the origin, growth and the end of 'Diplomacy'
'దౌత్య నీతి' ప్రారంభం కావటానికి, వృద్ధి మరియు ముగియటానికి గల కారణాలను పరిశీలింపుము
2. (a) Define diplomacy and explain its role in fulfillment of its objectives.
దౌత్య నీతిని నిర్వచించి దాని యొక్క లక్ష్యాలు నెరవేర్చడంలో దౌత్య నీతి పాత్రను వివరించుము.
(Or)
(b) Explain the features of 'New Diplomacy'
నూతన దౌత్య నీతి యొక్క లక్షణాలను వివరింపుము
3. (a) Write an essay on recent changes in Diplomatic practices.
దౌత్య నీతి ఆచరణలో ఇటీవల చోటు చేసుకున్న మార్పులపై ఒక వ్యాసము వ్రాయుము
(Or)
(b) Democracy hinders the role of Diplomacy in International relations' - Explain
అంతర్జాతీయ సంబంధాలలో దౌత్య నీతికి ప్రజాస్వామ్యం అడ్డంకి' - వివరింపుము

4. (a) What is the role of Propagands in Diplomacy

దౌత్యనీతిలో ప్రచారం యొక్క పాత్రను వివరించుము

(Or)

(b) Write an essay on multi-lateral diplomacy and the United Nations.

బహుముఖ దౌత్య నీతి మరియు ఐక్యరాజ్య సమితిపై ఒక వ్యాసము వ్రాయుము.

5. Write short notes on any TWO of the following.

ఈ క్రింది వానిలో ఏదైనా రెండింటిని క్లుప్తంగా సమాధానాలు వ్రాయుము

(a) Summit Diplomacy సదస్సు దౌత్యనీతి

(b) Track 111 Diplomacy ట్రేక్ 111 డిప్లొమసీ

(c) Iron Curtain ఉక్కు తెర

(b) Bus Diplomacy బస్ దౌత్య నీతి

పాఠం - 1

ఆధునిక దౌత్యము స్వభావము దాని మూలాలు (The Nature and Origins of Modern Diplomacy)

పాఠ్య నిర్మాణ క్రమము :

- 1.0. లక్ష్యం
- 1.1. ఆధునిక దౌత్యం - పరిచయం
- 1.2. ఆధునిక దౌత్యం - లక్షణాలు
- 1.3. ఆధునిక దౌత్యం ఎదుర్కొంటున్న సవాళ్ళు
- 1.4. ఆధునిక దౌత్యం - వ్యూహాలు - విధానాలు
- 1.5. ముగింపు
- 1.6. మాదిరి పరిక్ష ప్రశ్నలు
- 1.7 అచూకీ గ్రంథాలు

1.0. లక్ష్యం

ఆధునిక దౌత్యం స్వభావం, దాని మూలాలను గురించి అధ్యయనం చేయడం ద్వారా నేటి అంతర్జాతీయ సంబంధాలలో దౌత్యం యొక్క ప్రాధాన్యత ఏ విధముగా ఉంది. వివిధ దేశాలు ఇతర దేశాలతో దౌత్య సంబంధాలను మెరుగు పరుచుకొనుటకు ఎలాంటి వ్యూహాలను విధానాలను రూపొందించుకుంటున్నాయి. అదే విధంగా అంతర్జాతీయ సంబంధాలలో ఆధునిక దౌత్య విధానాలు ఎదుర్కొంటున్న సవాళ్ళు మరియు వాటిని ఎదుర్కొన్న వ్యూహాలను గురించి క్షుణ్ణంగా అధ్యయనంచేయడం ఈ పాఠ్యాంశం యొక్క లక్ష్యం.

1.1 పరిచయం :

ఆధునిక దౌత్యం అనేది వివిధ దేశాలు మరియు వారి ప్రతినిధుల మధ్య సంబంధాలను నిర్వహించడం మరియు ఒప్పందాలను చర్చించడం, ఇది అంతర్జాతీయ సంబంధాలలో కీలకమైన అంశం. మరియు ఇది కాలక్రమేణా మరింత ఆధునాతనంగా, సంక్లిష్టంగా మారింది. ఆధునిక దౌత్యం యొక్క మూలాలను పురాతన నాగరికతలలో గుర్తించవచ్చు. ఇక్కడ పొత్తులను స్థాపించడానికి, విభేదాలను పరిష్కరించడానికి మరియు ఒప్పందాలను గూర్చి చర్చించడానికి దౌత్యవేత్తలు

ఒక రాజ్యం నుండి మరొక రాజ్యానికి పంపబడేవారు. అయితే, నేడు మనకు తెలిసిన ఆధునిక దౌత్యం ఐరోపాలో పునరుజ్జీవనోద్యమ కాలంలో అభివృద్ధి చెందింది. ఈ కాలంలో యూరోపియన్ రాష్ట్రాల మధ్య అంతర్జాతీయ వాణిజ్యం మరియు రాజకీయ పోటీ పెరిగింది. ఇది అంతర్జాతీయంగా దేశాలలో శాశ్వత దౌత్య మిషన్ల స్థాపనకు దారి తీసింది. వారి దేశాలకు ప్రాతినిధ్యం వహించడానికి మరయు ఒప్పందాలు, పొత్తులు మరియు వాణిజ్య ఒప్పందాలను చర్చించడానికి దౌత్యవేత్తలు దూతలగా పంపబడ్డారు. దౌత్య కార్యకలాపాలు ప్రభావవంతంగా మరియు ఆతధ్య దేశం నుండి ప్రతీకార భయం లేకుండా పనిచేయగలవని నిర్ధారించడానికి ఇది జరిగినది.

19వ మరియు 20వ శతాబ్దాలలో, ఐక్యరాజ్య సమితి మరియు ప్రపంచ వాణిజ్య సంస్థ వంటి అంతర్జాతీయ సంస్థల స్థాపనలో ఆధునిక దౌత్యం అభివృద్ధి చెందుతూ వచ్చింది. దౌత్యం ఇప్పుడు మానవ హక్కులు, వాతావరణ మార్పు మరియు వాణిజ్య ఒప్పందాలు వంటి అనేక రకాల సమస్యలను కలిగి ఉంది. ఆధునిక దౌత్యం కాలక్రమేణా అభివృద్ధి చెందింది. ఈ దేశాల మధ్య సంబంధాలను నిర్వహించడంలో అవసరమైన, సంక్లిష్టమైన మరియు ఆధునిక అభ్యాసంగా మారింది. దీని మూలాలు పురాతన నాగరికతల యందు గుర్తించవచ్చును. అయితే ఇది ఐరోపాలో పునరుజ్జీవనోద్యమ యుగంలో గణనీయంగా అభివృద్ధి చెందింది మరియు ఆధునిక ప్రపంచం యొక్క డిమాండ్లను తీర్చడానికి ఇది అభివృద్ధి చెందుతూనే ఉంది.

1.2. ఆధునిక దౌత్యం లక్షణాలు :

ఆధునిక దౌత్య లక్షణములలో ముఖ్యమైనవి.

1. దేశాల మధ్య విభేదాల పరిష్కారం మరియు సహకారాలను ప్రోత్సహించే సాధనంగా దౌత్యం :

విభేదాలను పరిష్కరించడానికి మరియు దేశాల మధ్య సహకారాన్ని ప్రోత్సహించే సాధనంగా దౌత్యంపై దృష్టి పెట్టడం, దౌత్యవేత్తలు చర్చలు మరియు మధ్యవర్తిత్వం మరియు న్యాయవాదంతో సహా వారి లక్ష్యాలను సాధించడానికి అనేక సాధనాలు మరియు సాంకేతికతలను ఉపయోగిస్తారు. ఆధునిక దౌత్యంలో సాంకేతికతను ప్రసార మాధ్యమంగా ఉపయోగించుకొనడం జరుగుచున్నది. సాంకేతికత అభివృద్ధిలో దౌత్యవేత్తలు సరియైన సమయంలో సమాచారాన్ని మార్పిడి చేసుకొనవచ్చును మరియు విభిన్న దేశాల వాటాదారులతో ప్రభావవంతమైన చర్చలలో పాల్గొనుటకు అవకాశం కల్పిస్తుంది.

2. ప్రజా సంబంధ దౌత్యం :

ఆధునిక దౌత్యం పబ్లిక్ దౌత్యం యొక్క ప్రాముఖ్యతను కూడా గుర్తిస్తుంది. ఇది పరస్పర అవగాహనను ప్రోత్సహించడానికి మరియు దేశాల మధ్య సంబంధాలను పెంపొందించడానికి ప్రజలతో సాంకేతిక మార్పిడి, విద్యా వ్యవహారాలు మరియు సాంస్కృతిక, ఆచార వ్యవహారాలు అధ్యయనం చేయడం వంటి ప్రజా సంబంధ వ్యవహారాల వలన సామాజిక ఐక్యతను ప్రాపంచికరణలో భాగంగా ఆధునిక దౌత్యం ప్రోత్సహించడం జరుగుచున్నది. ఆధునిక దౌత్యం అంతర్జాతీయ సంబంధాలను రూపొందించే రాజకీయ, ఆర్థిక మరియు సామాజిక శక్తులచే రూపొందించబడింది. దౌత్యవేత్తలు తమ లక్ష్యాలను సాధించడానికి సంక్లిష్ట ఆలోచనలను, ఆశక్తులను మరియు పొత్తులను మార్చుకోవాలి.

3. అంతర్జాతీయ చట్టం యొక్క పాత్ర :

ఆధునిక దౌత్యం యొక్క మరొక ముఖ్య లక్షణం అంతర్జాతీయ చట్టం యొక్క పాత్ర. దౌత్య వేత్తలు ఒప్పందాలను చర్చించడానికి విభేదాలను పరిష్కరించడానికి మరియు దేశాల మధ్య సహకారాన్ని ప్రోత్సహించడానికి అంతర్జాతీయ చట్టాల యొక్క చట్టంలో పనిచేయాల్సి ఉంటుంది. దీనికి అంతర్జాతీయ చట్టంపై లోతైన అవగాహన మరియు సంక్లిష్టమైన చట్టాల రూపకల్పనకు మరియు అంతర్జాతీయ వినాదాల పరిష్కారాలకై విధానాలను మార్గనిర్దేశనం చేయగల సామర్థ్యం అవసరం.

4. బహుపాక్షికత :

ఆధునిక దౌత్యం బహుపాక్షికత యొక్క ప్రాముఖ్యతను కూడా గుర్తిస్తుంది. ఇది అంతర్జాతీయ సంస్థలు మరియు ఫోరమ్ల ద్వారా ప్రపంచ సమస్యలను పరిష్కరించడానికి పనిచేస్తుంది. వాతావరణ మార్పులు మరియు ఆర్థిక సంక్షోభాలు వంటి సంక్లిష్ట సమస్యలను పరిష్కరించడానికి వనరులను సమీకరించడానికి, సమాచారాన్ని పంచుకోవడానికి మరియు వారి ప్రయత్నాలను సమన్వయం చేయడానికి బహుళ పక్షవాదం దేశాలను అనుమతిస్తుంది. ఆధునిక దౌత్యం అంతర్జాతీయ వ్యవహారాల్లో పౌర సమాజం మరియు నాన్-స్టేట్ భాగాస్వాముల పాత్రపై ఎక్కువగా దృష్టిపెడుతుంది. దౌత్యవేత్తలు చర్చలు, సహకారం మరియు అవగాహనను ప్రోత్సహించడానికి ఎన్.జి.ఓ.లు, వ్యాపారులు, మరియు విద్యా సంస్థలతో సహా అనేక రకాల భాగాస్వాములతో సత్సంబంధాలను ఏర్పాటు చేసుకుంటారు.

5. మృదువైన శక్తి :

ఆధునిక దౌత్యం మృదువైన శక్తి యొక్క ప్రాముఖ్యతను గుర్తిస్తుంది. ఇది దౌత్య లక్ష్యాలను సాధించడానికి సాంస్కృతిక, సామాజిక మరియు ఆర్థిక ప్రభావాన్ని ఉపయోగించడం జరుగుతుంది. విశ్వనీయతను పెంపొందించడానికి, సహకారాన్ని ప్రోత్సహించడానికి మరియు వివిధ దేశాల యొక్క విలువలు వాటి ఆసక్తులను గురించి అవగాహనలను రూపొందించుకొనుటకు ఈ సాఫ్ట్ పవర్ను ఉపయోగించవచ్చును. ఆధునిక దౌత్యం అనేది విస్తరిత శ్రేణి నైపుణ్యాలు, పద్ధతులు మరియు వ్యూహాలను కలిగి ఉన్న బహుముఖ అభ్యాసం. ఇది అంతర్జాతీయ సంబంధాలను రూపొందించే రాజకీయ, ఆర్థిక మరియు సామాజిక శక్తులచే రూపొందించబడింది. మరియు ఇది ఆధునిక ప్రపంచం యొక్క సవాళ్ళను ప్రతిస్పందనగా అభివృద్ధి చెందుతూనే ఉంది.

1.3. ఆధునిక దౌత్యం ఎదుర్కొంటున్న సవాళ్ళు :

1. భద్రతాపరమైన బెదిరింపులు :

ఆధునిక దౌత్యం ఎదుర్కొంటున్న ప్రధాన సవాళ్ళలో ఒకటి సాంప్రదాయేతర భద్రతాపరమైన బెదిరింపులు పెరుగుదల సైబర్ దాడులు, ఉగ్రవాదం మరియు కృత్రిమ జీవవైవిధ్య మహమ్మారి వంటి సమస్యలు అంతర్జాతీయ భద్రతకు గణనీయమైన సవాళ్ళను ఏర్పరుస్తున్నాయి. కాబట్టి వీటి నివారణకు సమన్వయంతో కూడిన ప్రపంచ దేశాల ప్రతిస్పందన అవసరం. ఇంటిలిజెన్స్ భాగస్వామ్యం. అంతర్జాతీయ చట్టాల అమలు మరియు ప్రజారోగ్య చర్యలపై సహకారంతో సహా వివిధ రకాల

బెదింపులను పరిష్కరించడానికి సమర్థవంతమైన వ్యూహాలను అభివృద్ధి చేయడానికి దౌత్యవేత్తలు సమిష్టిగా కలిసి పనిచేయాల్సి ఉంది.

2. ప్రపంచీకరణ ప్రభావం :

ఆధునిక దౌత్యం ఎదుర్కొంటున్న మరో సవాలు అంతర్జాతీయ సంబంధాలపై ప్రపంచీకరణ ప్రభావం. ప్రపంచ ఆర్థిక వ్యవస్థలో దేశాలు పరస్పరం ఆధారపడి వ్యాపార కార్యకలాపాలు నిర్వహించుట జరుగుట వలన దేశాల మధ్య వాణిజ్య సహకారానికి కొత్త అవకాశాలను సృష్టించుకొనడం జరుగుతున్నది. అయితే ఇది దేశాల మధ్య ఉద్రిక్తత మరియు వాటి యొక్క కొత్త వనరులను కూడా సృష్టించింది. దౌత్యవేత్తలు వాణిజ్యం, పెట్టుబడి మరియు ఆర్థిక వృద్ధిని ప్రోత్సహించడానికి ఈ సంక్లిష్ట ఛైనమిక్స్ ని మార్గనిర్దేశనం చేయాలి. అదే సమయంలో ప్రపంచీకరణలో సంబంధం ఉన్న నష్టాలు మరియు సవాళ్ళను కూడా నిర్వహించాలి.

3. ఉదారవాద క్రమం :

ఆధునిక దౌత్యం కూడా ఉదారవాద అంతర్జాతీయ క్రమం యొక్క కొతకు సంబంధించిన ముఖ్యమైన సవాళ్ళను ఎదుర్కొంటుంది. ప్రపంచంలోని అనేక ప్రాంతాలలో జనాధారణ పొందిన ఉద్యమాలు, వివిధ దేశాలలో పెరుగుతున్న జాతీయవాదము మరియు నిరంకుశ వాదాలు అంతర్జాతీయంగా ఏర్పాటు చేసుకున్న సంస్థలు మరియు నిబంధనలపై పెరుగుతున్న సందేహాలకు బలం చేకూర్చేవిగా ఉన్నాయి. స్థిరమైన మరియు శాంతియుతమైన అంతర్జాతీయ క్రమాన్ని నిర్వహించడానికి అవసరమైన ప్రజాస్వామ్యం, మానవ హక్కులు మరియు చట్ట నియమాలు, విలువలను రక్షించడానికి మరియు ప్రోత్సహించడానికి దౌత్య వేత్తలు కలిసి పని చేయాలి. దౌత్యవేత్తలు వేంగా మారుతున్న భౌగోళిక, రాజకీయ, ప్రకృతి సంబంధిత అంశాలను మార్గనిర్దేశనం చేయాలి. పెరుగుతున్న ప్రపంచ ఉద్రిక్తతల నేపథ్యంలో సహకారాన్ని ప్రోత్సహించాలి. ఎన్నో సవాళ్ళు ఉన్నప్పటికీ, అంతర్జాతీయ సంబంధాల నిర్వహణకు ప్రపంచవ్యాప్త శాంతి, స్థిరత్వం మరియు శ్రేయస్సును ప్రోత్సహించడానికి ఆధునిక దౌత్యం కీలకమైన సాధనంగా మిగిలినది.

4. అంతర్జాతీయ వ్యవస్థలో కొత్త మరియు అభివృద్ధి చెందుతున్న శక్తుల ప్రభావం :

ఆధునిక దౌత్యం ఎదుర్కొంటున్న మరో సవాలు అంతర్జాతీయ వ్యవస్థలో కొత్త మరియు అభివృద్ధి చెందుతున్న శక్తుల ప్రభావం. చైనా, భారతదేశం మరియు బ్రెజిల్ వంటి దేశాల స్థాయిలలో వచ్చిన పెరుగుదల అంతర్జాతీయ సహకారం మరియు పోటీకి సంబంధించి కొత్త అవకాశాలను సృష్టించింది. మరియు ఇది ప్రపంచ శక్తి సమతుల్యతలో మార్పుకు దారి తీసింది. దౌత్యవేత్తలు ఈ నూతన శక్తులను దిశానిర్దేశనం చేస్తూ స్థిరత్వాన్ని ప్రోత్సహించడానికి మరియు సంఘర్షణను నివారించడానికి ఈ అభివృద్ధి చెందుతున్న శక్తులతో సంబంధాలు మరియు భాగస్వామ్యాలను నిర్మించడానికి కలిసి పనిచేయాలి. ప్రాంతీయ వాదం మరియు జాతీయ వాదం పెరుగుదల, వాతావరణ మార్పులు, పేదరికం మరియు సంఘర్షణ వంటి ప్రపంచ సవాళ్ళను పరిష్కరించడానికి దౌత్యవేత్తలు ఈ విభజనలను తగ్గించడానికి మరియు సహకారాన్ని ప్రోత్సహించడానికి పనిచేయాలి.

5. అంతర్జాతీయ స్వాభావిక మార్పులు :

ఆధునిక దౌత్యం మారుతున్న అంతర్జాతీయ స్వాభావిక మార్పులకు సంబంధించిన సవాళ్ళను ఎదుర్కొంటుంది. సోషల్ మీడియా మరియు డిజిటల్ కమ్యూనికేషన్ యొక్క పెరుగుదల దౌత్య విధానాలలో విప్లవాత్మక మార్పులకు కారణం అయ్యాయి. దౌత్య వేత్తలు అందరూ కూడా ఈ నూతన కమ్యూనికేషన్లకు అనుగుణంగా దౌత్య నీతిని ప్రదర్శించాల్సిన ఆవశ్యకత ఏర్పడినది. వేగంగా మారుతున్న ప్రపంచంలో తమ దేశ ప్రయోజనాలను మెరుగు పరుచుకొనుటకు కొత్త వ్యూహాలను అభివృద్ధి చేసుకుంటున్నారు.

6. తప్పుడు సమాచారం మరియు ప్రచారం :

సోషల్ మీడియా మరియు డిజిటల్ టెక్నాలజీల విస్తరణ ప్రభుత్వ మరియు ప్రభుత్వేతర అధిపతులు ప్రజాభిప్రాయాన్ని ప్రభావితం చేయడానికి మరియు దౌత్య ప్రయత్నాలను బలహీన పరిచేందుకు తప్పుడు సమాచారం మరియు ప్రచారం చేయడం సులభతరం చేసింది. దౌత్యవేత్తలు తమ దేశ ప్రయోజనాలను పరిరక్షించడానికి మరియు వారి దౌత్య లక్ష్యాలను ప్రోత్సహించడానికి తప్పుడు కథనాలను మరియు ప్రచారాలను గుర్తించి ప్రతిఘటించాలి.

7. వాతావరణ మార్పులు :

వాతావరణ మార్పు అనేది అంతర్జాతీయ సహకారం అవసరమయ్యే ప్రపంచ సవాలు వాతావరణ మార్పులను పరిష్కరించే విధానాలు మరియు ఒప్పందాలను ప్రోత్సహించడానికి గ్రీన్ హౌస్ వాయు ఉద్గారాలను తగ్గించడానికి మరియు హాని కలిగించే వాతావరణ మార్పులు ప్రభావాలను జనాభాపై పడకుండా తగ్గించడానికి దౌత్యవేత్తలు కలిసి పనిచేయాలి.

8. ప్రపంచ ఆరోగ్యం :

ప్రపంచ ఆరోగ్య సవాళ్ళను పరిష్కరించడానికి దేశాల మధ్య సహకారం మరియు సహకారాన్ని ప్రోత్సహించడంలో ప్రపంచ ఆరోగ్య దౌత్యం యొక్క ప్రాముఖ్యతను కోవిడ్-19 మహమ్మారి హైలెట్ చేసింది. ప్రజారోగ్యాన్ని మెరుగుపరిచే విధానాలు మరియు కార్యక్రమాలను ప్రోత్సహించడానికి, అంటు వ్యాధుల వ్యాప్తిని నిరోధించడానికి మరియు స్థితిస్థాపకమైన ఆరోగ్య వ్యవస్థలను నిర్మించడానికి దౌత్యవేత్తలు కలిసి పనిచేయాలి.

9. ఆర్థిక అసమానత :

ఆధునిక దౌత్యానికి ఆర్థిక అసమానత పెద్ద సవాలుగా మిగిలిపోయింది. దౌత్యవేత్తలు పేదరికాన్ని తగ్గించే విధానాలు మరియు కార్యక్రమాలను ప్రోత్సహించడానికి ఆర్థిక వృద్ధి మరియు అభివృద్ధిని ప్రోత్సహించడానికి మరియు ఆర్థిక అసమానత యొక్క మూల కారణాలను పరిష్కరించడానికి పనిచేయాలి.

ఆధునిక దౌత్యం యొక్క సవాళ్ళను పరిష్కరించడానికి దౌత్యవేత్తలు అనుసరించే అనేక వ్యూహాలు మరియు విధానాలు.

1.4. ఆధునిక దౌత్యం వ్యూహాలు - విధానాలు :

1. బహు పాక్షికత :

ఆధునిక దౌత్యం ఎదుర్కొంటున్న అనేక సవాళ్ళు ప్రపంచ స్వభావాన్ని దృష్టిలో ఉంచుకుని, దేశాల మధ్య సహకారం మరియు ఒప్పందాలను ప్రోత్సహించడానికి బహుళ పక్షవాదం కీలక వ్యూహంగా మిగిలిపోయింది. యునైటెడ్ నేషన్స్, వరల్డ్ ట్రేడ్ ఆర్గనైజేషన్ మరియు ఇంటర్నేషనల్ క్రిమినల్ కోర్ట్ వంటి అంతర్జాతీయ సంస్థలను బలోపేత చేయడానికి దౌత్యవేత్తలు కృషి చేయవచ్చు మరియు వాతావరణ మార్పులు, సైబర్ భద్రత వంటి సమస్యలపై దేశాల మధ్య మరింత సహకారం మరియు సమన్వయాన్ని ప్రోత్సహించవచ్చు.

2. దౌత్య సమావేశాలు :

దౌత్యవేత్తలు ప్రభుత్వాలు, పౌర సమాజ సంస్థలు, వ్యాపార వర్గాలు మరియు ఇతర ప్రభుత్వేతర ప్రతినిధులతో సహా అనేక రంగాలకు చెందిన నాయకులతో సంభాషణలు చేస్తూ దౌత్యంతో పాల్గొనవచ్చు. ఇది దౌత్యపరమైన ప్రయత్నాలకు విస్తృత ఆధారిత మద్దతును పెంపొందించడానికి, వివిధ సమూహాల మధ్య మరింత అవగాహన మరియు సహకారాన్ని పెంపొందించడానికి మరియు సంక్లిష్ట సమస్యలకు వినూత్న పరిష్కారాలను గుర్తించడంలో సహాయపడుతుంది.

3. సాంస్కృతిక దౌత్యం :

సాంస్కృతిక దౌత్యం అనేది కళ, సంగీతం, సాహిత్యం మరియు దేశాలు మధ్య సంబంధాలను పెంపొందించడానికి మరియు అవగాహనను పెంపొందించడానికి ఇతర సాంస్కృతిక రూపాలను ఉపయోగించడం. దౌత్యవేత్తలు విభిన్న సంస్కృతుల మధ్య వంతెనలను నిర్మించడానికి మరియు విభిన్న దృక్కోణాల పట్ల ఎక్కువ అవగాహన మరియు గౌరవాన్ని ప్రోత్సహించడానికి సాంస్కృతిక దౌత్యం ఉపయోగపడుతుంది.

4. ఆర్థిక దౌత్యం :

దేశాల మధ్య సహకారాలను ప్రోత్సహించడానికి వాణిజ్యం, పెట్టుబడి మరియు ఆర్థిక విధానాలను ఉపయోగించడం ఆర్థిక దౌత్యం. దౌత్యవేత్తలు ఆర్థిక అభివృద్ధిని ప్రోత్సహించడానికి వాణిజ్య అడ్డంకులను తగ్గించడానికి మరియు దేశాల మధ్య ఆర్థిక భాగస్వామ్యాన్ని నిర్మించడానికి పనిచేయవచ్చు.

5. డిజిటల్ దౌత్య విధానం :

డిజిటల్ దౌత్యం అనేది దౌత్యాన్ని ప్రోత్సహించడానికి మరియు దేశాల మధ్య సంబంధాలను పెంపొందించడానికి సోషల్ మీడియా, డిజిటల్ కమ్యూనికేషన్ టెకనాలజీలను ఉపయోగించడం. దౌత్యవేత్తలు వారి దేశ ప్రయోజనాలను ప్రోత్సహించడానికి మరియు కీలక సమస్యలపై సంభాషణ మరియు సహకారాన్ని ప్రోత్సహించడానికి డిజిటల్ దౌత్యం ఉపయోగించబడుతుంది.

6. అంతర్జాతీయ సంస్థలు, ఎన్.జి.ఓ.లు :

యునైటెడ్ నేషన్స్, వరల్డ్ బ్రేడ్ ఆర్గనైజేషన్స్ మరియు ఇంటర్నేషనల్ క్రిమినల్ కోర్టు వంటి అంతర్జాతీయ సంస్థలు ఆధునిక దౌత్యంలో ముఖ్యమైన పాత్రలు పోషిస్తున్నాయి. అవి చర్చలు, సహకారం మరియు అంతర్జాతీయ చట్టం యొక్క ప్రమోషన్ కోసం చర్చా వేదికలుగా పనిచేస్తాయి. ఎన్.జి.ఓ.లు ఏ ప్రభుత్వంలో సంబంధం లేకుండా స్వతంత్రంగా పనిచేసే లాభాపేక్ష లేని సంస్థలు, వారు తరచుగా మానవ హక్కులు, సామాజిక న్యాయం మరియు పర్యావరణ కారణాలను ప్రోత్సహించడంలో పాల్గొంటారు. ఎన్.జి.ఓ.లు విధానాల కోసం వాదించడం మరియు ప్రజాభిప్రాయాన్ని ప్రభావితం చేయడం ద్వారా దౌత్యంలో కూడా పాల్గొనవచ్చు. ఆధునిక దౌత్యంలో, ముఖ్యంగా ఆర్థిక దౌత్య రంగంలో ఫ్రైవేట్ రంగం కూడా ముఖ్యమైన పాత్ర వహిస్తుంది. వ్యాపారాలు, అంతర్జాతీయ వాణిజ్యం, పెట్టుబడి మరియు ఇతర రకాల ఆర్థిక సహకారంలో పాల్గొంటాయి. అంతేకాకుండా అంతర్జాతీయ సంస్థలు, ఎన్.జి.ఓ.లు ప్రకృతి వైపరీత్యాలు మరియు మహమ్మారుల వంటి సంక్షోభాలను నిర్వహించడానికి ఇవి చేసే అంతర్జాతీయ దౌత్యం సంక్షోభ సమయాలలో ప్రతిస్పందనలను సమన్వయం చేయడానికి, హానిని నివారించడానికి ఎన్.జి.ఓ.లు సమర్థవంతంగా పనిచేయాలి.

7. సాంస్కృతిక, లింగ, విశ్వాస ఆధారిత దౌత్యం :

సాంస్కృతిక దౌత్యం అనేది దేశాల మధ్య అవగాహన మరియు సద్భావనను పెంపొందించడానికి సాంస్కృతిక మార్పిడి మరియు వ్యాప్తిని ఉపయోగించడం, సాంస్కృతిక దౌత్యం సాంస్కృతిక కార్యక్రమాలు, విద్యా మార్పిడి, సాంస్కృతిక వారసత్వం యొక్క ప్రచారం వంటి కార్యకలాపాలను కలిగి ఉంటుంది. క్రాస్-కల్చరల్ డైలాగ్ మరియు ప్రశంసలను ప్రోత్సహించడం ద్వారా, సాంస్కృతిక దౌత్యం నమ్మకాన్ని పెంపొందించడానికి మరియు పరస్పర అవగాహనను ప్రోత్సహించడానికి సహాయపడుతుంది. అదే విధంగా లింగ సమానత్వం మరియు మహిళా సాధికారతను ప్రోత్సహించడానికి దౌత్యాన్ని ఉపయోగించడం జండర్ డిస్లమినేషన్ పేర్కొంటాము. లింగ దౌత్యం అనేది రాజకీయ మరియు ఆర్థిక రంగాలలో మహిళల హక్కులు మరియు ప్రాతినిధ్యం కోసం వాదించడం మరియు లింగ ఆధారిత హింస, వివక్షను పరిష్కరించడం. లింగ సమానత్వాన్ని ప్రోత్సహించడం ద్వారా లింగ దౌత్యం మరింత సమగ్రమైన మరియు సమానమైన సమాజాలను నిర్మించడంలో సహాయపడుతుంది. అలాగే విశ్వాస ఆధారిత దౌత్యం వివిధ మత, సాంస్కృతిక సమూహాల మధ్య శాంతి మరియు అవగాహనను పెంపొందించడానికి మతపరమైన, ఆధ్యాత్మిక నెట్వర్క్లు మరియు సంస్థలను ఉపయోగించడం విశ్వాస ఆధారిత దౌత్యం. ఇది మతపరమైన సంభాషనను ప్రోత్సహించడం, మతపరమైన తీవ్రవాదం మరియు హింసను పరిష్కరించడం, మత స్వేచ్ఛను రక్షించడం కోసం కృషి చేస్తుంది.

1.5 ముగింపు :

ఆధునిక దౌత్యం అనేది సాంప్రదాయ ప్రభుత్వ ప్రభుత్వేతర సంస్థల నేతృత్వంలోని చర్చల నుండి అట్టడుగు స్థాయి ప్రజల కార్యక్రమాల వరకు విస్తృత శ్రేణి కార్యకలాపాలు మరియు విధానాలను కలిగి ఉంటుంది. అవగాహనను ప్రోత్సహించడం, సంబంధాలను పెంపొందించడం మరియు ప్రపంచ సవాళ్ళను పరిష్కరించడం ద్వారా అంతర్జాతీయ వ్యవస్థను

రూపొందించడంలో దౌత్యం కీలక పాత్ర పోషిస్తుంది. మరియు అందరికీ సురక్షితమైన, మరియు సంపన్నమైన, స్థిరమైన భవిష్యత్తును నిర్ధారిస్తుంది. అలాగే నేడు ప్రపంచ ఎదుర్కొంటున్న కొన్ని అత్యంత ముఖ్యమైన సవాళ్ళను పరిష్కరించడంలో దౌత్యం తన వంతు కృషి చేస్తుంది. అలాగే ప్రభావవంతమైన దౌత్యానికి చర్చలు, కమ్యూనికేషన్, వ్యూహాత్మక ఆలోచన మరియు సాంస్కృతిక సున్నితత్వం వంటి వైపుణ్యాల కలయిక అవసరం. అంతర్జాతీయ వ్యవస్థలో శాంతి, స్థిరత్వం పెంపొందించడానికి దౌత్యం అవసరత నేటి సమాజాల్లో ప్రాముఖ్యమైనది.

1.6. మాదిరి పరీక్ష ప్రశ్నలు

I. వ్యాసరూప ప్రశ్నలు

1. ఆధునిక దౌత్యం గురించి వ్యాసం వ్రాయండి
2. ఆధునిక దౌత్యం ఎదుర్కొంటున్న సవాళ్ళను వివరించండి.

II. సంక్షిప్త వ్యాసరూప ప్రశ్నలు

1. ఆధునిక దౌత్య లక్షణాలను పేర్కొనండి.
2. ఆధునిక దౌత్య వ్యూహాలు - విధానాలను గురించి తెలియజేయండి.

1.7. అచూకీ గ్రంథాలు :

1. "The Oxford Handbook of Modern of Modern Diplomacy" - Andrew F. Cooper
2. "Diplomacy : They and Practice" - G.R. Berridge
3. "The Art of Diplomacy : Stregthening the Canada - U.S. Retationship in Times of Uncertainty" - Bruce Heyman and Vicki Heyman.

పాఠం - 2

దౌత్య సిద్ధాంతం అభివృద్ధి క్రమము (The Development of Diplomatic Theory)

పాఠ్య నిర్మాణ క్రమము :

- 2.0. లక్ష్యం
- 2.1. దౌత్య సిద్ధాంతం అభివృద్ధి క్రమము - పరిచయం
- 2.2. దౌత్య సిద్ధాంతం అభివృద్ధిలో ప్రధాన దశలు
 - 2.2.1 ప్రాచీన దౌత్య విధానం
 - 2.2.2. మధ్యయుగ దౌత్యము
 - 2.2.3. పునరుజ్జీవనోద్యమ దౌత్యము
- 2.3. ముగింపు
- 2.4. మాదిరి పరీక్ష ప్రశ్నలు
- 2.5. ఆచూకీ గ్రంథాలు

2.0. లక్ష్యం

ఈ పాఠ్యాంశ అధ్యయనం వలన దౌత్య సిద్ధాంతం యొక్క ప్రాధాన్యత, దౌత్య సిద్ధాంత అభివృద్ధి క్రమంలోని దశలను గురించి విపులంగా తెలుసుకొనవచ్చును. ప్రాచీన దౌత్య విధానం ఏ విధంగా రూపొందించబడినది దాని క్రమము, మధ్యయుగ దౌత్యము నందు భూస్వామ్య వ్యవస్థలు, మత సంస్థలు వాటి ప్రాధాన్యత, పునరుజ్జీవనోద్యమ కాలంలో యూరప్ పారిశ్రామికీకరణ ద్వారా దౌత్యం ఏ విధమైన మార్పులు తీసుకురాగలిగినది అనే విషయాలు, ఆధునిక దౌత్యము నందు ప్రాపంచిక దృక్పథంలో దౌత్యం యొక్క పాత్ర, సవాళ్ళను ఎదుర్కొనడంలో దౌత్యం యొక్క ప్రాధాన్యతలను గురించి అధ్యయనం చేయడం జరుగుతుంది.

2.1 దౌత్య సిద్ధాంతం యొక్క అభివృద్ధి - పరిచయం :

దౌత్య సిద్ధాంతం అనేది అంతర్జాతీయ సంబంధాలకు చెందిన ఒక ప్రముఖ శాఖ ఇది దౌత్య సూత్రాలు మరియు అభ్యాసాలను అధ్యయనం చేస్తుంది. రాజ్యాలు మరియు ఇతర పాత్రదారులు తమ ప్రయోజనాలను కొనసాగించడానికి,

వివాదాలను శాంతియుతంగా పరిష్కరించడానికి దౌత్యాన్ని ఎలా ఉపయోగిస్తారో అర్థం చేసుకోవడానికి ఇది ప్రయత్నిస్తుంది. దౌత్య సిద్ధాంతం యొక్క అభివృద్ధి చారిత్రక సంఘటనలు, రాజకీయ మరియు ఆర్థిక పరిస్థితులు, అంతర్జాతీయ చట్టం మరియు నిబంధనలలో మార్పుల ద్వారా ప్రభావితమైనది.

దౌత్య సిద్ధాంతం యొక్క మూలాలను చైనా, ఈజిప్టు, గ్రీస్ మరియు రోమ్ వంటి పురాతన నాగరికతలలో గుర్తించబడతాయి. చైనాలో “మ్యాండేట్ ఆఫ్ హెవెన్” చక్రవర్తి మరియు పొరుగు రాజ్యాల మధ్య దౌత్య సంబంధాలకు ఆధారాన్ని అందించింది. పురాతన ఈజిప్టులో పొత్తులు మరియు వాణిజ్య ఒప్పందాలను చర్చించడానికి దౌత్యం ఉపయోగించబడినది. గ్రీస్ లో వాక్యాతుర్యం మరియు ఒప్పించే సూత్రాలు అభివృద్ధి చేయబడ్డాయి. ఇది ఆధునిక ప్రసారమాధ్యమాలకు దారి తీసింది. ఆధునిక యుగంలో దౌత్య సిద్ధాంతం అభివృద్ధి జాతీయ, రాజ్య వ్యవస్థ యొక్క ఆవిర్భావం మరియు అంతర్జాతీయ సంబంధాల యొక్క పెరుగుతున్న సంక్లిష్టత ద్వారా రూపొందించబడింది. 1648లో వెస్ట్ ఫాలిమా శాంతి దౌత్యం చరిత్రలో ఒక మలుపుగా చెప్పవచ్చు.

శాంతి రాజ్యాల సార్వభౌమత్వాన్ని గుర్తించి, వారి అంతర్గత వ్యవహారాల్లో జోక్యం చేసుకొని సూత్రాన్ని స్థాపించింది. ఇది అంతర్జాతీయ సంబంధాల యొక్క వెస్ట్ ఫాలియన్ వ్యవస్థ అభివృద్ధికి దారి తీసింది. ఇది సార్వభౌమదేశాల మధ్య శాంతి మరియు స్థిరత్వాన్ని కొనసాగించడంలో దౌత్యం యొక్క ప్రాముఖ్యతను నొక్కి చెప్పినది. 19వ శతాబ్దంలో, పారిశ్రామికీకరణ ఆవిర్భావం మరియు జాతీయవాదం యొక్క పెరుగుదల దౌత్యానికి కొత్త సవాళ్ళకు దారి తీసింది. 1815లో వియన్నా కాంగ్రెస్ ఐరోపాలోని గొప్ప శక్తుల మధ్య శక్తి సమతుల్యత ఆధారంగా అంతర్జాతీయ సంబంధాల కోసం కొత్త ఫ్రేమ్ వర్క్ ను ఏర్పాటు చేసింది. దీని తరువాత కాన్స్టాంట్ నోప్ యూరప్, యధాతథ స్థితిని కొనసాగించడానికి మరియు దౌత్య మార్గాల ద్వారా పెద్ద యుద్ధాలను నిరోధించడానికి ప్రయత్నించింది. 20వ శతాబ్దంలో, దౌత్య సిద్ధాంతం యొక్క అభివృద్ధి రెండు ప్రపంచ యుద్ధాలు మరియు యునైటెడ్ స్టేట్స్ ప్రపంచ సూపర్ పవర్ గా ఆవిర్భవించడం ద్వారా రూపొందించబడినది. సమిష్టి భద్రత, అంతర్జాతీయ సహకారాన్ని ప్రోత్సహించడానికి లీగ్ ఆఫ్ నేషన్స్ మరియు సోవియట్ యూనియన్ మధ్య ప్రచ్ఛన్న యుద్ధం నిరోధం మరియు ఆయుధ నియంత్రణ వంటి కొత్త భావనల అభివృద్ధికి దారి తీసింది. ఇది దౌత్య అభ్యాసానికి కేంద్రంగా మారింది.

నేడు ప్రపంచీకరణ, ఉగ్రవాదం మరియు వాతావరణ మార్పులు వంటి కొత్త సవాళ్ళకు ప్రతిస్పందనగా దౌత్య సిద్ధాంతం అభివృద్ధి చెందుతూనే ఉంది. రాజ్యాలు ప్రజల అభిప్రాయాన్ని ప్రభావితం చేయడానికి మరియు వారి విధానాలకు మద్దతును సమీకరించడానికి ప్రయత్నిస్తున్నందున సాఫ్ట్ పవర్, పబ్లిక్ డిప్లమసీ, నెట్ వర్క్ డిప్లమసీ వంటి కొత్త భావనలు ప్రాముఖ్యతను సంతరించుకుంటున్నాయి. దౌత్య సిద్ధాంతం అభివృద్ధికి దోహదపడిన ముఖ్య తత్వవేత్తలలో హన్స్ మార్షెల్తో, హెన్రీ కిస్సింజార్, జోసెఫ్ నై మరియు హెన్రీ బుల్ ఉన్నారు. మార్షెల్తో యొక్క వాస్తవిక సిద్ధాంతం అంతర్జాతీయ సంబంధాలలో అధికారం యొక్క పాత్రను నొక్కి చెప్పింది. అయితే కిస్సింజర్ యొక్క విధానం చర్చలు మరియు రాజీ యొక్క ప్రాముఖ్యతను నొక్కి చెప్పింది. నై యొక్క సాఫ్ట్ పవర్ భావన దౌత్యంలో ఆకర్షణ మరియు ఒప్పందాల యొక్క ప్రాముఖ్యతను హైలెట్ చేస్తున్నది. అలాగే బుల్ యొక్క అంతర్జాతీయ సమాజ సిద్ధాంతం అంతర్జాతీయ సంబంధాలను రూపొందించడంలో ప్రమాణాలు మరియు విలువల పాత్రను గూర్చి వివరించింది. వీరి రచనలు దౌత్యంపై వివిధ సైద్ధాంతిక దృక్పథాలను రూపొందించడంలో సహాయపడ్డాయి. ఉదాహరణకు, వాస్తవిక దృక్పథం దౌత్యంలో అధికారం యొక్క పాత్రను, ఉదారవాద దృక్పథం సహకారం మరియు అంతర్జాతీయ సంస్థల పాత్రను నిర్మాణాత్మక సిద్ధాంతాలు అంతర్జాతీయ సంబంధాలను

రూపొందించడంలో ప్రమాణాలు, విలువల పాత్రను నొక్కి చెప్తాయి. అయితే ఆచరణలో శక్తి మరియు అసమానత పాత్రను హైలెట్ చేస్తాయి.

2.2. దౌత్య సిద్ధాంతం అభివృద్ధిలో ప్రధాన దశలు :

దౌత్య సిద్ధాంతం అనేది దౌత్యం యొక్క సూత్రాలు, అభ్యాసాలు మరియు వ్యూహాలతో వ్యవహరించే జ్ఞానం. దీని అభివృద్ధి చారిత్రక సంఘటనలు అంతర్జాతీయ సంబంధాలలో మార్పులు మరియు అభ్యాసకుల సహకారం ద్వారా రూపొందించబడినది. దౌత్య సిద్ధాంత అభివృద్ధి దశలు ఈ క్రింది విధంగా సంగ్రహించవచ్చు.

2.2.1. ప్రాచీన దౌత్య విధానం :

ప్రాచీన దౌత్యం అనేది ఆధునిక అంతర్జాతీయ చట్టం మరియు సంస్థల అభివృద్ధికి ముందు, ఆధునిక పూర్వ యుగంలో రాజ్యాలు లేదా దేశాల మధ్య సంబంధాలను నిర్వహించే కళ మరియు అభ్యాసాన్ని సూచిస్తుంది. పురాతన కాలంలో దౌత్యం అనేది రాయబారులు దూతల ద్వారా నిర్వహించబడేది. వీరు ఒప్పందాలు, పొత్తులు, వాణిజ్య ఒప్పందాలను చర్చించడానికి దేశాల మధ్య ప్రయాణించేవారు. దౌత్య సంబంధాలు తరచుగా వేడుకలు, బహుమతులు మరియు ఆచారాల ద్వారా గుర్తించబడతాయి. ఇవి పార్టీల మధ్య విశ్వాసం మరియు సద్భావనను స్థాపించడం కొరకు రూపొందించబడ్డాయి. పురాతన దౌత్యం భౌగోళిక, మతం, సంస్కృతి మరియు శక్తి వంటి వివిధ అంశాలచే ప్రభావితమైనది. ఉదాహరణకు, పురాతన నియర్ ఈస్ట్ యొక్క దౌత్యం దైవిక రాజ్యాధికారం ద్వారా ఎక్కువ ప్రభావితమైనది. దీనిలో పాలకులు దేవతల ప్రతినిధులుగా భావించబడతారు. మరియు వారి ప్రజల మధ్య శాంతి క్రమాన్ని కాపాడుకోవడంలో మతపరమైన బాధ్యత ఉంటుంది. దీనికి విరుద్ధంగా, పురాతన గ్రీకు దౌత్యం నగర రాజ్యాల మధ్య పోటీ మరియు విరోధి సంబంధం ద్వారా గుర్తించబడినది. ఇది పొత్తులు, సైనిక శక్తుల ద్వారా ఒక దానిపై ఒకటి ప్రయోజనాలు పొందేందుకు ప్రయత్నిస్తాయి. ఒప్పందాలు మరియు పొత్తుల చర్చలతో పాటు, వివాదాలను పరిష్కరించడంలో మరియు యుద్ధాలను నివారించడంలో పురాతన దౌత్యం కూడా ప్రధాన పాత్ర పోషించింది.

పురాతన దౌత్యానికి ఒక ప్రసిద్ధ ఉదాహరణ ట్రోజన్ యుద్ధం. దీనిలో గ్రీకు రాజు మెనెలస్ తన భార్య హెలెన్‌ను ట్రోజన్ యువరాజు ప్యారిస్ నుండి తిరిగి పంపేందుకు ప్రయత్నించాడు. అనేక సంవత్సరాల పోరాటం తరువాత ట్రోజన్ యువరాజు హెక్టర్ మరియు గ్రీకు యోధుడు అకిలెస్ పాలెస్‌ను గ్రీస్‌కు సురక్షితంగా తీసుకురావడానికి ఒక సంధిని చేసుకోవడం ద్వారా యుద్ధం చివరకు దౌత్యం ద్వారా ముగిసినది. పురాతన నాగరికతలు విస్తరించటం, ఒక దానితో మరొకటి సత్సంబంధాలను కలిగి ఉండటంలో దౌత్యం చాలా ప్రాముఖ్యతను కలిగి ఉంది. ఉదాహరణకు రోమన్ సామ్రాజ్యం యొక్క పెరుగుదల దౌత్య రంగంలో కొత్త సవాళ్ళు మరియు అవకాశాలను తెచ్చి పెట్టింది. రోమన్లు తమ ప్రభావాన్ని విస్తరించడంలో మరియు పొరుగు రాజ్యాలతో పొత్తులు ఏర్పరచుకోవడంలో దౌత్యాన్ని సమర్థవంతంగా ఉపయోగించడంలో ప్రసిద్ధి చెందారు.

పురాతన దౌత్యం యొక్క మరొక ముఖ్యమైన అంశం దౌత్యపరమైన బహుమతులు మరియు రాయబార కార్యాలయాల ఉపయోగం. దౌత్యవేత్తలు తరచూ విలువైన బహుమతులు లేదా కళాఖండాలను గౌరవం మరియు సద్భావనకు చిహ్నంగా

వారి పాలకుడి సంపద మరియు సద్భావనకు చిహ్నంగా వారి పాలకుడి సంపద మరియు శక్తిని ప్రదర్శించడానికి తీసుకువస్తారు. ఉదాహరణకు, చైనీస్ చక్రవర్తి తరుచుగా విదేశీ పాలకులకు బహుమతులుగా పట్టు, పచ్చ మరియు పింగాణీ వంటి అరుదైన మరియు అస్వదేశ వస్తువులను పంపేవాడు. ఈ విధంగా ప్రాచీన దౌత్యం యొక్క సూత్రాలు మరియు అభ్యాసాలు అనేక విధాలుగా ఆధునిక దౌత్యాన్ని ప్రభావితం చేస్తున్నాయి. ఉదాహరణకు, రాజ్యాల మధ్య కమ్యూనికేషన్ మరియు చర్చలను సులభతరం చేయడానికి దౌత్య కార్యకలాపాలు మరియు రాయబార కార్యాలయాలను ఉపయోగించడం ఆధునిక దౌత్యం యొక్క ముఖ్య లక్షణంగా మిగిలిపోయినది. అదే విధంగా దేశాల మధ్య సద్భావన మరియు అవగాహనను పెంపొందించడానికి దౌత్యపరమైన బహుమతులు మరియు సాంస్కృతిక మార్పిడిని ఉపయోగించడం ఇప్పటికీ అంతర్జాతీయ సంబంధాలలో ఒక సాధారణ పద్ధతి. పురాతన దౌత్యం యొక్క అధ్యయనం విభిన్న సంస్కృతులు మరియు ప్రపంచ దృష్టి కోణాలపై మన దృక్కోణాలను విస్తృతం చేయడానికి మరియు మానవ అనుభవ వైవిధ్యం పట్ల మన ప్రశంసలను మరింత పెంచడానికి కూడా సహాయపడుతుంది. చైనా, భారతదేశం, పర్షియా వంటి ప్రాచీన నాగరికతల దౌత్య పద్ధతులు గురించి తెలుసుకోవడం ద్వారా ఈ సమాజాలను ఆకృతి చేసిన విలువలు, నమ్మకాలు, సామాజిక నిర్మాణాల గురించి మనం మరింత అవగాహన పొందవచ్చు.

2.2.2. మధ్య యుగ దౌత్యము (Medieval Diplomacy) :

మధ్య యుగ దౌత్యం అనేది ఐరోపాలో 5వ శతాబ్దం నుండి 15వ శతాబ్దం వరకు విస్తరించిన మధ్య యుగాలలో అనుసరించిన దౌత్య పద్ధతులు మరియు వ్యూహాలను సూచిస్తుంది. ఈ కాలంలో దౌత్యం అనేది భూస్వామ్య సంబంధాలు, మతపరమైన సంస్థలు మరియు సాంస్కృతిక సంప్రదాయాల ద్వారా రూపొందించబడినది. మధ్యయుగ ఐరోపాలో, దౌత్యం ప్రధానంగా చక్రవర్తులు, ప్రభువులు, మరియు ఇతర ఉన్నత స్థాయి అధికారులచే నిర్వహించబడింది. వారు రాజకీయ పొత్తులు, వాణిజ్య సంబంధాలను ఏర్పరచుకోవడం మరియు రాజ్యాలు, సామ్రాజ్యాల మధ్య విభేదాలను పరిష్కరించడానికి దౌత్య పరమైన చర్చలలో నిమగ్నమై ఉన్నారు. దౌత్య కార్యకలాపాలు తరచూ దూతలు, రాయబారులు నిర్వహించేవారు. వీరు ఒప్పందాలను చర్చించడానికి, వినాదాలను పరిష్కరించడానికి విదేశీ న్యాయ స్థానాలకు పంపబడ్డారు.

మధ్యయుగ దౌత్యం యొక్క ప్రాథమిక పద్ధతులలో వినాహ పొత్తులు, ఒప్పందాలు, ప్రమాణాలు, బహుమతులు మరియు బందీలు ఉన్నాయి. రాజ్యాల మధ్య రాజకీయ, సైనిక మద్దతును పొందేందుకు వినాహ పొత్తులు తరచుగా ఉపయోగించేవారు. అయితే ఒప్పందాలు పాలకులు లేదా రాజ్యాల మధ్య అధికారిక ఒప్పందాలను ఏర్పరుస్తాయి. విధేయతకు చిహ్నంగా, పోరాడుతున్న రెండు రాజ్యాల మధ్య సంధిని నెలకొల్పడానికి ప్రమాణాలు కూడా తీసుకోబడ్డాయి. అయితే బహుమతులు బందీలను సద్భావనకు చిహ్నంగా మరియు దౌత్యవేత్తలు వారి పరివారం యొక్క భద్రతను నిర్ధారించడానికి మార్పిడి చేయబడ్డాయి. కాథలిక్ చర్చి మధ్యయుగ దౌత్యంలో ముఖ్యమైన పాత్ర పోషించింది. పోరాడుతున్న పార్టీల మధ్య మధ్యవర్తిగా వ్యవహరిస్తుంది. దౌత్యవేత్తలు మరియు రాయబారులకు దౌత్యపరమైన శక్తిని అందిస్తుంది. ఐరోపా చక్రవర్తులకు చట్టబద్ధత మరియు పోప్ యొక్క మద్దతు దౌత్య చర్చల విజయం లేదా వైఫల్యాన్ని గణనీయంగా ప్రభావితం చేస్తుంది. మధ్య యుగ దౌత్యం యొక్క మరొక ముఖ్యమైన అంశం హెరాల్డీని ఉపయోగించడం. ఇది వ్యక్తులు, కుటుంబాలు మరియు రాజ్యాలను సూచించడానికి ఉపయోగించే దృశ్య చిహ్నాల వ్యవస్థ. మధ్య యుగ దౌత్యానికి ఒక ముఖ్యమైన ఉదాహరణ క్రూసేడ్స్.

11వ మరియు 13వ శతాబ్దాల మధ్య జరిగిన మతపరమైన యుద్ధాల శ్రేణి, ఇందులో ముస్లింల నియంత్రణ నుండి పవిత్ర భూమిని తిరిగి స్వాధీనం చేసుకునేందుకు యూరోపియన్ శక్తులు మరియు ముస్లిం రాజ్యాల మధ్య సంక్లిష్టమైన దౌత్యపరమైన పొత్తుల ద్వారా వారి సంఘర్షణల ఫలితాలను నిర్ణయించడం జరిగింది.

ఈ విధంగా మధ్యయుగ దౌత్యం అనేది చర్చలు, పొత్తులు మరియు ఒప్పందాల యొక్క సంక్లిష్టమైన మరియు బహుముఖ వ్యవస్థ ఇది విస్తృతమైన సాంస్కృతిక, మతపరమైన మరియు రాజకీయ కారకాలచే రూపొందించబడినది. ఈ కాలంలో అభివృద్ధి చెందిన అనేక దౌత్య పద్ధతులు మరియు సాంప్రదాయాలు ఆధునిక రాజ్యాలు మరియు సంస్థలు ఉపయోగించే దౌత్య వ్యూహాలు మరియు అభ్యాసాలలో చూడవచ్చు.

2.2.3. పునరుజ్జీవనోద్యమ దౌత్యము (Renaissance Diplomacy) :

పునరుజ్జీవనోద్యమ దౌత్యం అనేది ఐరోపాలో పునరుజ్జీవనోద్యమ కాలంలో సుమారుగా 14 నుండి 17వ శతాబ్దాల వరకు అభివృద్ధి చేయబడిన దౌత్య పద్ధతులు మరియు ప్రోటోకాల్లను సూచిస్తుంది. ఇది గొప్ప రాజకీయ, సాంస్కృతిక మార్పుల సమయం, కొత్త ఆలోచనలు సాంకేతికతలు యూరప్ అంతటా వ్యాపించాయి. ఇది కొత్త జాతీయ రాజ్యాల పెరుగుదలకు మరియు ఇప్పటికే ఉన్న రాజ్యాలను బలోపేతం చేయడానికి దారి తీసింది. ఈ కాలంలో శాశ్వత రాయబార కార్యాలయాల ఏర్పాటు మరియు దేశాల మధ్య దౌత్య పరమైన పరస్పర చర్యల కోసం అధికారిక నియమాలు, విధానాలు ఏర్పాటులో దౌత్యం మరింత అధికారికంగా, ఒక వృత్తిగా మారినది. దౌత్యవేత్తలు తమ దేశాల ప్రయోజనాలను పెంపొందించుకోవడానికి గూఢచర్యం, ప్రచారం, పొత్తులతో సహా అనేక రకాల వ్యూహాలను ఉపయోగించడం ప్రారంభించినందున దౌత్యం మరియు సంక్లిష్టంగా మరియు ఆధునాతనంగా మారినది.

పునరుజ్జీవనోద్యమ దౌత్యం యొక్క ముఖ్యమైన అంశాలలో దేశాల మధ్య సందేశాలు మరియు సంకేతాలను తెలియజేయడానికి సంకేత భాష మరియు విస్తృతమైన ఆచారాలను ఉపయోగించడం. ఉదాహరణకు : దౌత్య బహుమతులు తరచుగా స్నేహం, గౌరవం యొక్క సందేశాలను తెలియజేయడానికి, విదేశీ పాలకుల అభిమానాన్ని పొందేందుకు ఒక మార్గంగా ఇవ్వబడ్డాయి. అదే విధంగా రాయబారుల మార్పిడి, ఒప్పందాలపై సంతకాలు చేయడం వంటి దౌత్య వేడుకలు, ఆచారాలు తరచుగా లాంఛన ప్రాయంగా ఉన్న దేశాల శక్తి మరియు ప్రతిష్ఠను బలోపేతం చేయడానికి రూపొందించబడ్డాయి. పునరుజ్జీవనోద్యమ దౌత్యం ఫార్మలిజం. ప్రతీక వాదం మరియు వ్యావహారిక సత్తావాదం కలయికతో గుర్తించబడింది. ఎందుకంటే దౌత్యవేత్తలు ఆధునిక యూరప్ లోని సంక్లిష్ట రాజకీయ ప్రయోజనాలను ముందుకు తీసుకెళ్ళడానికి ప్రయత్నించారు. పునరుజ్జీవనోద్యమ దౌత్యం యొక్క మరొక ముఖ్యమైన అంశం పాపసీపాత్ర. ఈ కాలంలో పాప్ మరియు రోమన్ క్యాథలిక్ చర్చి గణనీయమైన రాజకీయ అధికారాన్ని కలిగి ఉన్నాయి. మరియు దేశాల మధ్య వినాదాలకు మధ్యవర్తిత్వం వహించడంలో మరియు ఐరోపాలో శాంతి, స్థిరత్వాన్ని పెంపొందించడంలో వాటికన్ ముఖ్యమైన పాత్ర పోషించింది. పునరుజ్జీవనోద్యమ దౌత్య కాలంలో సమాచార భాగస్వామ్యం అభివృద్ధి చెందింది. ఇది దౌత్యవేత్తలు ఒకరితో ఒకరు మరింత త్వరగా సమర్థవంతంగా సంభాషించడానికి అనుమతించింది. మరియు దేశాల మధ్య సమాచారం, గూఢచార మార్పిడిని సులభతరం చేసింది. మొత్తం మీద పునరుజ్జీవనోద్యమ దౌత్యం ఒక సంక్లిష్టమైన, చైతన్యవంతమైన రంగం, ఇది విభిన్న అభ్యాసాలు మరియు వ్యూహాల శ్రేణిలో

వర్గీకరించబడింది. పునరుజ్జీవనోద్యమ దౌత్యంలోని కొన్ని అంశాలు, వంశపారంపర్య వివాహాలు, అధికారిక ఆచారాలు వంటివి వాడుకలో లేవు. ఈ కాలంలో అభివృద్ధి చేయబడిన అనేక సూత్రాలు మరియు వ్యూహాలు నేటికీ దౌత్య పద్ధతులను ప్రభావితం చేస్తూనే వున్నాయి.

2.2.4. ఆధునిక దౌత్య విధానం (Modern Diplomacy)

ఆధునిక దౌత్యం అనేది నిరంతరం మారుతున్న ప్రపంచంలో వివిధ దేశాలు, సంస్థలు, వ్యక్తుల మధ్య సంబంధాలు నిర్వహించడం. ఇది ఇతరులతో శాంతియుత మరియు సహకార సంబంధాలను కొనసాగిస్తూ, దేశం లేదా సంస్థ యొక్క ప్రయోజనాలను ప్రోత్సహించడానికి, రక్షించడానికి వివిధ సాధనాలు, సాంకేతికతలు మరియు వ్యూహాలను ఉపయోగించడాన్ని కలిగి ఉంటుంది. ఆధునిక యుగంలో దౌత్యం అనేది వేగవంతమైన కమ్యూనికేషన్, పెరిగిన ప్రపంచీకరణ మరియు కొత్త సాంకేతికతలను ఉపయోగించడం వంటి అనేక అంశాల ద్వారా సాంకేతికతలను ఉపయోగించడం వంటి అనేక అంశాల ద్వారా వర్గీకరించబడుతుంది. దౌత్యవేత్తలు ఈ సంక్లిష్టమైన, నిరంతరం అభివృద్ధి చెందుతున్న ధైనమిక్‌లను నావిగేట్ చేయడంలో ప్రావీణ్యం కలవారు. ఆధునిక దౌత్యం ఒక ముఖ్యమైన అంశం బహుపాక్షికతను కలిగి ఉండడం. ఇక్కడ ప్రపంచ సవాళ్ళను పరిష్కరించడానికి దేశాలు అంతర్జాతీయ సంస్థలతో కలిసి పనిచేస్తాయి. మరొక అంశం ఆర్థిక దౌత్యం ఇది దేశం యొక్క ప్రయోజనాలను పెంపొందించడానికి ఆర్థిక సాధనాలు మరియు విధానాలను ఉపయోగించడం మరియు ప్రజాదౌత్యం, సాంకేతిక వ్యవస్థలు, సాంస్కృతిక మార్పిడి, విద్య ద్వారా విదేశీ ప్రజలతో సంబంధాలను ఏర్పరచుకోవడం.

ఆధునిక దౌత్యం సాఫ్ట్ పవర్ వంటి వివిధ పద్ధతులను కలిగి ఉంటుంది. ఇది బలవంతం కాకుండా ఆకర్షణ ద్వారా ఇతరుల ప్రవర్తనను ప్రభావితం చేయగల మరియు ఆకృతి చేయగల సామర్థ్యం ఇది ఒక దేశం యొక్క లక్ష్యాలను సాధించడానికి సైనిక శక్తికి ఉపయోగించే విధంగా ఉంటుంది. కఠినమైన శక్తి ఉపయోగం అనేది దౌత్యంలో చివరి ప్రయత్నంగా పరిగణించబడుతుంది. ఎందుకంటే ఇది ఖరీదైనది మరియు సంఘర్షణ వంటి ప్రతికూల పరిణామాలకు దారి తీయవచ్చు. ఆధునిక దౌత్యం మరొక అంశం సంక్షోభ నిర్వహణ. ప్రకృతి వైపరీత్యాలు, తీవ్రవాద దాడులు లేదా రాజకీయ తిరుగుబాట్లు వంటి ఊహించని సంఘటనలకు త్వరగా, సమర్థవంతంగా స్పందించడానికి దౌత్యవేత్తలు సిద్ధంగా ఉండాలి. ఇది సహాయం, మద్దతు అందించడానికి ఇతర దేశాలు, అంతర్జాతీయ సంస్థలతో కలిసి పనిచేయడం, అలాగే ప్రజలతో కమ్యూనికేట్ చేయడం వంటివి చేస్తుంది.

మొత్తం మీద ఆధునిక దౌత్యం అనేది ప్రపంచ రాజకీయాలు సంస్కృతి మరియు ఆర్థిక శాస్త్రంపై లోతైన అవగాహన కలిగిన, నైపుణ్యం కలిగిన నిపుణులు అవసరమయ్యే సంక్లిష్టమైన మరియు సవాలు చేసే రంగం. దౌత్యవేత్తలు తప్పనిసరిగా అనేక సమస్యలు, సవాళ్ళను నావిగేట్ చేయగలగాలి. అదే సమయంలో విదేశీ భాగస్వాములతో సానుకూల సంబంధాలను ఏర్పరచుకోవడం మరియు వారి దేశ ప్రయోజనాలను ప్రోత్సహించడం, సమర్థవంతమైన దౌత్యం ద్వారా దేశాలు మరియు సంస్థలు అందరి కోసం శాంతియుతమైన, సంపన్నమైన, స్థిరమైన ప్రపంచాన్ని నిర్మించడానికి కలిసి పనిచేయవచ్చు.

2.2.5. 20వ శతాబ్దపు దౌత్య విధానం (20th Century Diplomacy)

20వ శతాబ్దంలో అంతర్జాతీయ సంబంధాల స్వభావంలో గణనీయమైన మార్పులు వచ్చాయి. ఈ కాలాన్ని రెండు ప్రపంచ యుద్ధాలు అగ్రరాజ్యంగా అమెరికా ఆవిర్భావం, సోవియట్ యూనియన్ ఎదుగుదల మరియు పతనం, కొత్త రాజ్యాల ఆవిర్భావం మరియు అంతర్జాతీయ సంస్థల పెరుగుదలతో గుర్తించబడినది ఈ మార్పులు కొత్త దౌత్య వ్యూహాలు మరియు అభ్యాసాల అభివృద్ధికి దారి తీసాయి.

20వ శతాబ్దపు దౌత్యంలో అత్యంత ముఖ్యమైన పరిణామాలలో ఒకటి బహుపాక్షిక దౌత్యం యొక్క ఆవిర్భావం. బహుపాక్షిక దౌత్యం అనేది తరచుగా ఐక్య రాజ్య సమితి వంటి అంతర్జాతీయ సంస్థల ద్వారా బహుళ రాజ్యాలతో కూడిన చర్చలు మరియు నిర్ణయం తీసుకోవడం. అణు విస్తరణ, పర్యావరణ క్షీణత మరియు ప్రపంచ ఆర్థిక అసమానత వంటి సంక్లిష్ట ప్రపంచ సవాళ్ళ నేపథ్యంలో దౌత్యానికి ఈ విధానం అవసరం. ఈ దౌత్య విధానంలో మరొక ముఖ్య అంశం ఏమంటే పరస్పర చర్యలతో రాజ్యాల ప్రవర్తనను నియంత్రించడానికి అంతర్జాతీయ చట్టాన్ని ఉపయోగించడం. ఇంటర్నేషనల్ కోర్ట్ ఆఫ్ జస్టిస్, ఇంటర్నేషనల్ క్రిమినల్ కోర్ట్ మరియు ఇతర అంతర్జాతీయ ట్రిబ్యూనల్ ఏర్పాటు ఈ విషయంలో ఒక ముఖ్యమైన పరిణామం. బహు పాక్షిక దౌత్యం మరియు అంతర్జాతీయ చట్టంతో పాటు 20వ శతాబ్దపు దౌత్యంలోని ఇతర ముఖ్యమైన పరిణామాలలో ఆర్థిక మరియు వాణిజ్య విధానాలను దౌత్య సాధనాలుగా ఉపయోగించడం, ప్రజా దౌత్యం మరియు సాంస్కృతిక దౌత్యం యొక్క పెరుగుతున్న ప్రాముఖ్యత మరియు అంతర్జాతీయ సంబంధాలలో రాజ్యేతరుల పాత్రలు ఉన్నాయి. పొత్తులను నిర్మించడం, అభివృద్ధిని ప్రోత్సహించడం మరియు విభేదాలను పరిష్కరించడం వంటి దౌత్య లక్ష్యాలను ప్రోత్సహించడానికి ఆర్థిక మరియు వాణిజ్య విధానాలు ఉపయోగించబడ్డాయి. 1995లో వరల్డ్ ట్రేడ్ ఆర్గనైజేషన్ స్థాపన ఈ విషయంలో ఒక ముఖ్యమైన పరిణామం.

ఒక దేశం యొక్క ఆసక్తులు మరియు విలువలను ప్రోత్సహించడానికి విదేశీ ప్రజలతో కమ్యూనికేట్ చేయడంతో కూడిన ప్రజా దౌత్యం 2వ శతాబ్దంలో చాలా ముఖ్యమైనవి. అంతర్జాతీయ మీడియా వృద్ధి మరియు అంతర్జాలాల పెరుగుదల సరిహద్దుల అంతటా సమాచార వ్యాప్తిని సులభతరం చేసింది. ప్రజల దౌత్యాన్ని దేశాల మధ్య అవగాహనలను రూపొందించడానికి, సంబంధాలను నిర్మించడానికి ఒక ముఖ్యమైన సాధనంగా మారింది. 20వ శతాబ్దపు దౌత్యంలో ప్రభుత్వేతర సంస్థలు లు) పౌర సమాజ సమూహాలు మరియు బహుళ జాతి సంస్థలు కూడా ముఖ్యమైన పాత్ర పోషిస్తాయి. ప్రాపంచిక సవాళ్ళను ఎదుర్కొనడానికి రాజ్యాలు అంతర్జాతీయ సంస్థలతో కలిసి పనిచేశాయి.

వాస్తవంగా 20వ శతాబ్దపు దౌత్యం యొక్క వారసత్వం 21వ శతాబ్దంలో దౌత్య అభ్యాసాన్ని రూపొందించడంలో సంబంధితంగా మరియు ప్రభావవంతంగా ఉంది. ప్రస్తుతం దౌత్యం ద్వారా పరిష్కరించబడుతున్న కొన్ని ప్రధాన సమస్యలు మరియు సవాళ్ళు.

1. వాతావరణ మార్పు : వాతావరణ మార్పుల ముప్పు మరియు పర్యావరణం, ఆర్థిక వ్యవస్థలు, సమాజంపై దాని ప్రభావం నేడు ప్రపంచ ఎదుర్కొంటున్న అతి పెద్ద సవాళ్ళలో ఒకటి. గ్రీన్ హౌస్ వాయు ఉద్గారాలను తగ్గించడానికి, స్థిరమైన అభివృద్ధిని ప్రోత్సహించడానికి అంతర్జాతీయ సహకారాన్ని మరియు ఒప్పందాలను దౌత్యం ఉపయోగిస్తుంది.

2. గ్లోబల్ హెల్త్: కోవిడ్-19 మహమ్మారి ప్రపంచ హెల్త్ డిప్లమసి యొక్క ప్రాముఖ్యతను తెలియజేసింది. ఇందులో సరిహద్దులు దాటిన ప్రజారోగ్య సవాళ్ళను పరిష్కరించడానికి కలిసి పనిచేయడం ఉంటుంది. వ్యాక్సిన్లు మరియు ఇతర వనరుల పంపిణీ సహా అంతర్జాతీయ ప్రతిస్పందనలను సమన్వయం చేయడానికి దౌత్యం ఉపయోగించబడుతుంది.

3. సైబర్ సెక్యూరిటీ : ప్రపంచం డిజిటల్ గా మారుతున్న కొద్దీ సైబర్ దాడులు మరియు సైబర్ క్రైమ్ల ముప్పు మరింతగా ఉంటుంది. సైబర్ స్పేస్ ను నియంత్రించడానికి మరియు సైబర్ బెదింపులను నియంత్రించడానికి అంతర్జాతీయ దౌత్యం ఉపయోగపడుతుంది.

4. సంఘర్షణ పరిష్కారం : ప్రాంతీయ సంఘర్షణలు మరియు అంతర్యుద్ధాలు ప్రపంచ శాంతి మరియు స్థిరత్వానికి ముప్పును కలిగిస్తూనే ఉన్నాయి. చర్చలు, మధ్యవర్తిత్వం మరియు ఇతర రకాల శాంతియుత వివాద పరిష్కారం ద్వారా విభేదాలను పరిష్కరించడానికి మరియు శాంతిని ప్రోత్సహించడానికి దౌత్యం ఉపయోగించబడుతుంది.

5. ఆర్థిక సహకారం : గ్లోబల్ ఎకనమిక్ ఇంటిగ్రేషన్ అనేక ప్రయోజనాలను తెచ్చి పెట్టింది. కానీ ఆర్థిక అసమానత మరియు అస్థిరత వంటి సవాళ్ళను కూడా తెచ్చింది. అంతర్జాతీయ ఆర్థిక సహకారం, వాణిజ్య ఒప్పందాలు మరియు స్థిరమైన, సమ్మిళిత ఆర్థిక వృద్ధిని ప్రోత్సహించే పెట్టుబడి విధానాలను ప్రోత్సహించడానికి దౌత్యం ఉపయోగించబడుతుంది.

2.3. ముగింపు :

మానవ చరిత్ర గమనాన్ని రూపొందించడంలో దౌత్యం కీలక పాత్ర పోషించింది. పురాతన కాలం నుండి అనేక యుగం వరకు, ఇది శాంతిని నిర్వహించడానికి, విభేదాలను పరిష్కరించడానికి మరియు దేశాల మధ్య సహకారాన్ని పెంపొందించడానికి ఒక సాధనంగా ఉపయోగపడుతుంది. దౌత్యం కాలక్రమేనా అభివృద్ధి చెందింది. ప్రపంచ రాజకీయ దృక్పథంలో మార్పులు మరియు కొత్త సవాళ్ళ ఆవిర్భావానికి అనుగుణంగా, నేడు దౌత్యం అంతర్జాతీయ సంబంధాలలో కీలకమైన అంశంగా మిలిగిపోయింది. ప్రపంచం కొత్త సవాళ్ళు మరియు అనిశ్చితులను ఎదుర్కొంటూనే ఉన్నందున, సమర్థవంతమైన దౌత్యం అవసరం ఎన్నడూ లేనంతగా ఉంది. ద్వైపాక్షిక చర్చలు, బహు పాక్షిక చర్చా వేదికలు లేదా అనధికార సంభాషణల రూపంలో అయినా, రాబోయే సంవత్సరాల్లో శాంతి, స్థిరత్వం మరియు శ్రేయస్సును ప్రోత్సహించడానికి దౌత్యం ఒక ముఖ్య సాధనంగా ఉంటుంది.

2.4. మాదిరి పరీక్ష ప్రశ్నలు

I. వ్యాసరూప ప్రశ్నలు

1. దౌత్య సిద్ధాంతం యొక్క అభివృద్ధి క్రమమును తెలియజేయండి
2. ప్రాచీన, మధ్యయుగ దౌత్య విధానాలను గూర్చి ఒక వ్యాసం వ్రాయండి.

II. సంక్షిప్త వ్యాసరూప ప్రశ్నలు

1. పునరుజ్జీవనోద్యమ దౌత్యమును తెలియజేయండి.
2. ఆధునిక దౌత్యమును వివరించండి.

2.5. అచూకీ గ్రంథాలు :

1. The Art of Diplomacy - mathias Erzberger
2. Teh Practice of Diplomacy - Keith Hantton
3. Diplomatic Theory of International Relations - Paul Sharp.

పాఠం - 3

సాంప్రదాయ దౌత్యము నూతన దౌత్యముగా పరిణామ క్రమము (The Transition from Old Diplomacy to New Diplomacy)

పాఠ్య నిర్మాణ క్రమం :

- 3.0. అక్షయం
- 3.1. పరిచయం.
- 3.2. పాత లేదా సాంప్రదాయ దౌత్యము వివరణ
- 3.3. సాంప్రదాయ దౌత్యము యొక్క లక్షణములు
- 3.4. నూతన లేదా ఆధునిక దౌత్యమునకు పరివర్తనము
- 3.5. విమర్శనాత్మక అధ్యయనం
- 3.6. ముగింపు
- 3.7 మాదిరి ప్రశ్నలు
- 3.8. ఆచూకీ గ్రంథాలు

3.0. అక్షయం

ఈ పాఠ్యాంశ అధ్యయనం వలన అంతర్జాతీయ సమాజాల దౌత్య విధానాలపై పరిశోధన, అభ్యాసం మరియు నిర్ణయం తీసుకునే ప్రక్రియలలో సహాయం చేయడానికి వివిధ అంశాలపై సమాచారం మరియు అంతర్ దృష్టులను ఏర్పరచుకొనవచ్చును. సాంప్రదాయ దౌత్యం నుండి నూతన దౌత్యానికి మారడం దాని లక్షణాలు మరియు గ్లోబల్ గవర్నెన్స్ కోసం అది అందించే సవాళ్ళు మరియు అవకాశాల గురించి సమగ్ర అవలోకనాన్ని ఈ పాఠ్యాంశం అందిస్తుంది.

3.1 పరిచయం :

దౌత్యం, రాష్ట్ర మధ్య అంతర్జాతీయ సంబంధాలను నిర్వహించే అభ్యాసం, కాలక్రమేనా గణనీయమైన మార్పులకు గురైంది. పాత దౌత్యం నుండి కొత్త దౌత్యానికి మారడం అనేది దేశాలు పరస్పరం వ్యవహరించే విధానంలో మార్పును సూచిస్తుంది. సాంప్రదాయ దౌత్యం అనికూడా పిలవబడే పాత దౌత్యం 16వ శతాబ్దంలో ఐరోపాలో ఉద్భవించింది. మరియు

రాజ్య సంబంధాలు, రహస్య చర్చలు మరియు రాజ్య లక్ష్యాలను సాధించే సాధనంగా సైనిక బలగాలనుఉపయోగించడం ద్వారా వర్గీకరించబడింది. ప్రజల పరిశీలనకు దూరంగా రహస్యంగా పనిచేసిన శ్రేష్ట దౌత్యవేత్తలచే ఈ దౌత్యశైలి ఆధిపత్యం చెలాయించింది. మరో వైపు, కొత్త దౌత్యం 20వ శతాబ్దం చివరలో మారుతున్న ప్రపంచ వాస్తవాలకు ప్రతిస్పందనగా ఉద్భవించింది. ఇందులో రాజ్యేతర వ్యక్తుల పెరుగుదల, అసంకేతికతలో పురోగతి మరియు మానవ హక్కులు, ప్రజాస్వామ్యంపై ఎక్కువ ప్రాధాన్యత ఉంది. పౌర సమాజం, ప్రభుత్వేతర సంస్థలు మరియు ఇతర వాటాదారుల నుండి పెరిగిన ప్రమేయంతో కొత్త దౌత్యం మరింత బహిరంగంగా, భాగస్వామ్య విధానం ద్వారా వర్గీకరించబడుతుంది. ఇది పర్యావరణ ఆందోళనలు, మానవ హక్కులు, ఆర్థిక సహకారం వంటి రాజ్యాల మధ్య సంబంధాల యొక్క సాంప్రదాయ పరిధికి మించిన సమస్యలను పరిష్కరించడానికి ప్రయత్నిస్తుంది. కొత్త దౌత్యం యొక్క ముఖ్య లక్ష్యం బహు పాక్షికతపై దృష్టి పెట్టడం. ప్రపంచ సమస్యలకు పరిష్కారాలు అవసరమని ఉగ్రవాదం, వాతావరణ మార్పు వంటి సంక్లిష్ట సమస్యలను పరిష్కరించడానికి రాజ్యాలు, అంతర్జాతీయ సంస్థలు మరియు పౌర సమాజం మధ్య సహకారం అవసరమని ఈ విధానం గుర్తిస్తుంది. ఆసంప్రదాయ దౌత్యం నుండి కొత్త దౌత్యానికి మారడం అనేది దేశాలు ఒక దానితో ఒకటి పరస్పరం చర్చ చేసే విధానంలో ప్రాథమిక మార్పును సూచిస్తుంది. పాత దౌత్యం రాజ్య సంబంధాలు మరియు సైనిక బలగాల వినియోగంపై దృష్టిని కేంద్రీకరించబడినప్పటికీ, కొత్త దౌత్యం బహు పాక్షికత, పౌర సమాజ ప్రమేయం మరియు ప్రపంచ సమస్యల శ్రేణిపై సహకారాన్ని నొక్కి చెబుతుంది.

3.2. పాత లేదా సాంప్రదాయ దౌత్యము వివరణ :

సాంప్రదాయ దౌత్యం అనేది రాజ్యాలుమరియు వారి ప్రతినిధులచే శతాబ్దాలుగా ఆచరిస్తున్న దౌత్యం యొక్క సాంప్రదాయ రూపాన్ని సూచిస్తుంది. ఇది విభేదాలను పరిష్కరించడానికి, పొత్తులను స్థాపించడానికి, పర్పర ప్రయోజనాలను ప్రోత్సహించడానికి రాజ్యాల మధ్య చర్చలు, సమాచార మార్పిడిపై దృష్టి పెట్టడం ద్వారా వర్గీకరించబడుతుంది. సాంప్రదాయ దౌత్యంలో సాధారణంగా ఉన్నత స్థాయి అధికారులైన రాయబారులు ఉంటారు. వీరు ఒప్పందాలను కుదుర్చుకోవడానికి ముఖాముఖి చర్చలలో పాల్గొంటారు. ఈ ప్రక్రియ తరచుగా నెమ్మదిగా మరియు ఉద్దేశ పూర్వకంగా ఉంటుంది. సంబంధాలను ఏర్పరచుకోవడం, కాలక్రమేనా నమ్మకాన్ని ఏర్పరచుకోవడంపై దృష్టి పెడుతుంది. సాంప్రదాయ దౌత్యం ప్రాచీన కాలంలో అంతర్జాతీయ సంబంధాలను నిర్వహించడానికి ప్రాథమిక సాధనం. ఇది వ్యక్తిగత సంబంధాలు, రహస్య ఒప్పందాలు మరియు తెరల వెనుక చర్చలపై ఎక్కువగా ఆధారపడినది. చర్చల వివరాలను బహిర్గతం చేయకుండా ఇది గోప్యముగా నిర్వహించబడుతుంది. సాంప్రదాయ దౌత్యం అనేది వ్యక్తిగత సంబంధాలు, ముఖాముఖి చర్చలు, ప్రోటోకాల్ మరియు ఫార్మాలిటీకి ఖచ్చితమైన కట్టుబడి ఉండే అంతర్జాతీయ సంబంధాలను నిర్వహించడానికి సాంప్రదాయ స్థిరబద్ధమైన మార్గం.

సాంప్రదాయ దౌత్యము కూడా రాజ్య సార్వభౌమాధికారం యొక్క ప్రాముఖ్యతను మరియు ఇతర రాజ్యాల అంతర్గత వ్యవహారాల్లో జోక్యం చేసుకోకూడదనే అంశాలను నొక్కి చెప్తుంది. ఇది దౌత్యాన్ని సంఘర్షణలు నివారించడానికి మరియు అంతర్జాతీయ వ్యవస్థలో స్థిరత్వం, క్రమాన్ని ప్రోత్సహించే సాధనంగా భావించింది. ఈ దౌత్యం కొన్ని సందర్భాలలో నెమ్మదివదిగా, గజిబిజిగా మరియు ఇంకొన్ని సందర్భాలలో ఉన్నతమైనదిగా విమర్శించబడినది. ఇది శక్తివంతైన రాజ్యాలు, శ్రేష్ట సమూహాల ప్రయోజనాలకు అనుకూలంగా మరియు చిన్న రాజ్యాలు, అట్టడుగు సమూహాల గొంతులను మినహాయించేదిగా పరిగణించబడింది. ప్రజాదౌత్యం, ఆర్థిక దౌత్యం, డిజిటల్ దౌత్యం వంటి కొత్త రూపాల ఆవిర్భావం సాంప్రదాయ దౌత్యం

యొక్క ఆధిపత్యాన్ని సవాలు చేసింది. దౌత్యం యొక్క ఈ కొత్త రూపాలు కొత్త సాంకేతికలు, సోషల్ మీడియా వంటి మాధ్యమాల ద్వారా విదేశీ సంబంధాలను ప్రభావితం చేయుటకు వాడబడుచున్నవి. అదే విధంగా వ్యక్తిగత సంబంధాలు, నమ్మకాన్ని పెంపొందించడం, ముఖాముఖి చర్చలు అవసరమయ్యే సందర్భాలలో అణు నిరాయుధీకరణ, శాంతి చర్చలు, సంఘర్షణ పరిష్కారం వంటి సంక్లిష్టమైన మరియు సున్నితమైన సమస్యలను పరిష్కరించడానికి ఇది ఉపయోగించబడుతుంది. సాంప్రదాయ దౌత్య ముఖ్య లక్షణాలలో ఒకటి “స్టేట్ క్రాఫ్ట్” ఇది విదేశాంగ విధానాన్ని నిర్వహించడం వంటి కళను సూచిస్తుంది. స్టేట్ క్రాఫ్ట్ లో చర్చలు, రాజీ, ఒప్పించడం మరియు బలవంతం వంటి అనేక నైపుణ్యాలు, వ్యూహాలు ఉంటాయి. ఇందులో శిక్షణ పొందిన దౌత్య వేత్తలు, అధికారులు తమ దేశ ప్రయోజనాలను కొనసాగించడానికి, తమ విదేశాంగ విధాన లక్ష్యాలను ముందుకు తీసుకెళ్ళడానికి ఈ నైపుణ్యాలను వినియోగిస్తారు.

సాంప్రదాయ దౌత్యం అధికారిక ఒప్పందాలు అనే అంశాన్ని బలపరుస్తాయి. దౌత్య పరమైన చర్చలు తరచుగా ఒప్పందాలపై అధికారిక సంతకాలను చేయించడం ద్వారా అవి రాజ్యాల మధ్య చట్టబద్ధమైన ఒప్పందాలను కలిగి ఉండేలా చూస్తుంటాయి. ఈ ఒప్పందాలు వాణిజ్యం, భద్రత మరియు మానవ హక్కులు వంటి అనేక రకాల సమస్యలకు సంబంధించినవిగా ఉంటాయి. సాంప్రదాయ దౌత్యం నందు పారదర్శకత మరియు జవాబుదారీ తనం లేకపోవడం ద్వారా వర్గీకరించబడినది. దౌత్య పరమైన చర్చలు రహస్యంగా నిర్వహించబడతాయి. ఒప్పందాల వివరాలను బహిర్గతం చేయలేదు. పారదర్శకత లేకపోవడం వలన దౌత్య ఒప్పందాల యొక్క న్యాయబద్ధత మరియు చట్టబద్ధత గురించిన ఆందోళనలను దారి తీయవచ్చును. ఈ విమర్శలకు ప్రతిగా అంతర్జాతీయ సంబంధాలలో మరియు పారదర్శకత, జవాబుదారీ తనం కోసం డిమాండ్ పెరిగింది. కొన్ని దేశాలు దౌత్యానికి బహిరంగ మరియు పారదర్శక విధానాలను అవలంబించాయి. ప్రజాదౌత్యం వంటివి విదేశీయులతో సన్నిహితంగా ఉండేలా మరియు ఇతర దేశాల యొక్క విలువలు, ఆసక్తులను బహిర్గతంగా ప్రచారం చేయడం వంటివి సాంకేతిక పరిజ్ఞానాన్ని ఉపయోగిస్తూ నిర్వహించడం జరిగినది.

3.3. సాంప్రదాయ దౌత్యం యొక్క ప్రధాన లక్షణాలు :

1. రాష్ట్ర - రాష్ట్ర సంబంధాలపై దృష్టి : సాంప్రదాయ దౌత్యం సార్వభౌమ రాజ్యాల మధ్య సంబంధాల యొక్క ప్రాముఖ్యతను నొక్కి చెప్పింది. వారి సంబంధిత ప్రయోజనాలను ముందుకు తీసుకెళ్ళడం ప్రాథమిక లక్ష్యం.

2. వ్యక్తిగత సంబంధాలు : దౌత్యవేత్తలు, రాయబారులు మరియు ఇతర అధికారుల మధ్య వ్యక్తిగత సంబంధాల ద్వారా దౌత్యం నిర్వహించబడుతుంది. వారు ఒప్పందాలను చర్చించడానికి మరియు విభేదాలను పరిష్కరించడానికి ముఖాముఖిగా కలుసుకుంటారు.

3. గోప్యత : గోప్యతలో ఒప్పందాల వివరాలను బహిర్గతం చేయకుండా దౌత్య చర్చలను, ఒప్పందాలను రహస్యంగా నిర్వహించడం జరుగుతుంది.

4. ఫార్మాలిటీ మరియు ప్రోటోకాల్ : దౌత్య సమావేశాలు మరియు చర్చలు నిర్దేశించిన ప్రదేశాలలోనే నిర్వహించబడతాయి. అదే విధంగా సందర్భం యొక్క ప్రాముఖ్యతను సూచించడానికి విస్తృతమైన వేడుకలు మరియు ఆచారాలు ఉంటాయి.

5. అంతర్గత వ్యవహారాల్లో జోక్యం చేసుకోకపోవడం : సాంప్రదాయ దౌత్యం ఇతర రాజ్యాలు అంతర్గత వ్యవహారాల్లో జోక్యం చేసుకోరాదని అలాగే రాజ్యం సార్వభౌమాధికారాన్ని గౌరవించే సూత్రాన్ని నొక్కి చెప్పింది.

6. శాంతి మరియు స్థిరత్వంపై దృష్టి : దౌత్యం అనేది సంఘర్షణను నివారించడం మరియు అంతర్జాతీయ వ్యవస్థలో స్థిరత్వం మరియు క్రమాన్ని ప్రోత్సహించే సాధనంగా భావించబడినది.

7. సాంప్రదాయ దౌత్యం శక్తివంతమైన రాజ్యాలు మరియు ఉన్నత సమూహాల ప్రయోజనాలకు అనుకూలంగా ఉందని, చిన్న రాజ్యాలు, అట్టడుగు సమూహాల గొంతులను అణచివేసినదిగా విమర్శించబడినది.

8. సాంప్రదాయ దౌత్యం అనేది రాష్ట్రాల (రాజ్యాల) మధ్య అధికార సమతుల్యతను కాపాడుకోవడంపై దృష్టి పెట్టడం ద్వారా వర్గీకరించబడింది. దీని అర్థం దౌత్యం తరచుగా జీరో-సమ్ గేమ్ ద్వారా నడుపబడుతుంది. ప్రతి రాష్ట్రం (రాజ్యం) ఇతరుల ఖర్చుతో దాని స్వంత శక్తిని మరియు ప్రభావాన్ని పెంచుకోవడానికి ప్రయత్నిస్తుంది. తత్ఫలితంగా, దౌత్యపరమైన చర్చలు తరచుగా రాజీలకు దారి తీస్తాయి. ఇవి కొన్ని రాజ్యాలకు ప్రయోజనకరంగా ఉంటాయి కానీ ఇతరులకు హానికరంగా ఉంటాయి.

సాంప్రదాయ దౌత్యం అనేది వ్యక్తిగత సంబంధాలు, అధికారిక నియమాలు మరియు విధానాలు, ప్రోటోకాల్ వంటి ఖచ్చితమైన అంశాలపై కట్టుబడి ఉండే అంతర్జాతీయ సంబంధాలను నిర్వహించడానికి సాంప్రదాయ మరియు స్థిరపడిన మార్గం. ఇది అనేక ప్రయోజనాలను కలిగి ఉన్నప్పటికీ, ఇది క్రమానుగత, ఉన్నత స్వభావాన్ని కలిగి ఉంది. రాజ్యాల మధ్య అధికార సమతుల్యతను కాపాడుకోవడంపై దృష్టి పెట్టడం, ఆధునిక ప్రపంచంలోని కొన్ని సంక్లిష్ట సవాళ్ళను పరిష్కరించే పరిమిత సామర్థ్యం ఫలితంగా వాటాదారుల అవసరాలు మరియు ఆందోళనలకు మరింత పారదర్శకంగా, కలుపుకొని ప్రతిస్పందించే దౌత్యం యొక్క కొత్త రూపాల కోసం డిమాండ్ పెరుగుతుంది.

3.4. నూతన లేదా ఆధునిక దౌత్యమునకు పరివర్తనలు :

పాత లేదా సాంప్రదాయ దౌత్యానికి భిన్నంగా నూతన దౌత్యం అంతర్జాతీయ సంబంధాలకు మరింత సమగ్రమైన మరియు భాగస్వామ్య విధానం ద్వారా వర్గీకరించబడుతుంది. నూతన దౌత్యం పౌర సమాజ సంస్థలు, ప్రభుత్వేతర సంస్థలు మరియు సాంప్రదాయ దౌత్య సంఘానికి మించిన పాత్రదారులతో సహా విస్తృత శ్రేణి వాటాదారులను నిమగ్నం చేయడం యొక్క ప్రాముఖ్యతను తెలియజేస్తుంది. నూతన దౌత్యం కూడా పారదర్శకత మరియు జవాబుదారీ తనంపై ఎక్కువ ప్రాధాన్యతనిస్తుంది. ఒప్పందాల వివరాలను బహిర్గతం చేయడంతో పాటు దౌత్య ప్రక్రియలో ప్రజల భాగస్వామ్యం ఎక్కువగా ఉండడంతో దౌత్య పరమైన చర్చలు ఎక్కువగా బహిరంగంగా నిర్వహించబడుతున్నాయి. కేవలం రాజ్యాల ప్రయోజనాలను దృష్టిలో ఉంచుకుని కాకుండా, నూతన దౌత్యం నిర్దిష్ట ప్రపంచ సవాళ్ళు, పేదరికం మరియు మానవ హక్కుల ఉల్లంఘన వంటి సమస్యలను పరిష్కరించడానికి ప్రయత్నిస్తుంది. ఈ దౌత్యానికి సహకార విధానం అవసరం, బహుపాక్షికతకు ఎక్కువ ప్రాధాన్యతనిస్తుంది. ఉమ్మడి లక్ష్యాలను సాధించడానికి కలిసి పనిచేస్తుంది. నూతన దౌత్యం అనేది అంతర్జాతీయ సంబంధాలకు మరింత సమగ్రమైన, పారదర్శకమైన సమస్య. ఆధారిత విధానం. ఇది విస్తృత శ్రేణి వాటాదారులను నిమగ్నం చేయడం, ప్రపంచ సవాళ్ళను పరిష్కరించడానికి సహకారాన్ని ప్రోత్సహించడం యొక్క ప్రాధాన్యతను తెలియజేస్తుంది. ఇది దేవాల మధ్య, వాటాదారుల మధ్య కమ్యూనికేషన్‌ను సులభతరం చేయడానికి సాంకేతికతను ఉపయోగించి, సాఫ్ట్‌వేర్ మరియు

ఇన్నోవేషన్‌పై ఎక్కువ ప్రాధాన్యతనిస్తుంది. ప్రపంచీకరణ, సాంకేతికత పురోగతులు, మారుతున్న భౌగోళిక రాజకీయ ఛైనమిక్స్‌తో సహా అనేక అంశాల శ్రేణి ద్వారా నూతన దౌత్యానికి మారడం అనేది క్రమంగా జరిగే ప్రక్రియ. ఈ పరివర్తనలో కొన్ని కీలక దశలు ఉన్నాయి. అవి :

1. రాజ్యేతర వ్యక్తుల భాగస్వామ్యం పెరిగింది : పౌర సమాజ సంస్థలు, ప్రభుత్వేతర సంస్థలు మరియు ఇతర వాటాదారులు దౌత్య ప్రక్రియల్లో ఎక్కువగా పాల్గొంటున్నారు. ఇది దౌత్యం యొక్క పరిధిని విస్తృతం చేయడనాశకి మరియు కొత్త దృక్కోణాలు, ఆలోచనలను తీసుకురావడానికి సహాయపడినది.
2. మానవ భద్రతపై ఉద్ఘాటన : నూతన దౌత్యం సాంప్రదాయ రాజ్య భద్రతా సమస్యల నుండి పేదరికం, వాతావరణ మార్పు, మానవహక్కులు వంటి మానవ భద్రతా సమస్యలపై దృష్టిని మార్చింది.
3. సాంకేతికతను ఎక్కువగా ఉపయోగించడం : దౌత్యవేత్తలు ప్రపంచ వ్యాప్తంగా ఉన్న వాటాదారులతో కమ్యూనికేట్ చేయడానికి సాంకేతికతను ఎక్కువగా ఉపయోగిస్తున్నారు. ఇది దౌత్యపరమైన చర్చల వేగం మరియు సామర్థ్యాన్ని బాగా పెంచే అవకాశం ఉంది. అలాగే పారదర్శకత, జవాబుదారీతనాన్ని ప్రోత్సహిస్తుంది.
4. సాఫ్ట్‌వేర్‌పై పెరిగిన ప్రాధాన్యత : సాంస్కృతిక దౌత్యం, ప్రజాదౌత్యం మరియు డిజిటల్ దౌత్యం వంటి సాఫ్ట్‌వేర్‌ను ఉపయోగించడం నూతన దౌత్యంలో మరింత ముఖ్యమైన అంశం. మృదువైన శక్తి సంబంధాలను పెంపొందించడంలో దేశాల మధ్య అవగాహనను పెంపొందించడంలో సహాయపడుతుంది. అలాగే సంక్లిష్టమైన ప్రపంచ సవాళ్ళను పరిష్కరించగలదు.
5. బహుపాక్షికతపై ఎక్కువ ప్రాధాన్యత : కొత్త దౌత్యం ఉమ్మడి లక్ష్యాలను సాధించడానికి కలిసి పనిచేయడానికి ఎక్కువ ప్రాధాన్యతనిస్తుంది. తరచుగా ఐక్య రాజ్య సమితి వంటి బహు పాక్షిక సంస్థల ద్వారా, అనేక ప్రపంచ సవాళ్ళను రాజ్యాలు సమర్థవంతంగా పరిష్కరించుకునేందుకు వ్యక్తిగతంగా కాకుండా సమిష్టిగా పోరాడాలని సూచిస్తుంది.
6. ప్రపంచీకరణ : ప్రపంచం యొక్క పెరుగుతున్న పరస్పర అనుసంధానం కారణంగా రాజ్యాలు తమ స్వంతంగా ప్రపంచ సవాళ్ళను పరిష్కరించడం కష్టతరమైనది. ఇది రాజ్యాల మధ్య, అలాగే పౌర సమాజ సంస్థలు, బహుళజాతి సంస్థలు వంటి రాజ్యేతర వ్యక్తుల సహకారం యొక్క ఆవశ్యకతను గుర్తించడానికి దారితీసింది.
7. మారుతున్న భౌగోళిక రాజకీయ ఛైనమిక్స్ కూడా నూతన దౌత్యం వైపు మారడానికి దోహదపడింది. ప్రచ్ఛన్న యుద్ధం ముగింపు, చైనా మరియు భారతదేశం వంటి కొత్త ప్రపంచ శక్తుల ఆవిర్భావం అంతర్జాతీయ వ్యవస్థలో శక్తి సమతుల్యతను మార్చివేశాయి. ఇది దౌత్యానికి కొత్త సవాళ్ళను మరియు అవకాశాలను సృష్టించింది. ఎందుకంటే రాష్ట్రాలు ఈ మారుతున్న వాస్తవాలకు అణుగుణంగా వారి ఆసక్తులను మరింత సంక్లిష్టమైన, ఛైనమిక్ వాతావరణంలో ప్రోత్సహించడానికి ప్రయత్నిస్తాయి.
8. చేరిక : నూతన దౌత్యం విభిన్న స్వరాలు మరియు దృక్కోణాల ప్రతినిధిగా ఉంటుంది. దౌత్య ప్రక్రియలో మహిళలు, మైనారిటీ సమూహాలు ఎక్కువగా పాల్గొనడం, అలాగే అట్టడుగు వర్గాల అవసరాలు మరియు ఆందోళనలపై దృష్టి పెట్టడం ఇందులోని ముఖ్యమైన అంశం.
9. అనుకూలత : నూతన దౌత్యం వేగంగా మారుతున్న ప్రపంచ సవాళ్ళను ఎదుర్కోవడంలో ఎక్కువ సౌలభ్యం మరియు అనుకూలత యొక్క అవసరాన్ని గుర్తిస్తుంది. ఇది కొత్త పరిస్థితులకు త్వరగా స్వీకరించే సామర్థ్యాన్ని కలిగి ఉంటుంది. అలాగే నూతన విధానాలు మరియు సాంకేతికతలతో ప్రయోగాలు చేయడానికి ఇష్టపడుతుంది.

10. బహుమితీయ విధానాలు : అనేక ప్రపంచ సవాళ్ళను బహుళ డైమెన్షనల్ విధానాలు అవసరమని నూతన దౌత్యం గుర్తిస్తుంది. ఇందులో వాటాదారులు మరియు దృక్కోణాల పరిధి ఉంటుంది. సాఫ్ట్ పవర్, సాంస్కృతిక దౌత్యం, అలాగే ప్రభుత్వాలు, పౌర సమాజ సంస్థలు, ప్రైవేట్ రంగాల మధ్య సహకారం ఎక్కువగా ఉంటుంది.

11. ఫలితాలు - ఆధారితం : నూతన దౌత్యం ఫలితాల ఆధారితంగా ఖచ్చితమైన ఫలితాలను సాధించడంపై దృష్టి పెట్టడానికి ప్రయత్నిస్తుంది. ఇది పర్యవేక్షణ మరియు మూల్యాంకనానికి ఎక్కువ ప్రాధాన్యతనిస్తుంది. అలాగే దౌత్య కార్యక్రమాలను తెలియజేయడానికి డేటా మరియు సాక్ష్యం ఆధారిత విధానాలను ఉపయోగిస్తుంది.

12. నివారణ దౌత్యంపై దృష్టి : ఇది హింసాత్మక సంఘర్షణలకు దారితీసే ముందు వైరుధ్యాలను పరిష్కరించడం లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది. ఇది హింసాత్మక సంఘర్షణల వ్యాప్తిని నిరోధించడంలో సహాయపడటానికి మద్దతువర్తిస్తూ, సంభాషణ మరియు విశ్వాసాన్ని పెంపొందించే చర్యలు వంటి ముందస్తు హెచ్చరిక, ప్రతిస్పందన విధానాల శ్రేణిని కలిగి ఉంటుంది. సంఘర్షణల యొక్క మానవ మరియు ఆర్థిక వ్యయాలను తగ్గించడానికి, అలాగే దీర్ఘకాలికంగా స్థిరత్వం, భద్రతను ప్రోత్సహించడానికి ఇది ఒక ముఖ్యమైన మార్గంగా పరిగణించబడుతుంది.

13. స్థిరమైన అభివృద్ధిపై దృష్టి : స్థిరమైన అభివృద్ధిపై ఎక్కువ దృష్టిని కేంద్రీకరిస్తుంది. పర్యావరణ పరంగా స్థిరమైన, సామాజికంగా కలుపుకొని ఉన్న మార్గాల్లో ఆర్థిక వృద్ధి మరియు సామాజిక అభివృద్ధిని ప్రోత్సహించడం ఇందులో ఉంటుంది. సుస్థిర అభివృద్ధి అనేది ప్రపంచ శాంతి మరియు భద్రతలో కీలకమైన అంశంగా పరిగణించబడుతుంది. అలాగే పేదరికం, అసమానత మరియు వనరుల కొరత వంటి సంఘర్షణలకు సంబంధించిన అనేక కారణాలను పరిష్కరించడానికి ఒక మార్గం.

14. నూతన దౌత్యం ప్రపంచ శాంతి మరియు భద్రతను ప్రోత్సహించడంలో మానవ హక్కులు, చట్ట నియమాల యొక్క ప్రాముఖ్యతను గుర్తిస్తుంది. ఇది మానవ హక్కులు మరియు ప్రజాస్వామ్య సూత్రాల పట్ల ఎక్కువ గౌరవాన్ని పెంపొందించడం, అలాగే మారణ హోమం, యుద్ధ నేరాలు మరియు మానవత్వానికి వ్యతిరేకంగా నేరాలు వంటి వాటిని పరిష్కరించడానికి బలమైన, సమర్థవంతమైన, చట్టపరమైన ప్రేమ్ వర్క్లను ఏర్పాటు చేయడం, మానవ హక్కులు, చట్ట నియమాల పట్ల గౌరవాన్ని పెంపొందించడం ద్వారా, నూతన దౌత్యం మరియు న్యాయమైన, సమతౌల్య ప్రపంచాన్ని సృష్టించడానికి ప్రయత్నిస్తుంది. దీనిలో ప్రజలందరూ శాంతియుతంగా, గౌరవంగా జీవించగలుగుతారు.

15. ప్రపంచ పాలనను రూపొందించడంలో పౌర సమాజ సంస్థల యొక్క ప్రాముఖ్యతను గుర్తించడం నూతన దౌత్యం యొక్క ముఖ్యంశం. (ప్రభుత్వేతర సంస్థలు), ట్రేడ్ యూనియన్లు మరియు న్యాయవాద సమూహాలు వంటి పౌర సమాజ సంస్థలు ప్రపంచ స్థాయిలో సామాజిక, ఆర్థిక మరియు పౌర్యవరణ న్యాయాన్ని ప్రోత్సహించడంలో ముఖ్యమైన పాత్ర పోషిస్తాయి. ఈ సంస్థలు ప్రపంచ విధానల రూపకల్పన, అమలు మరియు పర్యవేక్షణలో కీలక భాగస్వాములుగా పరిగణించబడతాయి. గ్లోబల్ గవర్నెన్స్ యొక్క చట్టబద్ధల, ప్రభావానికి వారి భాగస్వామ్యం చాలా అవసరం.

16. నూతన దౌత్యం ప్రజా దౌత్యం ప్రాధాన్యతను గుర్తిస్తుంది. ప్రజాదౌత్యం అనేది ఒక రాజ్యం మరియు దాని విలువల యొక్క సానుకూల చిత్రాన్ని ప్రోత్సహించడానికి మరియు ఇతర దేశాల్లోని వ్యక్తులతో సంబంధాలను పెంపొందించడానికి సోషల్ మీడియా, సాంస్కృతిక కార్యక్రమాలు, విద్యా కార్యక్రమాలు వంటి కమ్యూనికేషన్ సాధనాల శ్రేణిని ఉపయోగిస్తుంది. ప్రజా దౌత్యం అనేది క్రాస్ కల్చర్ అవగాహనను పెంపొందించడానికి, మరియు పౌరుల మధ్య బలమైన, శాశ్వతమైన సంబంధాలను నిర్మించడానికి ఒక ముఖ్యమైన మార్గంగా పరిగణించబడుతుంది.

17. నూతన దౌత్యం వైపుకు మారడం ప్రపంచ రాజకీయాల యొక్క మారుతున్న స్వభావానికి మరియు ఆధునిక ప్రపంచంలోని సంక్లిష్ట సవాళ్ళకు ప్రతిస్పందనను సూచిస్తుంది. అంతర్జాతీయ సంబంధాలను మరింత డైనమిక్ గా, సహకార విధానాన్ని స్వీకరించడం ద్వారా, నూతన దౌత్యం సంఘర్షణ యొక్క మూల కారణాలను పరిష్కరించడానికి, స్థిరమైన అభివృద్ధి, మానవ హక్కులు, చట్టపాలనను ప్రోత్సహించడానికి ప్రయత్నిస్తుంది.

18. అంతర్జాతీయ సంస్థల బలోపేతం : అంతర్జాతీయ సంస్థలను బలోపేతం చేయడం మరియు ప్రపంచ సవాళ్ళను ఎదుర్కోవడంలో వాటి ప్రభావాన్ని మెరుగుపరచడం అవసరం. ప్రపంచ రాజకీయాల యొక్క మారుతున్న స్వభావాన్ని మెరుగ్గా ప్రతిబింబించేలా ఐక్యరాజ్య సమితి వంటి ఇప్పటికే ఉన్న సంస్థలను సంస్కరించడం, అలాగే అభివృద్ధి చెందుతున్న సమాజాల సవాళ్ళను పరిష్కరించడానికి కొత్త సంస్థలను సృష్టించడం.

పాత దౌత్యం నుండి కొత్త దౌత్యానికి మారడం అనేది శక్తి మరియు పోటీపై దృష్టి పెట్టడం నుండి సహకార, సమ్మిళిత విధానానికి ప్రపంచ పాలనలో మార్పును ప్రతిబింబిస్తుంది. సాంప్రదాయ దౌత్యం రాజ్యాల ప్రయోజనాలను మరియు అధికార సాధనను నొక్కి చెప్పగా, నూతన దౌత్యం సహకారం, బహుపార్టీకత, సాధారణ ప్రజల అవసరాలు మరియు ఆకాంక్షలపై దృష్టి పెడుతుంది. ఈ పరివర్తన ప్రపంచీకరణ, ప్రజాస్వామీకరణ, పౌర సమాజ సంస్థలు, మరియు ఇతర రాజ్యేతర వ్యక్తుల పెరుగుదలతో సహా అనేక కారకాలచే నడపబడింది. వాతావరణ మార్పు, పేదరికం మరియు అసమానత వంటి సంక్లిష్టమైన మరియు ఒక దానితో ఒకటి అనుసంధానించబడిన సవాళ్ళను ప్రపంచం ఎదుర్కొంటున్నందున కొత్త దౌత్యం యొక్క సూత్రాలు మరియు లక్షణాలు మరింత న్యాయమైన సమానమైన, స్థిరమైన ప్రపంచంకోసం శక్తివంతమైన దృష్టికోణాన్ని అందిస్తుంది.

3.5. విమర్శనాత్మక అధ్యయనం :

ఏదేమైనా సాంప్రదాయ దౌత్యం నుండి నూతన దౌత్యానికి మారడం అనేది కొనసాగుతున్న ప్రక్రియ మరియు అనేక సవాళ్ళను ఎదుర్కొంటున్న అంశంగా గుర్తించాలి. ఎందుకంటే కొన్ని రాజ్యాలు మార్పుకు నిరోధకతను కలిగి ఉండవచ్చు. అదే విధంగా సహకారం కంటే వారి స్వప్రయోజనాలకు ప్రాధాన్యత ఇవ్వడం జరగవచ్చు. నూతన దౌత్య సూత్రాలు, అంతర్జాతీయ అధికార రాజకీయాల వాస్తవాల మధ్య ఉద్రిక్తతలు కూడా ఉండవచ్చు. నూతన దౌత్యం ప్రపంచంలోని అన్ని సమస్యలకు దివ్యోషధం కాదు. దానికి కూడా స్వంత సవాళ్ళు మరియు పరిమితులు ఉంటాయి. అదే విధంగా నూతన దౌత్యానికి మారడానికి మరొక సవాలు ప్రస్తుత భౌగోళిక రాజకీయ వాతావరణం. ఇది పెరుగుతున్న జాతీయ వాదం మరియు ప్రజాదరణ, ఏకపక్షవాదం వైపు పెరుగుతున్న విపరీత ధోరణి. ఆర్థిక అనిశ్చితి, వేగవంతమైన ఆసంకేతిక మార్పు సామాజిక మరియు దృవణత వంటి కారణాల వల్ల ఈ ధోరణి తీవ్రమవుతుంది. ఈ సవాళ్ళను అధిగమించడానికి నూతన దౌత్యం యొక్క సూత్రాలను మరియు విలువలను ఆచరణలో పెట్టుటకు అంతర్జాతీయ స్థాయిలో బలమైననాయకత్వం అవసరం, అలాగే రాష్ట్రాలు, పౌర సమాజ సంస్థలు మరియు రాజ్యేతర వ్యక్తుల మధ్య నిరంతర సహకారం అవసరం. సభాషణ మరియు సహకారాన్ని ప్రోత్సహించడానికి నూతన సాంకేతికతలు, ప్రసార మాధ్యమాలు, కమ్యూనికేషన్ ఛాన్లను ప్రభావితం చేసే దౌత్యానికి వినూత్న విధానాలు కూడా అవసరం.

3.6. ముగింపు :

సాంప్రదాయ దౌత్యం నుండి నూతన దౌత్యానికి పరివర్తన చెందడం న్యాయమైన మరియు శాంతియుత ప్రపంచాన్ని ప్రోత్సహించడంలో ఒక ముఖ్యమైన ముందడుగును సూచిస్తుంది. అధిగమించడానికి అనేక సవాళ్ళు ఉన్నప్పటికీ, కొత్త దౌత్యానికి ఆధారమైన సూత్రాలు మరియు విలువలు సమగ్రమైన, సహకార మరియు స్థిరమైన భవిష్యత్తు కోసం ఒక దృష్టిని అందిస్తాయి. ఈ సూత్రాలను స్వీకరించడం ద్వారా ఆధునిక ప్రపంచంలోని సంక్లిష్ట సవాళ్ళను పరిష్కరించడానికి కలిసి పనిచేయడం ద్వారా, మనం అందరికీ శాంతియుతమైన మరియు సంపన్నమైన ప్రపంచాన్ని సృష్టించగలము.

3.7. మాదిరి పరీక్ష ప్రశ్నలు :

I. వ్యాసరూప సమాధాన ప్రశ్నలు

1. సాంప్రదాయ దౌత్యం గురించి వ్యాసం వ్రాయండి.
2. నూతన దౌత్యం యొక్క వివిధ దశలను వివరించండి.

II. సంక్షిప్త సమాధాన ప్రశ్నలు :

1. సాంప్రదాయ దౌత్యం లక్షణాలు కొన్నింటిని పేర్కొనండి.
2. సాంప్రదాయ, నూతన దౌత్యముల మధ్య సంబంధాన్ని క్లుప్తంగా వివరించండి.

3.8. అచూకీ గ్రంథాలు :

1. An Introduction to new diplomacy - J. Kurbalija.
2. A New World Order - A. Salughter.
3. Global Governance and the UN : An Unfinished Journey. Indiana University Press - R. Thakuv & T.G. Weiss.
4. Territoriality and beyond : Problernatizing Modernity in International Relations - G.J. Ruggie.

పాఠం - 4

ప్రజాస్వామ్యయుత దౌత్య విధానము (Democratic Diplomacy)

పాఠ్య నిర్మాణ క్రమం :

- 4.0. లక్ష్యం
- 4.1. పరిచయం.
- 4.2. ప్రజాస్వామ్య దౌత్యం - ప్రధాన అంశాలు
- 4.3. ప్రజాస్వామ్య దౌత్యం - విమర్శనాత్మక వివరణ
- 4.4. ముగింపు
- 4.5. మాదిరి ప్రశ్నలు
- 4.6. అచూకీ గ్రంథాలు

4.0. లక్ష్యం

ప్రజాస్వామ్య దౌత్యం గురించి అధ్యయనం యొక్క లక్ష్యం దాని సూత్రాలు, సవాళ్ళు మరియు అంతర్జాతీయ సంబంధాల కోసం సంభావ్య ప్రయోజనాలతో సహా ప్రజాస్వామ్య దౌత్యం యొక్క భావనను విశ్లేషించడం మరియు అర్థం చేసుకోవడం, ప్రజాస్వామ్య దౌత్యాన్ని విజయవంతంగా ఉపయోగించిన పౌర సమాజ సంస్థలు, అంతర్జాతీయ సంస్థల వంటి కీలక పాత్రదారుల పాత్రను విశ్లేషించడం మరియు మానవ హక్కులు, ఆర్థిక అభివృద్ధి వంటి సమస్యలపై ప్రజాస్వామ్య దౌత్యం యొక్క ప్రభావాన్ని అంచనా వేయడం కొరకు ఈ అధ్యయనం ఉపయోగపడుతుంది. ఈ అధ్యయనం ప్రజాస్వామ్య దౌత్యం, దాని పరిమితులపై విమర్శలను మరియు ఈ భావనను అభివృద్ధి చేయడానికి సంభావ్య ప్రాంతాలను అన్వేషించవచ్చు.

4.1 పరిచయం :

ప్రజాస్వామ్య దౌత్యం అనేది అంతర్జాతీయ సంబంధాలలో ప్రజాస్వామ్యాన్ని విలువలు మరియు సూత్రాలను ప్రోత్సహించే విధానంగా విధానము. ప్రజాస్వామ్యం మరియు మానవ హక్కులను ప్రోత్సహించడం ప్రపంచ శాంతి మరియు స్థిరత్వానికి దోహదపడుతుందనే నమ్మకంపై ఇది ఆధారపడినది. ఈ విధానంలో ఇతర దేశాలతో కలిసి ప్రజాస్వామ్య సంస్థలకు మద్దతు ఇవ్వడం స్వేచ్ఛాయుతమైన మరియు న్యాయమైన ఎన్నికలను ప్రోత్సహించడం, పౌరుల హక్కులను పరిరక్షించడం

వంటివి ఉంటాయి. ఇది ప్రజాస్వామ్య విలువలను ప్రోత్సహించడంలో మరియు ప్రభుత్వాలను జవాబుదారీగా ఉంచడంలో సహాయపడే స్వతంత్ర మీడియా, మానవ హక్కుల సమూహాల వంటి పౌర సమాజ సంస్థలకు మద్దతునిస్తుంది. ప్రజాస్వామ్యాన్ని ప్రోత్సహించడానికి ఆర్థిక మరియు సాంకేతిక సహాయాన్ని అందించడం, ప్రజాస్వామ్య సంస్కరణలను ప్రోత్సహించడానికి దౌత్య ప్రయత్నాలలో పాల్గొనడం ప్రజాస్వామ్యం, మానవ హక్కులను ప్రోత్సహించే అంతర్జాతీయ సంస్థలలో పాల్గొనడం వంటి అనేక రూపాలను ప్రజాస్వామ్య దౌత్యం తీసుకోవచ్చు.

ప్రజాస్వామ్య దౌత్యం అనేది ఉగ్రవాదం, వాతావరణ మార్పులు ఆర్థిక అసమానత వంటి ప్రపంచ సవాళ్ళను పరిష్కరించడానికి ఇతర ప్రజాస్వామ్య దేశాలతో పొత్తుల, భాగస్వామ్యాలను నిర్మించడం కూడా కలిగి ఉంటుంది. కలిసి పనిచేయడం ద్వారా ప్రజాస్వామిక దేశాల ఉమ్మడి లక్ష్యాలను సాధించడానికి తమ భాగస్వామ్య విలువలు మరియు వనరులను ఉపయోగించుకోవచ్చు. ప్రజాస్వామ్య దౌత్యం యొక్క ముఖ్య సూత్రాలలో ఒకటి ఇతర దేశాల సార్వభౌమత్వాన్ని గౌరవించడం. ప్రజాస్వామ్యం మరియు మానవ హక్కులను ప్రోత్సహిస్తూనే, ప్రజాస్వామ్య దౌత్యవేత్తలు ఇతర దేశాలతో గౌరవ ప్రదంగా మరియు నిర్మాణాత్మకంగా వ్యవహరించడానికి ప్రయత్నిస్తారు. ఈ విధానంలో ఇతర దృక్కోణాలను వినడం, ఉమ్మడి వాదనలను కోరుకోవడం మరియు విదేశాంగ ఒత్తిడిలను నివారించడం ఉంటాయి.

ప్రజాస్వామ్య దౌత్యం యొక్క మరొక ముఖ్యమైన అంశం బహిరంగ మరియు పౌరదర్శక పాలనను ప్రోత్సహించడం. ప్రజాస్వామ్య దౌత్యవేత్తలు ప్రభుత్వ నిర్ణయాధికారంలో మరింత పౌరదర్శకత, అలాగే సమాచారం, మీడియాకు ప్రాప్యత కోసం వాదిస్తారు. అవి అవినీతిని ఎదుర్కోవడానికి, ప్రభుత్వాలు మరియు పౌరుల మధ్య నమ్మకాన్ని పెంపొందించడానికి సహాయపడే సుపరిపాలన పద్ధతులను ప్రోత్సహించడానికి కూడా పనిచేస్తాయి. ప్రజాస్వామ్యాన్ని ప్రోత్సహించడం అనేది ధీర్ఘకాలిక నిర్ణయీకరణ మరియు మద్దతు అవసరమయ్యే నిరంతర ప్రక్రియ అని ప్రజాస్వామ్య దౌత్యం గుర్తిస్తుంది. ఇది ప్రజాస్వామిక సంస్థలను నిర్మించడానికి మరియు ప్రజాస్వామ్య విలువలను ప్రోత్సహించడానికి సమాజ సమూహాలు, రాజకీయ పార్టీలు మరియు ఇతర వాటాదారులతో కలిసి పనిచేస్తుంది. విదేశాలలో ప్రజాస్వామ్యాన్ని ప్రోత్సహించడంతో పాటు, ప్రజాస్వామ్య దౌత్యం, స్వదేశంలో ప్రజాస్వామ్య సంస్థలు మరియు అభ్యాసాలను బలోపేతం చేయడం చేస్తుంది. ఇందులో చట్ట నియమాలను పరిరక్షించడం, పౌరదర్శకత మరియు జవాబుదారీ తనాన్ని ప్రోత్సహించడం, పౌరులకు ఖచ్చితమైన సమాచారం, రాజకీయ ప్రక్రియలో అర్థవంతమైన భాగస్వామ్యం ఉడేలా చూసుకోవడం ఈ దౌత్యంలో అంతర్లీనంగా ఉంటాయి. ప్రజాస్వామ్య దౌత్యం కొన్ని దేశాలు మరియు నాయకుల నుండి సవాళ్ళు మరియు విమర్శలను ఎదుర్కొంటుంది. వారు తమ విదేశీ వ్యవహారాలలో జోక్యంగా భావించవచ్చు. ఏది ఏమైనప్పటికీ ప్రజాస్వామ్యం మరియు మానవ హక్కులను ప్రోత్సహించడం వైతిక ఆవశ్యకత మాత్రమే కాకుండా అంతర్జాతీయ సమాజం యొక్క ఉత్తమ ప్రయోజనాల కోసం కూడా అని ప్రతిపాదకులు వాదించారు. ప్రజాస్వామ్య దేశాలు మరియు స్థిరంగా సంపన్నంగా ఉంటాయి. ప్రతి ఒక్కరికీ ప్రయోజనం కలిగించే సంఘర్షణ మరియు ఉగ్రవాదానికి తక్కువ అవకాశం కలిగి ఉంటుంది.

4.2. ప్రజాస్వామ్య దౌత్యం యొక్క ప్రధాన అంశాలు :

ప్రజాస్వామ్య దౌత్యం అనేది ప్రజాస్వామ్యం, మానవ హక్కులు, చట్టనియమాల ద్వారా మార్గనిర్దేశనం చేయబడిన విదేశాంగ విధానాలను వివరించే ఒక భావన. ప్రపంచ సవాళ్ళను పరిష్కరించడంలో మరియు భాగస్వామ్య విలువలను అభివృద్ధి

చేయడంలో ప్రజాస్వామ్య దేశాల మధ్య సహకారం గురించి ఇది నొక్కి చెబుతుంది. ప్రజాస్వామ్య దౌత్యం యొక్క ప్రధాన అంశాలు :

1. ప్రజాస్వామ్యం - మానవ హక్కులు :

ప్రత్యక్షంగా ఎన్నుకోబడిన ప్రతినిధుల ద్వారా అధికారం ప్రజలచే నిర్వహించబడే రాజకీయ వ్యవస్థ. ప్రజాస్వామ్య దౌత్యం ప్రపంచ వ్యాప్తంగా ప్రజాస్వామ్యాన్ని ప్రోత్సహించడం, ప్రజాస్వామ్య సంస్థలు మరియు ప్రక్రియలకు మద్దతు ఇవ్వడం యొక్క ప్రాముఖ్యతను నొక్కి చెబుతుంది. వాక్ స్వాతంత్ర్యం, మతం, మరియు సమావేశ స్వేచ్ఛ వంటి ప్రాథమిక హక్కులు మరియు స్వేచ్ఛలు, అలాగే న్యాయమైన విచారణ, వివక్ష నుండి రక్షణ వంటి హక్కులు, ప్రజాస్వామ్య దౌత్యం స్వదేశంలో మరియు విదేశాలలో మానవ హక్కులను ప్రోత్సహించడానికి, రక్షించడానికి ప్రయత్నిస్తుంది. అధికారంలో ఉన్న వారితో సహా ప్రజలందరూ చట్టానికి లోబడి ఉంటారని మరియు చట్టానికి ఎవరూ అతీతులు కారని నియమాలను రూపొందిస్తుంది. ప్రజాస్వామ్య దౌత్యం అంతర్జాతీయ వ్యవహారాలలో చట్ట పాలనను ప్రోత్సహించడం మరియు అంతర్జాతీయ చట్టాన్ని నిబంధనలను సమర్థించడం యొక్క ప్రాముఖ్యతను నొక్కి చెబుతుంది.

2. బహుపాక్షికత, దౌత్య నిర్మాణం, పుదు శక్తి :

ప్రపంచ సవాళ్ళను పరిష్కరించడానికి, ఉమ్మడి లక్ష్యాలను సాధించడానికి ఇతర దేశాలతో కలిసి పనిచేసే అభ్యాసం. ప్రజాస్వామ్య దౌత్యం బహుపాక్షికత యొక్క ప్రాముఖ్యతను మరియు శాంతి భద్రతలను ప్రోత్సహించడంలో ఐక్యరాజ్యసమితి వంటి అంతర్జాతీయ సంస్థల పాత్రను నొక్కి చెబుతుంది. విదేశాంగ సహకారాన్ని ప్రోత్సహించడం, వివాదాలను పరిష్కరించడం, భాగస్వామ్య ప్రయోజనాలను ముందుకు తీసుకెళ్ళడానికి దేశాల మధ్య సంబంధాలు, సమాచార వ్యవస్థలను నిర్మించే ప్రక్రియ. ప్రజాస్వామ్య దౌత్యం వైరుధ్యాలను పరిష్కరించడానికి, దేశాల మధ్య అవగాహనను పెంపొందించే సాధనంగా దౌత్య నిర్ణయీకరణ మరియు సంభాషణ యొక్క ప్రాముఖ్యతను తెలియజేస్తుంది. బలనిరూపణల ద్వారా కాకుండా ఆకర్షణ మరియు ఒప్పందాల ద్వారా విదేశాంగ విధానాలను ప్రభావితం చేయగల సామర్థ్యం. ప్రజాస్వామ్య దౌత్యానికి ఉంటుంది. ఇది అంతర్జాతీయ సాంస్కృతిక మార్పిడి, విద్య అభివృద్ధి ద్వారా సాఫ్ట్‌వర్ యొక్క ప్రాముఖ్యతను తెలియజేస్తుంది.

3. స్వేచ్ఛ, జవాబుదారీతనం :

ప్రజాస్వామ్య దౌత్యంలో ప్రధాన విలువ స్వేచ్ఛ, ఇందులో వాక్ స్వాతంత్ర్యం, పత్రికా స్వేచ్ఛ, మతం మరియు సమావేశాల ఏర్పాటు వంటి ప్రముఖ అంశాలు ఇమిడి ఉంటాయి. స్వేచ్ఛను పరిరక్షించడం, వ్యక్తిగత హక్కులకు భంగం వాటిల్లకుండా రక్షణలను ఏర్పాటు చేయడం వంటి అంశాలకు ఎక్కువ ప్రాధాన్యతలు ప్రజాస్వామ్య దౌత్య విధానంలో ఉంటాయి. స్వదేశంలో, విదేశాంగ విధానంలో పైతం జవాబుదారీతనాన్ని ప్రోత్సహిస్తుంది. ఎన్నికైన అధికారులు మరియు ప్రభుత్వ సంస్థలను సమాజంలోని వ్యక్తులకు జవాబుదారులుగా ఉంచేందుకు ప్రయత్నిస్తుంది. అలాగే అంతర్జాతీయ చట్టాలు నిబంధనలకు ప్రతి దేశాన్ని కూడా జవాబుదారుగా ఉంచుతుంది. దౌత్యం, చర్చలు, మధ్యవర్తిత్వం వంటి శాంతియుత మార్గాల ద్వారా విభేదాలను పరిష్కరించడం యొక్క ప్రాధాన్యతను నొక్కి చెబుతుంది. ఈ విధానం సంఘర్షణను

నివారించడానికి దేశాల మధ్య అవగాహన పెంపొందించే సాధనంగా సహకారం మరియు సంభాషణలకు ప్రాధాన్యతనిస్తుంది. ప్రజాస్వామ్య దేశాలలో ఆర్థిక అభివృద్ధి మరియు వృద్ధిని ప్రోత్సహించడం, ప్రజాస్వామ్య సంస్థలకు మద్దతునివ్వడం, సరయిన వాణిజ్య విధానాలను ప్రోత్సహించడం, విద్య, ఆరోగ్య సంరక్షణ మౌలిక సదుపాయాలలో పెట్టుబడులను ఆహ్వానించడం వంటి విశిష్ట అంశాలకు దౌత్యం ప్రాధాన్యతనిస్తుంది.

4. నైతిక విదేశాంగ విధానం :

ప్రజాస్వామ్య దౌత్యం నైతిక విదేశాంగ విధానాన్ని ప్రోత్సహిస్తుంది. ఇది న్యాయమైనటువంటి న్యాయం, సమానత్వ సూత్రాలపై ఆధారపడి ఉంటుంది. ప్రపంచ శ్రేయస్సు, భద్రత మరియు ప్రజాస్వామ్యయుత దేశాల మధ్య సహకారం గురించి చర్చిస్తుంది. గ్లోబల్ గవర్నెన్స్ ప్రాముఖ్యతను గుర్తిస్తుంది. ఇందులో అంతర్జాతీయ స్థాయిలో విధానాలు, చర్యలను సమన్వయం చేయడం ప్రాముఖ్యమైన అంశంగా ఉంటుంది. ఐక్యరాజ్యసమితి వంటి అంతర్జాతీయ సంస్థల ద్వారా ప్రజాస్వామ్యం మరియు మానవ హక్కులను ప్రోత్సహించడం, బహుపాక్షిక ఒప్పందాలకు మద్దతునివ్వడం, ఉగ్రవాదం వంటి ప్రపంచ సవాళ్ళను పరిష్కరించడానికి కలిసి పనిచేయడం, ప్రపంచ శ్రేయస్సు మరియు భద్రతకు దోహదపడే బాధ్యత అన్ని దేశాలకు ఉందని తెలియజేస్తుంది. పేదరికం, అసమానత, మానవ హక్కుల ఉల్లంఘన వంటి సమస్యలను పరిష్కరించుటకు కలిసి పనిచేయడం ఇతర దేశాలు, ప్రజాస్వామ్య సంస్థలు నిర్వహించే కార్యక్రమాలకు మద్దతును ఆహ్వానించడం వంటివి నిర్వహించడం, ప్రజాస్వామ్య విధానాల ప్రాముఖ్యతలను తెలియజేయడం, ప్రజాస్వామ్య సంస్థలకు మద్దతు అందించడం, స్వేచ్ఛగా, నిష్పక్షపాతంగా ఎన్నికలను ప్రోత్సహించడం, పౌర సమాజ భాగస్వామ్యాన్ని ప్రోత్సహించడం, ప్రపంచ స్థాయిలో ప్రజాస్వామ్య విలువలు మరియు సూత్రాలను ప్రచారం చేయడానికి ఇతర దేశాలతో కలిసి పనిచేయడం ఈ దౌత్య విధాన బాధ్యత. అంతే కాకుండా ప్రభుత్వ, ప్రభుత్వేతర కార్యకలాపాలలో పౌరుల భాగస్వామ్యానికి ఇది ప్రాధాన్యతనిస్తుంది. నిర్ణయాకరణ ప్రక్రియలలో పౌరులకు భాగస్వామ్యాన్ని కల్పించుటకు కృషి చేస్తుంది.

5. శాంతియుత సహజీవనం, మానవతా వాదం :

ప్రజాస్వామ్య దౌత్యం దేశాల మధ్య శాంతియుత సహజీవనాన్ని ప్రోత్సహిస్తుంది. ఇందులో పరస్పర గౌరవం, సహకారం మరియు శాంతియుత సంఘర్షణల పరిష్కారం ఉంటుంది. ప్రజాస్వామ్య దేశాల పరస్పరం సహకారం అందించుకోవడం ద్వారా శాంతి భద్రతలను పెంపొందించుకొనవచ్చని తెలియజేస్తుంది. అలాగే మానవతా వాదం యొక్క ప్రాముఖ్యతను నొక్కి చెబుతుంది. అవసరమైన వ్యక్తులకు సహాయాన్ని మద్దతును అందించడం, ప్రకృతి వైపరీత్యాలు, యుద్ధాలు మరియు ఇతర సంక్షోభాల బాధితులకు మానవతా సహాయం అందించడం, ప్రపంచ ఆరోగ్య సంస్థల ద్వారా కార్యక్రమాల నిర్వహణకు ఇది ప్రోత్సాహాన్ని ఇస్తుంది.

6. దౌత్య నియమాలు - సంఘర్షణ నివారణ :

ప్రజాస్వామ్య దౌత్యం దౌత్య పరమైన ఇంధనలు మరియు ప్రోటోకాల్ల యొక్క ప్రాముఖ్యతను గుర్తిస్తుంది. ఇవి దేశాల మధ్య దౌత్య సంబంధాలను నియంత్రించే నియమాలు మరియు ఆచారాలు, ఇతర దేశాల సార్వభౌమాధికారం

ప్రాధేశిక సమగ్రతను గౌరవించడం, దౌత్యపరమైన అంతర్జాతీయ చట్టాలను, నిబంధనలకు కట్టుబడి ఉండేలా చేస్తుంది. సంఘర్షణల నివారణ యొక్క ప్రాధాన్యతను తెలియజేస్తుంది. సంఘర్షణల మూల కారణాలను పరస్పరించడానికి మరియు సంఘర్షణలు తీవ్రతరం కాకుండా నిరోధించడానికి చురుకైన చర్యలు తీసుకోవడం ఉంటుంది. ఇందులో ప్రజాస్వామ్య పాలనను ప్రోత్సహించడం, ఆర్థికాభివృద్ధికి తోడ్పాటునందించడం, మానవ హక్కులు, చట్ట పాలనను అందించడం ప్రాముఖ్యంగా ఉంటాయి. అలాగే ప్రపంచ సవాళ్ళను ఎదుర్కోవడంలో అంతర్జాతీయ సహకారం యొక్క ప్రాముఖ్యతను నొక్కి చెబుతుంది. శాంతి భద్రతను, పెంపొందించడం తీవ్రవాద నిర్మూలనకు కావలసిన అంతర్జాతీయ మద్దతును సంపాదించడం వంటి సహకార కార్యకలాపాలకు ప్రాధాన్యతనిస్తుంది.

4.3. ప్రజాస్వామ్య దౌత్యం విమర్శనాత్మక వివరణ :

ప్రజాస్వామ్య దౌత్యం అనేది దేశాల మధ్య సంబంధాలకు మార్గనిర్దేశనం చేయడానికి ప్రజాస్వామ్య సూత్రాలు మరియు విలువలను ఉపయోగించడాన్ని నొక్కి చెప్పే దౌత్య విధానం. ప్రజాస్వామ్య దౌత్యం అనే భావన ఇటీవలి సంవత్సరాలలో ప్రజాదరణ పొందినప్పటికీ, ఇందులో కూడా విమర్శించదగిన అంశాలు ఉన్నాయి. ప్రజాస్వామ్య దౌత్యాన్ని మూల్యాంకనము చేసేటప్పుడు పరిగణించవలసిన కొన్ని క్లిష్టమైన అంశాలు ఉన్నాయి. అవి :

1. ప్రజాస్వామ్య సూత్రాలు సార్వత్రికమైనవి కావు :

ప్రపంచంలోని అనేక ప్రాంతాలలో ప్రజాస్వామ్య సూత్రాలు అత్యంత విలువైనవి అయినప్పటికీ అవి విశ్వవ్యాప్తంగా ఆమోదించబడవు. కొన్ని దేశాలు ప్రజాస్వామ్య సూత్రాలను తమ సొంత పాలనా వ్యవస్థలకు ముప్పుగా భావించవచ్చు. ఇది ప్రజాస్వామ్య దౌత్యాన్ని అమలు చేయడానికి అడ్డంకులు సృష్టించవచ్చు. విదేశీ జోక్యం ద్వారా ఇతర దేశాలపై పశ్చిమ దేశాలు ప్రజాస్వామ్య సూత్రాలను విధించడాన్ని నయా వలసవాదంగా చూడవచ్చుని కొందరు వాదించారు.

2. అధికారం యొక్క పాత్ర :

అంతర్జాతీయ సంబంధాలలో ఫలితాలను నిర్ణయించడంలో శక్తి ముఖ్యమైన పాత్ర పోషిస్తుంది. ప్రజాస్వామ్య దౌత్యం, దాని ఆదర్శరూపంలో దేశాల మధ్య దౌత్యం, సహకారంపై ఆధారపడి ఉంటుంది. అయితే ఒక దేశం మరొక దేశం కంటే ఎక్కువ అధికారాన్ని కలిగి ఉన్నప్పుడు ప్రజాస్వామ్య దౌత్యం ద్వారా సమానమైన మరియు న్యాయమైన ఫలితాలను సాధించడం కష్టం.

3. బహుపాక్షికత యొక్క పరిమితులు :

బహుళ పక్షవాదం ప్రజాస్వామ్య దౌత్యంలో కీలకమైన అంశం. కావున దానికి పరిమితులు కూడా ఉన్నాయి. ఐక్యరాజ్య సమితి వంటి అంతర్జాతీయ సంస్థలు నిదానంగా బ్యూరోక్రటిక్ గా ఉంటాయి. అత్యవసర సమస్యలపై వేగవంతమైన చర్యలను సాధించడం కష్టతరం చేస్తుంది. అదనంగా, వివిధ దేశాల ప్రయోజనాలు ఎల్లప్పుడూ సమలేఖనం కాకపోవచ్చు. బహు పాక్షిక మార్గాల ద్వారా ఏకాభిప్రాయం సాధించడం కష్టమవుతుంది.

4. బ్యాలెన్సింగ్ విలువలు మరియు ఆసక్తులు :

ప్రజాస్వామ్య దౌత్యానికి జాతీయ ప్రయోజనాలతో ప్రజాస్వామ్య విలువలను సమతుల్యం చేయడం అవసరం. మానవ హక్కులు మరియు చట్టపాలన వంటి ప్రజాస్వామ్య విలువలు ముఖ్యమైనవి అయినప్పటికీ, దేశాలు కొన్ని సార్లు ఈ విలువల కంటే తమ స్వంత ప్రయోజనాలకు ప్రాధాన్యత ఇవ్వవచ్చు. విలువలు మరియు ఆసక్తుల మధ్య సరైన సమతుల్యత కనుగొనడం ఒక సవాలుగా ఉంటుంది.

5. సాంస్కృతిక భేదాలు :

ప్రజాస్వామ్య విలువలకు అనుగుణంగా లేని సాంస్కృతిక భేదాలు ఉన్న దేశాలలో ప్రజాస్వామ్య దౌత్యం సవాళ్ళను ఎదుర్కొనవచ్చును. ఉదాహరణకు, కొన్ని దేశాలు సమిష్టి నిర్ణయం తీసుకోవడంలో అధిక విలువను ఉంచవచ్చు. అయితే ప్రజాస్వామ్య సూత్రాలు వ్యక్తి స్వేచ్ఛ మరియు ఎంపికను నొక్కే చెబుతాయి. ఈ సాంస్కృతిక భేదాలు ప్రజాస్వామ్య దౌత్యాన్ని అమలు చేయడంలో ఇబ్బందులను సృష్టించవచ్చు.

6. చేరిక మరియు ప్రాతినిధ్యం :

ప్రజాస్వామ్య దౌత్యానికి విభిన్న దృక్కోణాల చేరిక మరియు ప్రాతినిధ్యం అవసరం. ఏదేమైనా దౌత్యం యొక్క సాంప్రదాయ నమూనా ఉన్నత వర్గాలచే ఆధిపత్యం చెలాయిస్తుంది. మరియు ఎల్లప్పుడూ అట్టడుగు వర్గాలను, పౌర సమాజ ప్రతినిధులను కలిగి ఉండకపోవచ్చు. ప్రజాస్వామ్య దౌత్యం తప్పనిసరిగా అన్ని స్వరాలు వినిపించేలా మరియు నిర్ణయాత్మక ప్రక్రియలు పారదర్శకంగా ఉండేలా పనిచేయాలి.

7. అమలు :

ప్రజాస్వామ్య దౌత్యం ఆచరణలో అమలు చేయడం సవాలుగా ఉంటుంది. దీనికి ధీర్ఘకాలిక సంబంధాలు, సంభాషణలు మరియు రాజీకి నిబద్ధత అవసరం. ఇది రాజకీయ ఉద్రిక్తతలు వివాదాల నేపథ్యంలో నిలదొక్కుకోవడం కష్టం. అదనంగా ప్రజాస్వామ్య దౌత్యానికి దాని అమలుకు మద్దతునిచ్చే మరియు జవాబు దారితీసే నిర్ధారించే బలమైన సంస్థాగత ఫ్రేమ్ వర్క్ అవసరం.

8. మీడియా పాత్ర :

ఇతర దేశాల ప్రజల అభిప్రాయాలు, అవగాహనలను రూపొందించడంలో మీడియా ముఖ్యమైన పాత్ర పోషిస్తుంది. ప్రజాస్వామ్య దౌత్యంలో, మీడియా దేశాల మధ్య అవగాహన, సంభాషణలను ప్రోత్సహించడంలో సహాయపడుతుంది. అయితే అది ప్రతికూల మూసధోరణులను, సరికాని సమాచారాన్ని ప్రోత్సహిస్తే ఈ ప్రయత్నాలకు ఆటంకం కలిగిస్తుంది. అందువల్ల సమర్థవంతమైన ప్రజాస్వామ్య దౌత్యం తప్పనిసరిగా మీడియాతో సమతుల్య రిపోర్టింగ్ విధానాలను ప్రోత్సహించేదిగా పనిచేయాలి.

9. ఆర్థికంగా పరస్పరం ఆధారపడడం :

దేశాల మధ్య ఆర్థికపరమైన ఆధారితాలు ప్రజాస్వామ్య దౌత్యానికి అవకాశాలు మరియు సవాళ్ళు రెండింటినీ సృష్టించగలవు. దేశాల మధ్య సంబంధాలను పెంపొందించుకోవడానికి ఆర్థిక సహకారం సహాయ పడగలిగినప్పటికీ ఒక దేశం తన ఆర్థిక ప్రయోజనాలను మరొక దేశం అణచివేస్తోందని భావిస్తే అది ఉద్రిక్తతలను సృష్టిస్తుంది. కాబట్టి దేశాల మధ్య ఆర్థిక అసమానతలు ప్రజాస్వామ్య దౌత్యం యొక్క ప్రభావానికి ఆటంకం కలిగించే శక్తి అసమతుల్యతను సృష్టించగలవు.

10. నాయకత్వం మరియు రాజకీయ సంకల్పం :

ప్రజాస్వామ్యం దౌత్యం విజయవంతం కావడానికి బలమైన నాయకత్వం మరియు రాజకీయ సంకల్పం అవసరం. నాయకులు బల నిరూపణ కంటే సంభాషణ, సహకారానికి ప్రాధాన్యత ఇవ్వడానికి సిద్ధంగా ఉండాలి. నమ్మకం, మరియు పరస్పర గౌరవం ఆధారంగా సంబంధాలను నిర్మించడానికి తప్పనిసరిగా పనిచేయాలి. బలమైన నాయకత్వం మరియు రాజకీయ సంకల్పం లేకుండా, ప్రజాస్వామ్య దౌత్యం విజయవంతం అయ్యే అవకాశం లేదు.

11. సార్వభౌమాధికారం :

ప్రజాస్వామ్య దౌత్యం యొక్క అత్యంత ముఖ్యమైన విమర్శలలో ఇది ఒకటి. కొన్ని దేశాలు ప్రజాస్వామ్య విలువలు మరియు సూత్రాలను ప్రోత్సహించడానికి చేసే ప్రయత్నాలను తమ అంతర్గత వ్యవహారాల్లో జోక్యంగా పరిగణించవచ్చును. ఇది ప్రజాస్వామ్య దౌత్య ప్రయత్నాలకు ఉద్రిక్తత మరియు ప్రతిఘటనలను సృష్టించవచ్చు.

12. రాజకీయ దృవణత :

దేశాలలో మరియు దేశాల మధ్య రాజకీయ దృవణత ప్రజాస్వామ్య దౌత్యానికి ఒక ముఖ్యమైన సవాలుగా ఉంటుంది. రాజకీయ నాయకులు మరియు వారి మద్దతుదారులు కీలక సమస్యలపై లోతుగా విభజించబడినప్పుడు, ఉమ్మడిగా ఏకాభిప్రాయాన్ని నిర్మించడం కష్టం. అదనంగా రాజకీయ దృవణత ధీర్ఘకాలిక సంబంధాలు, మరియు సహకారం కంటే స్వల్పకాలిక రాజకీయ లాభాలపై దృష్టి పెట్టడానికి దారితీస్తుంది.

13. విశ్వాసం లేకపోవడం :

ప్రజాస్వామ్య దౌత్యంలో విశ్వాసం కీలకమైన అంశం. దేశాల మధ్య నమ్మకం లేకుండా, సహకారం మరియు భాగస్వామ్య విలువల ఆధారంగా బలమైన సంబంధాలను నిర్మించడం కష్టం. చారిత్రక వైరుధ్యాలు, శక్తి అసమతుల్యతలు మరియు జాతీయ భద్రతకు ముప్పులు వంటి అనేక కారణాల వల్ల విశ్వాసం లేకపోవడం జరుగుతుంది.

14. శక్తి అసమతుల్యతలు :

ప్రజాస్వామ్య దేశాల మధ్య సమానమైన మరియు న్యాయమైన సంబంధాలు అవసరం. అయితే శక్తి అసమతుల్యత ఈ లక్ష్యాన్ని సాధించడానికి అడ్డంకులు సృష్టించవచ్చు. ఒక దేశం మరొక దేశం కంటే ఎక్కువ అధికారాన్ని కలిగి ఉన్నప్పుడు, పరస్పర ప్రయోజనకరమైన మరియు ప్రజాస్వామ్య సూత్రాలపై ఆధారపడిన ఫలితాలను సాధించడం కష్టం.

15. అంతర్జాతీయ చట్టం :

ప్రజాస్వామ్య దౌత్యంలో అంతర్జాతీయ చట్టం ముఖ్యమైన పాత్ర పోషిస్తుంది. అయినప్పటికీ కొన్ని దేశాలు అంతర్జాతీయ చట్టాన్ని తమ సార్వభౌమాధికారానికి ముప్పుగా భావించవచ్చు. అంతర్జాతీయ చట్టం అత్యవసర సమస్యలపై వేగవంతమైన చర్యను సాధించడం కష్టతరం చేస్తుంది.

16. దేశీయ రాజకీయాలు :

ప్రజాస్వామ్య దౌత్యం యొక్క ప్రభావాన్ని రూపొందించడంలో దేశీయ రాజకీయాలు ముఖ్యమైన పాత్రను పోషిస్తాయి. కొన్ని సందర్భాలలో దేశీయ రాజకీయాలు దౌత్య ప్రయత్నాలకు అడ్డంకులు సృష్టించవచ్చు. ప్రత్యేకించి రాజకీయ నాయకులు దీర్ఘకాలిక సంబంధాలు మరియు సహకారం కంటే స్వల్పకాలిక రాజకీయ లాభాలకు ప్రాధాన్యతనిస్తారు. దేశీయ రాజకీయాలు సమాజాలలో విభజనలు సృష్టించగలవు.

17. మానవ హక్కులు :

ప్రజాస్వామ్య దౌత్యం మానవ హక్కుల ప్రచారం మరియు రక్షణలో దగ్గరి సంబంధం కలిగి ఉంటుంది. మానవ హక్కులు దేశాల మధ్య ఉద్రిక్తతకు మూలం కావచ్చు. ప్రత్యేకించి దేశాలు విభిన్న సాంస్కృతిక లేదా మతపరమైన సంప్రదాయాలను కలిగి ఉన్నప్పుడు అదనంగా, కొన్ని దేశాలు మానవ హక్కుల ప్రచారాన్ని తమ అంతర్గత వ్యవహారాల్లో జోక్యం చేసుకునే రూపంగా చూడవచ్చు. ఇది ప్రజాస్వామ్య దౌత్య ప్రయత్నాలకు ప్రతిఘటనను సృష్టించగలవు.

18. పౌర సమాజం పాత్ర :

ప్రజాస్వామిక దౌత్యంలో పౌర సమాజం ముఖ్యమైన పాత్ర పోషిస్తుంది. ప్రత్యేకించి విభిన్న దృక్పథాల చేరిక మరియు ప్రాతినిధ్యాన్ని ప్రోత్సహించడంలో, అయినప్పటికీ, పౌర సమాజం అడ్డంకులు మరియు సవాళ్ళను కూడా ఎదుర్కొంటుంది. ప్రత్యేకించి ప్రభుత్వాలు, ఎన్.జి.వో.లు మరియు ఇతర పౌర సమాజ సంస్థల కార్యకలాపాలను పరిమితం చేయడానికి ప్రయత్నించినపుడు అందువల్ల ప్రజాస్వామ్య విలువలు మరియు సూత్రాలను రక్షించడానికి ప్రజాస్వామ్య దౌత్యాన్ని ఉపయోగించాలి.

19. సంభాషణ యొక్క ప్రాముఖ్యత :

ప్రజాస్వామ్య దౌత్యంలో సంభాషణ అనేది కీలకమైన అంశం. ప్రభావవంతమైన సంభాషణకు బహిరంగత, పారదర్శకత మరియు విభిన్న దృక్పథాల పట్ల గౌరవం అవసరం. అయితే సంభాషణను సాధించడం కూడా కష్టంగా ఉంటుంది. దేశాల మధ్య లోతైన సాంస్కృతిక లేదా సైద్ధాంతిక వ్యత్యాసాలు ఉన్నప్పుడు. అందువల్ల ప్రజాస్వామ్య దౌత్యం ముఖ్యమైన సవాళ్ళను ఎదుర్కొన్నప్పటికీ, దేశాల మధ్య సమర్థవంతమైన సంభాషణ మరియు కమ్యూనికేషన్‌ను ప్రోత్సహించడానికి పనిచేయాలి.

20. జవాబుదారీతనం :

చివరిగా, ప్రజాస్వామ్య దౌత్యానికి జవాబుదారీతనం అవసరం. నిర్ణయాలు పారదర్శకంగా మరియు అన్ని వర్గాల ఉత్తమ ప్రయోజనాలను దృష్టిలో ఉంచుకుని తీసుకొనబడతాయి. జవాబుదారీతనం సాధించడం కష్టంగా ఉంటుంది. ప్రత్యేకించి ఉన్నత స్థాయి ప్రభుత్వంలో నిర్ణయాలు తీసుకున్నప్పుడు లేదా ప్రజాస్వామ్య సూత్రాలకు ప్రతిఘటన ఉన్నప్పుడు సమర్థవంతమైన ప్రజాస్వామ్య దౌత్యం జవాబుదారీ తనానికి ప్రాధాన్యత ఇవ్వాలి.

4.4. ముగింపు :

ప్రజాస్వామ్య దౌత్యం అనేది అంతర్జాతీయ సంబంధాలకు ఒక విధానం. ఇది ప్రజాస్వామ్యం విలువలు, సూత్రాల పట్ల సహకారం, చేరిక, మరియు గౌరవానికి ప్రాధాన్యతనిస్తుంది. ఇది సాంస్కృతిక వ్యత్యాసాలు, ఆర్థిక ఆధారిత, రాజకీయ సంకల్పం, వక్తి గతిశీలత, మానవ హక్కులు మరియు జవాబుదారీతనంలో సహా సంక్లిష్టమైన మరియు సవాలు చేసే అంశాల శ్రేణిని కలిగి ఉంటుంది. అనేక అవరోధాలు మరియు విమర్శలను ఎదుర్కొంటున్నప్పటికీ, భాగస్వామ్య ప్రజాస్వామ్య విలువలు, సూత్రాల ఆధారంగా దేశాల మధ్య బలమైన, దృఢమైన సంబంధాలను నిర్మించడానికి ప్రజాస్వామ్య దౌత్యం ఒక ముఖ్యమైన సాధనంగా మిగిలిపోయినది. సమర్థవంతమైన ప్రజాస్వామ్య దౌత్యం ద్వారా దేశాలు శాంతి, శ్రేయస్సును ప్రోత్సహించే సంబంధాలను నిర్మించుకోగలవు.

4.5. మాదిరి పరీక్ష ప్రశ్నలు :**I. వ్యాసరూప సమాధాన ప్రశ్నలు**

1. ప్రజాస్వామ్యయుత దౌత్యము గురించి వ్యాసం వ్రాయండి. ?
2. ప్రజాస్వామ్యయుత దౌత్యమును విమర్శనాత్మకంగా వివరించండి. ?

II. సంక్షిప్త సమాధాన ప్రశ్నలు :

1. ప్రజాస్వామ్య దౌత్యం ప్రధాన అంశాలను తెలియజేయండి. ?
2. ప్రజాస్వామ్య దౌత్యం నందు గల కొన్ని విమర్శలను తెలుపండి. ?

4.6. అచూకీ గ్రంథాలు :

1. Democratic Diplomacy : A New Era of Diplomatic Engagement - T. Flockhart
2. Democracy and Diplomacy : The Impact of Domestic Politics in US Foreign Policy - A. Kalyvas
3. Diplomacy and Domestic Politics : The Logic of Two Level games - R.D. Putnam

పాఠం - 5

ఇటీవలి కాలంలో దౌత్య విధానంలో వచ్చిన మార్పులు (Recent Changes in Diplomatic Practice)

పాఠ్య నిర్మాణ క్రమం :

- 5.1. లక్ష్యం
- 5.2. ఉపోద్ఘాతం
- 5.3. నిర్వచనాలు
- 5.4. వివరణ
- 5.4. ముగింపు
- 5.5. మాదిరి ప్రశ్నలు
- 5.6. ఆచూకీ గ్రంథాలు

5.1. లక్ష్యం

ఈ పాఠ్యాంశం ద్వారా ప్రస్తుతం దౌత్యంలో వచ్చిన మార్పులు తెలుసుకుంటారు. ఈ మార్పులు ప్రపంచ దేశాలపై ఏ విధంగా ప్రభావితం చేసాయో తెలుసుకుంటారు.

5.2. దౌత్యం (ఉపోద్ఘాతం)

దౌత్యం అనేది విబేదాలను పరిష్కరించడం, వాణిజ్యాన్ని ప్రోత్సహించడం లేదా పొత్తులకు ఏర్పడరచడం వంటి లక్ష్యాలను సాధించడానికి దేశాల మధ్య లేదా దేశాల ప్రతినిధులు మధ్య చర్చలు నిర్వహించే కళ మరియు అభ్యాసాన్ని సూచిస్తుంది. దౌత్యం అనేది కమ్యూనికేషన్, చర్చలు మరియు రాజీతో సహా వివిధ నైపుణ్యాలను కలిగి ఉంటుంది. దౌత్యవేత్తలు ప్రభుత్వాలు లేదా అంతర్జాతీయ సంస్థల కోసం పనిచేసే రక్షణ పొందిన నిపుణులు, మరియు వారు ఇతర దేశాలు లేదా సంస్థలతో పర్పర చర్చలతో తమ సంస్థలకు ప్రాతినిధ్యం వహించడానికి వారి నైపుణ్యాలను ఉపయోగిస్తారు. సమ్మిట్లు, సమావేశాలు, రాయబార కార్యాలయాలు లేదా ఇతర దౌత్య కార్యకలాపాలు వంటి వివిధ సెట్టింగ్లలో దౌత్యం జరుగుతుంది. విజయవంతమైన దౌత్యానికి దేశాల మధ్య సంబంధాలను రూపొందించే రాజకీయ సాంస్కృతిక మరియు చారిత్రక అంశాల గురించి లోతైన అవగాహన అవసరం.

5.3. నిర్వచనాలు :

- “దౌత్యం అంటే ఎలా అబద్ధం చెప్పాలో తెలుసుకునే కళ” - మాకియా వెల్లి
- “దౌత్యం అనేది శక్తిని నిరోధించే కళ” - హెన్రీ క్రిస్పింజర్
- “దౌత్యం అనేది అధికారాన్ని నిరోధించే కళ మరియు సాధ్యమైన చోటల్లా విరుద్ధమైన ప్రయోజనాలను పునరుద్ధరించడం” - జార్జ్. ఎఫ్. కాగ్నన్
- “దౌత్యం అనేది సమస్యలకు తక్షణ పరిష్కారాలను కనుగొనడం మాత్రమే కాదు, ఆ సమస్యల మూల కారణాలను పరిష్కరించే దీర్ఘకాలిక పరిష్కారాలను కనుగొనడం” - కోఫీ అన్నన్
- దౌత్యం అనేది స్వంతత్ర రాష్ట్రాల ప్రభుత్వాల మధ్య అధికారిక సంబంధాల ప్రవర్తనకు తెలివితేటలు మరియు వ్యూహాన్ని ఉపయోగించడం” - హన్స్ జె. మెర్గెంత్
- ఇటీవలి సంవత్సరాలలో దౌత్య విధానంలో అనేక మార్పులు వచ్చాయి. ముఖ్యమైన ఉదాహరణలు :

5.4. వివరణ

5.4.1. డిజిటల్ దౌత్యం :

డిజిటల్ దౌత్యం అనేది సోషల్ మీడియా, వెబ్సైట్లు మరియు ఇతర ఆన్లైన్ ప్లాట్ఫారమ్ల వంటి డిజిటల్ సాంకేతికతలను దౌత్య కార్యకలాపాలను నిర్వహించడానికి మరియు విదేశీ విధాన లక్ష్యాలను ప్రోత్సహించడానికి ఉపయోగించడాన్ని సూచిస్తుంది.

ఇటీవలి సంవత్సరాలలో, అంతర్జాతీయ సంబంధాలలో డిజిటల్ దౌత్యం చాలా ముఖ్య అంశంగా మారింది. ఎందుకంటే డిజిటల్ సాంకేతికతలు, దౌత్యవేత్తలు ఇతర దేశాలలోని వారి సహచరులతో మరింత సమర్థవంతంగా మరియు ప్రభావవంతంగా కమ్యూనికేట్ చేయడానికి, అలాగే ప్రపంచ వ్యాప్తంగా ఉన్న పౌరులు మరియు ఇతర వాటాదారులతో నిమగ్నమై ఉన్నాయి.

ఆన్లైన్ దౌత్య ప్రచారాలు, వర్చువల్ సమావేశాలు మరియు శిఖరాగ్ర సమావేశాలు మరియు దౌత్య సందేశాలు మరియు చొరవలను ప్రోత్సహించడానికి సోషల్ మీడియాను ఉపయోగించడం వంటి డిజిటల్ దౌత్యం అనేక రూపాలను తీసుకొనవచ్చు. భాషా అనువాద ఆప్లు మరియు విభిన్న సంస్కృతుల వర్చువల్ వియాలిటీ అనుకరణలు వంటి క్రాస్ కల్చరల్ కమ్యూనికేషన్ మరియు అవగాహనను సులభతరం చేయడానికి డిజిటల్ సాధనాల వినియోగాన్ని కూడా ఇది కలిగి ఉంది.

డిజిటల్ దౌత్యం అనేక సంభాష్య ప్రయోజనాలను కలిగి ఉన్నప్పటికీ, ఇది సంక్లిష్టమైన ఆన్లైన్ పర్యావరణ వ్యవస్థలను నావిగేట్ చేయడం మరియు పైబర్ భద్రత మరియు సమాచార గోప్యతకు సంబంధించిన సమస్యలను పరిష్కరించడం వంటి వాటితో సహా దౌత్యవేత్తలకు కొత్త సవాళ్లకు కూడా అందిస్తుంది. అందుకని డిజిటల్ దౌత్యం యొక్క అభ్యాసనం

విదేశాంగ విధాన లక్ష్యాలను ముందుకు తీసుకు వెళ్ళడంతో ప్రభావవంతంగా ఉంటుందని నిర్ధారించడానికి జాగ్రత్తగా ప్రణాళిక మరియు వ్యూహాత్మక ఆలోచన, అవసరం మరియు సంభావ్య ప్రమాణాలను తగ్గించడం అవసరం.

5.4.2. బహుపాక్షిక దౌత్యం :

బహుపాక్షిక దౌత్యం అనేది ఐక్యరాజ్యసమితి వంటి అంతర్జాతీయ సంస్థల ద్వారా ఉమ్మడి లక్ష్యాలను సాధించడానికి మరియు భాగస్వామ్య సమస్యలను పరిష్కరించడానికి, దేశాలు కలిసి పనిచేసే అభ్యాసాన్ని సూచిస్తుంది. ఇది ప్రపంచ ఆందోళనకు సంబంధించిన సమస్యలపై ఏకాభిప్రాయాన్ని సాధించడానికి ఇతర దేశాలతో చర్చలు, వాదించడం మరియు సహకరించడం వంటి కలిగి ఉంటుంది.

ఈ రోజు ప్రపంచ ఎదుర్కొంటున్న వాతావరణ మార్పు, ప్రపంచ ఆరోగ్యం మరియు అంతర్జాతీయ భద్రత వంటి అనేక ముఖ్య సమస్యలు చాలా క్లిష్టంగా ఉన్నాయని మరియు వ్యక్తిగత అంశాలు మాత్రమే పరిష్కరింపలేని విధంగా పరస్పరం అనుసంధానించబడి ఉన్నాయని బహుపాక్షిక దౌత్యం గుర్తిస్తుంది. బహుపాక్షిక దౌత్యంలో పాల్గొనడం ద్వారా, ఈ సవాళ్ళను సమన్వయంతో మరియు ప్రభావవంత పద్ధతిలో పరిష్కరించడానికి దేశాలు తమ వనరులను మరియు వైపుణ్యాన్ని సేకరించవచ్చు.

బహుపాక్షిక దౌత్య సమావేశాలు, ఒప్పంద చర్చలు మరియు అంతర్జాతీయ శిఖరాగ్ర సమావేశాలతో అనేక రూపాలను తీసుకోవచ్చు. దేశాలు తమ స్వంత ప్రయోజనాలను ఇతర దేశాల అవసరాలు మరియు ఆందోళనలు సమతుల్యం చేసుకోవాలి. కాబట్టి దీనికి రాజీ మరియు సహకారానికి నిబద్ధత అవసరం.

మొత్తం మీద పరస్పరం అనుసంధానించబడిన ప్రపంచంలో శాంతి, స్థిరత్వం మరియు శ్రేయస్సును ప్రోత్సహించడంలో బహుపాక్షిక దౌత్యం కీలక పాత్ర పోషిస్తుంది.

5.4.3. సైన్సు దౌత్యం :

సైన్సు దౌత్యం అనేది దౌత్యం మరియు అంతర్జాతీయ సహకారాన్ని ప్రోత్సహించడానికి, దేశాల మధ్య శాస్త్రీయ సహకారం ఉపయోగించడం ఇది వాతావరణ మార్పు, ఇందన భద్రత వంటి ప్రపంచం ఎదుర్కొంటున్న అనేక సవాళ్ళ యొక్క పెరుగుతున్న సంక్లిష్టత మరియు ప్రపంచ స్వభావానికి ప్రతిస్పందనగా ఇటీవలి సంవత్సరాలలో ఉద్భవించిన సాపేక్షకంగా కొత్తరంగం.

సైన్సు దౌత్యం ఉమ్మడి శాస్త్రీయ పరిశోధన ప్రాజెక్టులు, అంతర్జాతీయ శాస్త్రీయ సమావేశాలు మరియు దేశాల మధ్య శాస్త్రీయ సమాచారం మరియు వైపుణ్యం మార్పిడితో సహా అనేక రూపాలను తీసుకోవచ్చు. సైన్సు దౌత్యం యొక్క లక్ష్యం దేశాల మధ్య వంతెనలను నిర్మించడం మరియు పంచుకున్న శాస్త్రీయ లక్ష్యాలు మరియు విజయాల ద్వారా పరస్పర అవగాహన మరియు నమ్మకాన్ని ప్రోత్సహించడం.

సైన్సు దౌత్యం దేశాల మధ్య సహకారం మరియు సమన్వయం అవసరమయ్యే ప్రపంచ సమస్యలను పరిష్కరించడానికి సహాయపడుతుంది. ఉదాహరణకు, కొత్త సాంకేతికలను అభివృద్ధి చేయడం, ఉత్తమ అభ్యాసాలను పంచుకోవడం మరియు

ప్రపంచ కార్యక్రమాలపైసహకరించడం ద్వారా వాతావరణ మార్పులకు వ్యతిరేకంగా జరిగే పోరాటంలో శాస్త్రీయ సంఘం కీలకపాత్ర పోషిస్తుంది. శాస్త్రీయ ప్రాజెక్టులపై కలిసి పనిచేయడం ద్వారా, దేశాలు సంబంధాలను మరియు నమ్మకాన్ని పెంపొందించుకోగలవు. అది మెరుగైన దౌత్య సంబంధాలు మరియు ఇతర రంగాలలో మరింత సహకారానికి దారి తీస్తుంది.

మొత్తం మీద సైన్సు దౌత్యం అనేది అంతర్జాతీయ సహకారం మరియు అవగాహనను పెంపొందించుటకు ముఖ్య సాధనం. ప్రపంచంలోని అత్యంత ముఖ్యమైన సవాళ్ళలో కొన్నింటిని పరిష్కరించడానికి గణనీయమైన సహకారం అందించే సామర్థ్యాన్ని కలిగి ఉంది.

5.4.4. ట్రాక్ 11 దౌత్యం :

ట్రాక్ 11 దౌత్యం అనే పదాన్ని మొదటిసారిగా 1980లలో జోసెఫ్ మాంట్ విక్లే అనే యు.ఎస్. దౌత్యవేత్త రూపొందించారు. అతను అధికారిక ప్రభుత్వ ఛానెలను పూర్తిచేయగల సంఘర్షణ పరిష్కారానికి ప్రత్యామ్నాయ విధానాల అవసరాన్ని గుర్తించారు. ట్రాక్ 11 దౌత్యం వర్క్ షాప్ లు, కాన్ఫరెన్స్ లు, సెమినార్ లు మరియు వైరుధ్య పార్టీల ప్రతినిధుల మధ్య జరిగే ఇతర సమావేశాలు వంటి రూపాలను తీసుకోవచ్చు. ఈ సమావేశాలు తరచుగా తటస్థ స్థానాల్లో నిర్వహించబడతాయి. మరియు సంభాషణను సులభతరం చేయడానికి, విశ్వాసాన్ని పెంపొందించడానికి మరయు సంఘర్షణకు సాధ్యమైనంత పరిష్కారాలను అన్వేషించడానికి రూపొందించడాయి. అధికారిక ప్రభుత్వ ఛానెల్ బ్లాక్ చేయబడినపుడు లేదా పాల్గొన్న పార్టీలు అధికారిక చర్చలకు సిద్ధంగా లేనపుడు ట్రాక్ 11 దౌత్యం ప్రభావవంతంగా ఉంటుంది. ఇది బెదిరింపు లేని వాతావరణంలో తమ ఆందోళనలు మరియు దృక్పథాలను వ్యక్తీకరించడానికి పార్టీలకు ఫోరమ్ ను కూడా అందిస్తుంది.

5.4.5. లింగదౌత్యం :

అంతర్జాతీయ స్థాయిలో లింగ దౌత్యం అనేది ఐక్యరాజ్యసమితి వంటి అంతర్జాతీయ ఫోరంలలో మహిళల హక్కులు మరియు లింగ సమానత్వం కోసం వాదించడం, అంతర్జాతీయ సంస్థలతో లింగ సున్నిత విధానాలకు ప్రోత్సహించడం మరియు ప్రపంచ వ్యాప్తంగా మహిళా సాధికారతను ప్రోత్సహించే కార్యక్రమాలకు మద్దతు ఇవ్వడం, జాతీయ స్థాయిలో, లింగ దౌత్యం అనేది లింగ సెన్సిటివ్ విధానాలు మరియు చట్టాలను ప్రోత్సహించడం, రాజకీయ మరియు ఆర్థిక నిర్ణయాత్మక ప్రక్రియలలో మహిళల భాగస్వామ్యానికి మద్దతు ఇవ్వడం మరియు లింగ ఆధారిత హింస మరియు వివక్షను పరిష్కరించడం వంటివి కలిగి ఉంటుంది. లింగదౌత్యం మహిళల హక్కులు గౌరవించబడే మరియు సమాజంలోని అన్ని అంశాలలో వారి గొంతులను వినిపించే మరింత సమానమైన మరియు సమగ్ర ప్రపంచాన్ని సృష్టించడానికి ప్రయత్నిస్తుంది.

5.4.6. సాంస్కృతిక దౌత్యం :

సాంస్కృతిక దౌత్యం అనేది దేశాల మధ్య అవగాహన మరియు సహకారాన్ని పెంపొందించడానికి, సాంస్కృతిక వనరులు మరియు మార్పిడిల వినియోగాన్ని సూచిస్తుంది. కాలక్రమేణా సాంకేతికత, రాజకీయాలు మరియు సాంస్కృతిక విలువలలో మార్పులను ప్రతిబింబించేలా సాంస్కృతిక దౌత్యం అభివృద్ధి చెందింది. సాంస్కృతిక దౌత్యంలో వచ్చిన మార్పులు

- ❖ వైవిధ్యానికి ప్రాధాన్యత : గతంలో దేశం యొక్క ఆధిపత్య సంస్కృతిని ప్రదర్శించడంపై దృష్టి పెట్టింది. నేడు వైవిధ్యాన్ని జరుపుకోవడం మరియు సాంస్కృతిక బహువచనాల ప్రోత్సహించడంపై దృష్టి పెట్టింది.
- ❖ డిజిటల్ మీడియా యొక్క పెరిగిన ఉపయోగం, డిజిటల్ మీడియా యొక్క పెరుగుదల సరిమద్దులులలో సాంస్కృతిక అనుభవాలను పంచుకోవడం సులభతరం చేసింది. సాంస్కృతిక దౌత్య ప్రయత్నాలలో ఇప్పుడు తరచుగా వర్చువల్ ఎగ్జిబిషన్లు, ఆన్లైన్ ప్రదర్శనలు మరియు సోషల్ మీడియా ప్రచారాలుంటాయి.
- ❖ సమకారం సాంస్కృతిక దౌత్య ప్రయత్నాలు ఇప్పుడు తరచుగా ప్రభుత్వ, ప్రభుత్వేతర సంస్థలు మరియు ప్రైవేట్ రంగ సంస్థల మధ్య సహకారం కలిగి ఉంటాయి.
- ❖ ప్రభావం : సాంస్కృతిక దౌత్యం కళాకారులు, విద్యావేత్తలు, సాంస్కృతిక అభ్యాసకులు మరియు సంఘాలు కలిగి ఉన్నప్పుడు అత్యంత ప్రభావంగా ఉంటాయని గుర్తింపు పెరుగుతుంది.
- ❖ ఏకీకరణ : సాంస్కృతిక దౌత్య ప్రయత్నాలు తరచుగా ఆర్థిక సహకారం లేదా భద్రతా భాగస్వామ్యాలు వంటి ఇతర దౌత్య కార్యక్రమాలతో కలిసి పనిచేస్తాయి.

5.4.7. ఆర్థిక దౌత్యం :

ఆర్థిక దౌత్యం అనేది దేశం యొక్క విదేశాంగ విధాన లక్ష్యాలను ముందుకు తీసుకెళ్ళడానికి ఆర్థిక సాధనాలు మరియు విధానాల వినియోగాన్ని సూచిస్తుంది. మారుతున్న ప్రపంచ ఆర్థిక మరియు రాజకీయ పరిస్థితులకు ప్రతిస్పందనగా ఇది కాలక్రమేణా అభివృద్ధి చెందింది. ఇటీవలి సంవత్సరాలలో ఆర్థిక దౌత్యంలో సంభవించిన కీలక మార్పులు.

- ❖ డిజిటల్ మరియు ఆవిష్కరణలపై దృష్టిని పెంచడం, దేశాలు తమ ఉత్పత్తులు మరియు సేవలను ప్రోత్సహించడానికి, విదేశీ పెట్టుబడులను ఆకర్షించడానికి మరియు ప్రపంచ పోటీతత్వాన్ని పెంచుకోవడానికి డిజిటల్ సాధనాలు ఉపయోగిస్తున్నాయి. ఈ ధోరణులు ప్రయోజనం పొందడానికి ఆర్థిక దౌత్యం అభివృద్ధి చెందుతుంది.
- ❖ Non State Actors యొక్క పాత్ర : బహుళజాతి సంస్థలు, పౌర సమాజ సంస్థలు మరియు తత్వవత్తలు వంటి వారు ఆర్థిక విధానాలు రూపొందించడంలో మరియు ఆర్థిక దౌత్య కార్యక్రమాలను నడపడంలో ప్రధానపాత్ర పోషిస్తున్నది.
- ❖ చైనా మరియు ఇతర అభివృద్ధి చెందుతున్న ఆర్థిక వ్యవస్థల పెరుగుదల : ఈ పెరుగుదల వలన ప్రపంచ ఆర్థికశక్తి సమతుల్యత మారుతోంది. ఇది కొత్త అంతర్జాతీయ సంస్థల ఏర్పాటు మరియు దేశాల మధ్య వ్యూహాత్మక భాగస్వామ్యాల ఏర్పాటుతో సహా కొత్త ఆర్థిక దౌత్య విధానాలకు దారి తీసింది.
- ❖ స్థిరత్వంపై ఎక్కువ ప్రాధాన్యత : వాతావరణ మార్పుమరియు ఇతర పర్యావరణ సమస్యల గురించి పెరుగుతున్న ఆందోళనలతో Green Investment స్థిరమైన మౌళిక సదుపాయల అభివృద్ధి మరియు పునరుత్పాదక ఇంధనం వంటి కార్యక్రమాల ద్వారా ఆర్థిక దౌత్యం స్థిరమైన ఆర్థిక వృద్ధి మరియు అభివృద్ధి ప్రోత్సహించడంపై దృష్టి సారిస్తుంది.
- ❖ కోవిడ్-19 ప్రభావం : కోవిడ్-19 ప్రపంచ ఆర్థిక వ్యవస్థపై మరియు ఆర్థిక దౌత్యంపై ప్రభావం చూపిస్తే, రుణ విముక్తి మరియు వ్యాక్సిన్ పంపిణీ వంటి కార్యక్రమాలతో ఆర్థిక పతనాన్ని పరిష్కరించడానికి దేశాలు కలిసి పనిచేస్తున్నాయి.

5.4.8. ప్రజాదౌత్యం :

ప్రజాదౌత్యం, ప్రభుత్వం లేదా సంస్థ తన ప్రయోజనాలను ప్రోత్సహించడానికి విదేశీ ప్రజలతో కమ్యూనికేట్ చేయడం ఇటీవలి సంవత్సరాలలో గణనీయ మార్పులకు గురయింది.

- ❖ డిజిటల్ మరియు సోషల్ మీడియా యొక్క పెరుగుతున్న ప్రాముఖ్యత : ప్రభుత్వాలు మరియు సంస్థలు ఇప్పుడు ట్విట్టర్, ఫేస్ బుక్ మరియు ఇన్స్ట్రాగ్రామ్ వంటి సోషల్ మీడియా ప్లాట్ఫారంల ద్వారా విదేశీ ప్రజలతో సన్నిహితంగా ఉండగలవు. వారి సందేశాన్ని కమ్యూనికేషన్ చేయడానికి బ్లాగ్లు, పాడ్ కాస్ట్లు మరియు వీడియోల వంటి ఆన్లైన్ సాధనాలు ఉపయోగించవచ్చు.
- ❖ మృదువైన శక్తికి ప్రాధాన్యత : ప్రజాదౌత్యం సాఫ్ట్వేర్ పై ఎక్కువ దృష్టి కేంద్రీకరించింది. ఇది సైనిక లేదా ఆర్థిక మార్గాల ద్వారా కాకుండా సంస్కృతి, విలువలు మరియు విధానాల ద్వారా ఇతరులను ప్రభావితం చేయగల దేశం యొక్క సామర్థ్యాన్ని సూచిస్తుంది సాంప్రదాయక శక్తి రూపాలు అంత ప్రభావంగా ఉందని ఒక దానితో ఒకటి అనుసంధానించబడిన ప్రపంచంలో సాఫ్ట్వేర్ చాలా ముఖ్యమైనదిగా కనిపిస్తుంది.
- ❖ ప్రభుత్వాలు మరియు ప్రభుత్వేతర సంస్థల మధ్య పెరిగిన సహకారం : ప్రభుత్వాలు తమ ప్రభుత్వ దౌత్య ప్రయత్నాలను రూపొందించడంలో సహాయపడటానికి పౌర సమాజ సంస్థలు, మరియు విద్యావేత్తలు వంటి ప్రభుత్వేతర వ్యక్తులతో ఎక్కువ భాగస్వామ్యం కలిగి ఉన్నాయి. ఈ భాగస్వామ్యాలు విభిన్న దృక్పథాలు నైపుణ్యాలు మరియు ప్రభావాన్ని పెంచుతాయి.
- ❖ ప్రభుత్వ ప్రైవేట్ భాగస్వామ్యంకు ఎక్కువ ప్రాధాన్యత : ప్రభుత్వ దౌత్యం ద్వారా తమ ప్రయోజనాలు ప్రోత్సహించడానికి ప్రభుత్వాలు ప్రైవేట్ రంగ సంస్థలతో ఎక్కువగా భాగస్వామ్యం అవుతున్నాయి. ఈ భాగస్వామ్యాలు ప్రభుత్వాలు కొత్త ప్రేక్షకులను చేరుకోవడానికి మరియు ప్రైవేటు రంగ సంస్థల నైపుణ్యం మరియు వనరులను ఉపయోగించడంలో సహాయపడతాయి.
- ❖ రెండు మార్గం కమ్యూనికేషన్ వైపు మళ్ళడం : సాంప్రదాయకంగా, ప్రభుత్వాలు మరియు సంస్థలు తమ సందేశాన్ని విదేశీ ప్రజలకు తెలియజేస్తూ వన్ వే కమ్యూనికేషన్ వైపు దృష్టి సారించాయి. ఏ దేశమైనప్పటికీ, ఇప్పుడు ప్రభుత్వాలు మరియు సంస్థలు విదేశీ ప్రజలలో సంభాషణలలో పాల్గొనడం మరియు దృక్పథాలు మరియు అభిప్రాయాలను వినడం ద్వారా రెండు మార్గం కమ్యూనికేషన్ పై ఎక్కువ ప్రాధాన్యత ఇస్తుంది.

5.4.9. పర్యావరణ దౌత్యం :

ముఖ్యంగా వతావరణ మార్పు మరియు ఇతర పర్యావరణ సమస్యల గురించి పెరుగుతున్న ఆందోళనలకు ప్రతిస్పందనగా పర్యావరణ దౌత్యంలో మార్పు వచ్చింది.

- ❖ బహు పార్టీక సహకారంపై దృష్టిని పెంచడం : పర్యావరణ సమస్యలు ప్రపంచ స్వభావం మరియు సమన్వయంతో కూడిన అంతర్జాతీయ ప్రయత్నాలు అవసరమని ఇప్పుడు ఎక్కువ గుర్తింపు ఉంది. తత్ఫలితంగా సవాళ్ళకు

పరిష్కరించడానికి బహుపాక్షిక సహకారం మరియు అంతర్జాతీయ సంస్థలు మరియు ఒప్పందాలను ఉపయోగించడంపై పెరుగుతున్న ప్రాధాన్యత పెరిగింది.

- ❖ రాష్ట్రీతర వ్యక్తులను చేర్చుకోవడం : సాంప్రదాయ పర్యావరణ దౌత్యం కేవలం రాష్ట్ర రాష్ట్ర పరస్పర చర్యలపై దృష్టి సారించింది. అయితే ఎన్.జి.ఓ.లు, పౌర సమాజ సమూహాలు మరియు ప్రైవేటు రంగం వంటి రాష్ట్రీతర నటులు పోషించిన ముఖ్యమైన పాత్రకు ఇప్పుడు ఎక్కువ గుర్తింపు ఉంది. జాతీయ మరియు అంతర్జాతీయ స్థాయిలలో పర్యావరణ దౌత్య ప్రక్రియలలో ఈ నటులు ఎక్కువగా చేర్చబడ్డారు.
- ❖ పర్యావరణ న్యాయంపై ఎక్కువ శ్రద్ధ : పర్యావరణ దౌత్యం, పర్యావరణ అన్యాయాలను పరిష్కరించడం అంటే వాతావరణ మార్పుల యొక్క అసమాన ప్రభావాలు మరియు అట్టడుగు వర్గాలపై పర్యావరణ క్షీణత వంటివి. పర్యావరణ విధానాలు మరియు చర్యలు ఈ కమ్యూనికేట్ అవసరాలు మరియు దృక్కోణాలను పరిగణనలోకి తీసుకుంటాయని నిర్ధారించుకోవడంపై పెరుగుతున్న ప్రాధాన్యత ఉంది.
- ❖ ఇతర విధాన రంగాలతో ఏకీకరణ : పర్యావరణ దౌత్యం, వాణిజ్యం, శక్తి మరియు భద్రత వంటి ఇతర విధాన రంగాలతో ఎక్కువగా ఏకీకృతం చేయబడుతుంది. పర్యావరణ సమస్యలు ఇతర ప్రపంచ సవాళ్ళతో ముడిపడి ఉన్నాయని మరియు ఈ సవాళ్ళను పరిష్కరించడానికి మరింత సమగ్ర విధానం అవసరమని ఇది గుర్తించడాన్ని ప్రతిబింబిస్తుంది.
- ❖ వినూత్న విధానాల ఉపయోగం : పర్యావరణ దౌత్యం పర్యావరణ సవాళ్ళను పరిష్కరించడానికి, ఉద్గారాల తగ్గింపులను ప్రోత్సహించడానికి మార్కెట్ మెకానిజంలను ఉపయోగించడం లేదా స్థిరమైన అభివృద్ధిని ప్రోత్సహించడానికి ప్రైవేట్ రంగంలో నిమగ్నమవడం వంటి వినూత్న విధానాలను ఎక్కువగా అన్వేషిస్తుంది.

5.4.10. మానవతా దౌత్యం :

మానవతా దౌత్యం కాలక్రమేణ గణనీయ మార్పులకు లోనయింది.

- ❖ స్థానీకరణపై పెరిగిన ప్రాధాన్యత : ప్రభావిత వర్గాల సంస్కృతి, భాష మరియు అవసరాల గురించి తెలిసిన స్థానిక నటుల నేతృత్వంలో మానవతా సహాయం అత్యంత ప్రభావవంతంగా ఉంటుందని గుర్తింపు పెరిగింది. ఫలితంగా మానవత్వాది ప్రతిస్పందనలో మరింత చురుకైన పాత్రను పోషించేందుకు స్థానిక సంస్థలు మరియు సంఘాలకు అధికారం కల్పన దిశగా మార్పు వచ్చింది.
- ❖ రక్షణపై ఎక్కువ దృష్టి : ముఖ్యంగా సంఘర్షణ మరియు స్థానభ్రంశం వల్ల ప్రభావితం అయ్యే దుర్బల జనాభా యొక్క శిక్షణపై ఎక్కువ దృష్టి పెట్టడానికి మానవతా దౌత్యం కూడా అభివృద్ధి చెందింది. ఇది రక్షణ కోసం కొత్త విధానాల అభివృద్ధికి దారి తీసింది. ఇందులో జనాభా యొక్క హక్కులను రక్షించడానికి న్యాయవాద మరియు చట్టపర ఫ్రీమ్ వర్క్స్ లను ఉపయోగించడం కూడా ఉంది.
- ❖ సాంకేతిక పరిజ్ఞానం ఆవలింపు చేసుకోవడం : సాంకేతిక పరిజ్ఞానం ఉపయోగించడం వల్ల మానవతా సంస్థలు పనిచేసే విధానం మార్చాయి. వాటితో సహా సామాజిక మాధ్యమాలు, మొబైల్ టెక్నాలజీలు మరియు ఇతర డిజిటల్

సాధనాలను ఉపయోగించి బాధిత సంఘాలను చేరుకోవడానికి మరియు వారికి సహాయము అందించడానికి ఇదిమానవతా దౌత్యానికి కొత్త అవకాశాలను దారి తీసింది. ఎందుకంటే సంస్థలు ప్రభుత్వాలు, పౌర సమాజం మరియు ఇతర వాటాదారులతో నిమగ్నమవటానికి డిజిటల్ ఫారంలను ఉపయోగిస్తాయి.

- జనాబు దారీతనంపై ఎక్కువ దృష్టి : మానవతా ప్రతిస్పందనలో జనాబుదారీతనం యొక్క ప్రాముఖ్యతను గుర్తించడం పెరుగుతుంది. ఇది మానవతా వాద సంస్థలు తమ కార్యకలాపాలలో పారదర్శకంగా మరియు వారు చేసే కమ్యూనిటీలకు జనాబుదారీగా ఉండేలా చేయడానికి ఎక్కువ ప్రయత్నాలకు దారి తీసింది. ఇది మానవతా సంస్థల కోసం కొత్త ప్రమాణాలు మరియు మార్గదర్శకాల అభివృద్ధికి దారి తీసింది. అలాగే వారి కార్యకలాపాలపై పరిశీలనను పెంచింది.

కోవిడ్-19 ప్రభావం : కోవిడ్-19 మహమ్మారి మానవతా దౌత్యంపై గణనీయమైన ప్రభావాన్ని చూపింది. సంస్థలు తమ స్వంత కార్యకలాపాలపై మహమ్మారి ప్రభావంతో వ్యవహరించేటపుడు సహాయం అందించడంలో కొత్త సవాళ్ళకు అనుగుణంగా ఉంటాయి. ఇది మానవతావాద ప్రతిస్పందనలో కొత్త ఆవిష్కరణలకు దారి తీసింది. సహాయాన్ని అందించడానికి వర్చువల్ టెక్నాలజీలను ఉపయోగించడం మరియు మానవతా వాద కార్మికుల భద్రతను నిర్ధారించడానికి కొత్త ప్రోటోకాల్ అభివృద్ధి సహా.

5.4.11. ఆరోగ్య దౌత్యం :

ఆరోగ్య దౌత్యం అనేది గ్లోబల్ హెల్త్ మరియు అంతర్జాతీయ సంబంధాల ఖండనను సూచిస్తుంది. దేశాలు, జాతీయ సరిహద్దులను అధిగమించే ఆరోగ్య సమస్యలు పరిష్కరించడానికి కలిసి పనిచేస్తాయి. మార్పులు :

- నాన్ - కమ్యూనికేబుల్ డిసీజెస్ NCD లు : ఇటీవలి కాలంలో క్యాన్సర్, మధుమేహం మరియు గుండె జబ్బులు వంటి NCD లపై దృష్టి కేంద్రీకరించబడింది. ఇవి ఇప్పుడు ప్రపంచ వ్యాప్తంగా గణనీయమైన మరణాలకు కారణమయ్యాయి. ఇది NCD ల నివారణ మరియు నియంత్రణ కోసం గ్లోబల్ యాక్షన్ ప్లాన్ వంటి దేశాల మధ్య సహకారానికి దారి తీసింది.
- నాన్-స్టేట్ యాక్టర్స్ పాత్ర : దాతృత్వ పాఠశాలలు, పౌర సమాజ సంస్థలు మరియు ప్రైవేటు కంపెనీలు వంటి రాష్ట్రేతర అంశాలు ప్రపంచ ఆరోగ్య సవాళ్ళకు పరిష్కరించడంలో ముఖ్యంగా తక్కువ - ఆదాయ దేశాలలో వారు కీలక పాత్ర పోషిస్తున్నాయి.
- ఆరోగ్య భద్రతపై ఎక్కువ ప్రాధాన్యత : కోవిడ్-19 ఆరోగ్య భద్రత సమస్యలపై మరింత ప్రపంచ సహకారం యొక్క అవసరాన్ని ప్రధానం చేస్తుంది. ఇది భవిష్యత్తులో వచ్చే మహమ్మారి నిరోధించడానికి మరియు ప్రతిస్పందించడానికి సమాచారం, వనరులు మరియు ఉత్తమ పద్ధతులను పెంచుకోవడానికి కొత్త యంత్రాంగాన్ని ఏర్పాటుకు దారి తీసింది.
- విదేశంగ విధానంలో ఆరోగ్యాన్ని ఏకీకృతం చేయడం : విదేశంగ విధానంలో ఆరోగ్యం ముఖ్య అంశం. ఉదా : ధ్యైపాక్షిక మరియు బహు పాక్షిక వాణిజ్య చర్చలతో ఆరోగ్యం ఇప్పుడు కీలకాంశం.

- గ్లోబల్ హెల్త్ గవర్నెన్స్ లో మార్పులు : కొత్త సంస్థలు ఆవిర్భవించడంతో గ్లోబల్ హెల్త్ గవర్నెన్స్ లో మార్పు వచ్చింది. ఉదా : WHO ద్వారా Covid-19 నివారించడంలో HNB for Pandemic and Epidemic Intelligence ఏర్పాటు చేయబడింది.

5.4.12. యువత దౌత్యం :

అంతర్జాతీయ దౌత్యం మరియు నిర్ణయం తీసుకొనే ప్రక్రియలలో యువకుల చురుకైన భాగస్వామ్యాన్ని సూచించే యువదౌత్యం ఇటీవలి సంవత్సరాలలో యువత దౌత్యంలో కొన్ని మార్పులు వచ్చాయి.

- 1. పెరిగిన గుర్తింపు : దౌత్యంలో యువత భాగస్వామ్యంకు ప్రోత్సహించడానికి అంతర్జాతీయ సంస్థలు అంకిత భావంతో కూడిన యువత కార్యక్రమాలను రూపొందించాయి.
- 2. డిజిటల్ ఎంగేజ్ మెంట్ : ప్రపంచ వ్యాప్తంగా ఉన్న సహచరులతో సోషల్ మీడియా ద్వారా మరియు Online Debate Simulation వంటి వర్చువల్ దౌత్య కార్యకలాపాలలో పాల్గొనగలుగుతున్నది.
- 3. వైవిధ్యం మరియు చేరికపై దృష్టి : యువత దౌత్యం సమ్మిళితమైనది. తక్కువ ఆదాయ నేపథ్యాల నుండి వచ్చిన యువకులు, మైనారిటీ సంఘాలు మరియు వైకల్యాలున్న వాతావరణం అట్టడుగు వర్గాలను చేర్చే ప్రయత్నాలు ఇందులో కలవు.
- 4. వాతావరణ దౌత్యంలో పాత్ర : యువత నేతృత్వంలోని వాతావరణ సమ్మెలు, మరియు ప్రచారాల రూపంలో అలాగే అంతర్జాతీయ వాతావరణ చర్చలలో యువత భాగస్వామ్యం కలదు.
- 5. సహకార విధానం : సమర్థవంత దౌత్యానికి సహకారం అవసరం. అదే విధంగా దౌత్య ప్రక్రియలు యువకులు ఎక్కువగా చొరవ చూపుతున్నారు. ఇందులో Youth Climate Summit, united Nations Youth Debgate Program కార్యక్రమాలు కలవు.

5.4.13. క్రీడా దౌత్యం :

క్రీడా దౌత్యం అనేది అంతర్జాతీయ సంబంధాలు మరియు దేశల మధ్య సహకారాన్ని ప్రోత్సహించడానికి క్రీడలను ఒక సాధనంగా ఉపయోగించడాన్ని సూచిస్తుంది.

- మృదువైన శక్తి : గతంలో క్రీడల దౌత్యం సైనిక మరియు ఆర్థిక శక్తికి ప్రదర్శించే సాధనం. ప్రస్తుతం దేశం యొక్క సంస్కృతి, విలువలు మరియు వ్యక్తుల మధ్య పరస్పర మార్పిడి వంటి మృదువైన వక్తిని ప్రోత్సహించడానికి ఉపయోగిస్తున్నారు.
- అట్టడుగు క్రీడలకు ప్రాధాన్యత : గతంలో క్రీడా దౌత్యం ఎక్కువగా ఒలంపిక్స్ లేదా ప్రపంచ కప్ వంటి క్రీడలపై దృష్టి సారించేది. ప్రస్తుతం సామాజిక చేరిక, ఆరోగ్యం మరియు విద్యను ప్రోత్సహించడానికి క్రీడలను సాధనంగా ఉపయోగించి యువత మరియు వెనుకబడిన వర్గాలను నిమగ్నం చేసే లక్ష్యంతో అట్టడుగు స్థాయి క్రీడా కార్యక్రమాలకు ఎక్కువ ప్రాధాన్యత ఇస్తుంది.

- పారా ఒలింపిక్స్ క్రీడలు : ఈ క్రీడలు వైకల్యం హక్కులు మరియు చేరికలను ప్రోత్సహించడంలో సహాయపడతాయి. వైకల్యాలను వ్యక్తులతో సంబంధం ఉన్న ప్రతికూల మూకలు మరియు కళంకాలను సవాలు చేస్తాయి
- క్రీడాకారులు, ప్రముఖులు : సామజిక కారణాలు, శాంతి మరియు సరిహద్దుల అంతటా అవగాహనను పెంపొందించడానికి ప్రపంచ చిహ్నాలుగా తమ హోదాను పెంచుకుంటారు.
- డిజిటల్ ఫ్లాట్ ఫారంల ఉపయోగం : ప్రజలు వర్చువల్ స్పోర్ట్స్ ఈవెంట్లు మరియు ఎక్సేంజీలలో కనెక్ట్ అవుతూ ఉండడానికి మరియు పాల్గొనడానికి, భౌగోళిక మరియు సాంస్కృతిక అడ్డంకులను విచ్ఛిన్నం చేయడానికి వీలు కల్పిస్తుంది.
- సంఘర్షణ పరిష్కార దౌత్యం : దౌత్యం అనేది దేశాల మధ్య చర్చలు నిర్వహించడం మరియు ఒప్పందాల కుదుర్చుకోవడం, విభేదాలు మరియు వివాదాలకు శాంతియుత పరిష్కారాలను కనుగొనడంలో వివాద పరిష్కారం అనేది దౌత్యం యొక్క ముఖ్య అంశం. కాలక్రమేణ, సంఘర్షణ దౌత్యం అనేక మార్పులకు గురయింది.
- మధ్యవర్తిత్వానికి పెరిగిన ప్రాధాన్యత : గతంలో దౌత్యం తరచుగా ఒక పార్టీ తన ఇష్టాన్ని బలవంతం ద్వారా మరొక పక్షంపై విధించేది. ఇటీవలి సంవత్సరాలలో, మధ్య వర్తిత్వాన్ని ఎక్కువ ప్రాధాన్యత ఉంది. ఇందులో పరస్పర అంగీకారయోగ్యమైన పరిష్కారాలను కనుగొనడంలో వివాదస్పద పార్టీలకు సహాయపడే తటస్థ మూడవ పక్షం ఉంది.
- మానవతా హక్కులపై దృష్టి : ఈ రోజు శాశ్వత శాంతిని సాధించడానికి, మానవ హక్కులను రక్షించడం చాలా అవసరమని, కనుక వాటిపై శ్రద్ధ చూపాలి.
- సాంకేతికత వినియోగం : డిజిటల్ సాంకేతికత పెరగడంతో, కొత్త సాధనాలు మరియు ఫ్లాట్ ఫారంలను పొందుపరచడానికి సంఘర్షణ దౌత్యం అభివృద్ధి చెందింది.
- సమ్మిళిత విధానం : ఏదైమైనా సంఘర్షణ పరిష్కార ప్రయత్నాల్లో పౌర సమాజ సమూహాలు, విద్యార్థులు, ప్రైవేటురంగ వ్యక్తులు వంటి విస్తృత శ్రేణి వాటాదాటలకు భాగాస్వామ్యం చేయడం ప్రాముఖ్యత పొందింది.
- నివారణ దౌత్యం : పేదరికం, అసమానత మరియు వివక్షత వంటి సంఘర్షణల మూలకారణాలను పరిష్కరించడానికి ఇది చొరవలను కలిగి ఉంటుంది.

5.4.14. వాతావరణ దౌత్యం :

ప్రపంచ వాతావరణ మార్పులను పరిష్కరించడానికి దౌత్య సాధనాలు మరియు చర్చలను ఉపయోగించే అభ్యాసం ఇటీవలి సంవత్సరాలలో మార్పులకు లోనయింది.

- పెరిగినావశ్యకత : గ్రీన్ హౌస్ వాయు ఉద్గారాలను తగ్గించడానికి మరియు వాతావరణ మార్పుల ప్రభావాలను తగ్గించడానికి అంతర్జాతీయ సమాజాలలో ఆవశ్యకత పెరుగును.
- సహకారానికి ఎక్కువ ప్రాధాన్యత : వాతావరణ మార్పులను పరిష్కరించడానికి ప్రపంచ స్థాయిల సహకారం అవసరం అని దేశాలు గుర్తించాయి. ఇది పారిస్ ఒప్పందం. వాతావరణ సంబంధిత కార్యక్రమాలపై కలిసి పనిచేయడానికి ఎక్కువ ప్రయత్నాలకు దారి తీసింది.

- ❖ వాతావరణ న్యాయం యొక్క గుర్తింపు : దేశాలు వాతావరణ మార్పుల యొక్క ప్రభావాలను అసమానంగా అనుభవిస్తున్నాయని, తక్కువ బాధ్యత వహిస్తున్నాయని, ఫలితంగా వాతావరణ మార్పులకు న్యాయమైన మరియు సమాన రీతిలో పరిష్కరించడంపై ఎక్కువ దృష్టి ఉంది.
- ❖ నాన్-స్టేట్ యాక్టర్స్ పాత్ర : సాంప్రదాయ దౌత్య ప్రయత్నాలతో పాటు, న్యూస్పాపాలు, నగరాలు మరియు పౌర సమాజ సంస్థలు వంటి రాష్ట్రేతర నటులు వాతావరణ చర్యలను నడపడంలో మరియు విధానాన్ని ప్రభావితం చేయడంలో పోషించగల ముఖ్యమైన పాత్రకు పెరుగుతున్న గుర్తింపు ఉంది.
- ❖ ఏకీకరణ : వాతావరణ మార్పు అనేది జాతీయ భద్రత మరియు ఆర్థిక పోటీతత్వం వంటి విస్తృత విదేశాంగ విధాన లక్ష్యాలతో కీలక అంశంగా ఎక్కువగా చూడబడుతుంది. తత్ఫలితంగా, వాతావరణ దౌత్యం, వాణిజ్య చర్యల నుండి భద్రతా ఒప్పందాల వరకు దౌత్యపరమైన ప్రయత్నం వ్రేణిలో కుప్పగా కలిసిపోయింది.

5.4.15. వలస దౌత్యం :

వలస దౌత్యం, ఇరు దేశాల మధ్య వలస సంబంధిత సమస్యలను పరిష్కరించడానికి మరియు పరిష్కరించడానికి దౌత్య ప్రయత్నాల ఉపయోగాన్ని సూచిస్తుంది. ఇటీవలి సందర్భాలలో గణనీయ మార్పులకు గురయింది.

- ❖ సహకారం రియం సమన్వయంపై దృష్టి : గతంలో వలస దౌత్యం సరిహద్దు నియంత్రణ మరియు నిరోధాలపై దృష్టి పెట్టింది. ప్రస్తుతం వలసలను నిర్వహించడానికి దేశాల మధ్య ఎక్కువ సహకారం మరియు సమన్వయం వైపు మళ్ళింది.
- ❖ గుర్తింపు : వలసలు దేశాలకు ఆర్థిక మరియు సామాజిక ప్రయోజనాలను తీసుకురాగలవని, ఇది చట్ట మరియు వలస మార్గాలను ప్రోత్సహించడానికి, మరియు వలసదారులపై జెనోఫోబియా (Xenophobia) మరియు వివక్షను ఎదుర్కోవడానికి దారితీసింది.
- ❖ మానవహక్కులు మరియు రక్షణపై దృష్టి : వలసదారుల మరియు శరణార్థుల మానవ హక్కులను పరిరక్షించడం మరియు ఆరోగ్య సంరక్షణ మరియు విద్య వంటి ప్రాథమిక సేవలకు గుర్తింపు వచ్చింది. పేదరికం, సంఘర్షణలు మరియు పర్యావరణ క్షీణత వంటి వలస కారణాలను పరిష్కరించాల్సిన అవసరాన్ని దేశాలు గుర్తిస్తున్నాయి.
- ❖ సాంకేతికత వినియోగం : సాంకేతిక పరిజ్ఞానం యొక్క పురోగతి దేశాలు వలస ప్రవాహాలను మెరుగ్గా నిర్వహించడానికి మరియు పర్యవేక్షించుటకు వీలు కల్పించాయి. ఉదా : బయోమెట్రిక్ స్కీనింగ్ మరియు డిజిటల్ ఐడెంటిటీ సిస్టంలు సరిహద్దు భద్రతను మెరుగుపరచటంలో సహాయపడతాయి. వలసదారుల వేగవంతమైన మరియు మరింత సమర్థవంతమైన ప్రాసెసింగ్ను సులభతరం చేస్తాయి.
- ❖ రాష్ట్రేతర వ్యక్తుల ప్రమేయం : వలస దౌత్యంలో పౌర సమాజ సంస్థలు మరియు ప్రైవేటు రంగం వంటి రాష్ట్రేతర వ్యక్తులు ముఖ్యమైన పాత్ర పోషిస్తున్నాయి. ఇవి విలువైన నైపుణ్యం మరియు వలసదారుల అవసరాలు మరియు దృక్కోణాలను పరిగణలోకి తీసుకునేలా చేయడంలో సహాయపడగలవు.

- సాంకేతిక దౌత్యం : శాంతిని ప్రోత్సహించడం, అంతర్జాతీయ సంబంధాలను మెరుగుపర్చడం, మరియు ఆర్థిక వృద్ధిని ముందుకు తీసుకువెళ్ళడం వంటి దౌత్య లక్ష్యాలను సాధించుటకు సాంకేతికతను ఉపయోగిస్తారు.
- సైబర్ సెక్యూరిటీకి పెరుగుతున్న ప్రాధాన్యత : సైబర్ సెక్యూరిటీ ప్రమాణాలు మరియు ప్రోటోకాల్లను అభివృద్ధి చేయడానికి మరియు సైబర్ దాడులకు ప్రతిస్పందనలకు సమన్వయం చేయుటకు దేశాలు కలిసి పనిచేస్తున్నాయి.
- అభివృద్ధి చెందుతున్న సాంకేతికతంపై పెరుగుతున్న దృష్టి : కృత్రిమ మేధస్సు, క్వాంటం కంప్యూటరింగ్ మరియు 5జి వంటి అభివృద్ధి చెందుతున్న సాంకేతికతలు, సాంకేతిక దౌత్యంలో మరింత ముఖ్యంగా మారుతున్నాయి. సాంకేతికత విషయాలలో దేశాలు పోటీపడుతున్నాయి. మరియు సాంకేతికత అమలు, అభివృద్ధికి దేశాల మధ్య సహకారం అవసరం.
- డిజిటల్ గవర్నెన్స్ : సాంకేతికత మన జీవితాల్లో విస్తృతంగా మారడంతో, దాని వినియోగాన్ని నియంత్రించడానికి, అంతర్జాతీయ ప్రమాణాలు మరియు నిబంధనల అవసరాలు పెరుగుతుంది. ఇది డేటా గోప్యత మరియు భద్రత నుండి స్వయం ప్రతిపత్తి ఆయుధ వ్యవస్థల ఉపయోగం వరకు ప్రతిదీ కలిగి ఉంటుంది. ఈ విధానాలు మరియు ప్రమాణాలు రూపొందించుటలో సాంకేతిక దౌత్యం కీలకం.
- టెక్ దిగ్గజాల పెరుగుదల : గూగుల్, ఫేస్ బుక్ మరియు అమెజాన్ వంటి టెక్ దిగ్గజాల ఆధిపత్యం సాంకేతిక దౌత్యానికి కొత్త సవాళ్ళను సృష్టించింది. ఈ కంపెనీలు తరచుగా అనేక ప్రభుత్వాల కంటే శక్తివంతమైనవి మరియు వారి చర్యలు గణనీయమైన ప్రపంచ పరిణామాలను కలిగి ఉంటాయి. ప్రభుత్వాలు ఇప్పుడు ఈ కంపెనీలను ఎలా నియంత్రించాలి మరియు అవి సమాజ ప్రయోజనాల కోసం ఎలా పనిచేస్తాయి అనే దానిపై మల్లగుల్లాలు పడుతున్నాయి.

5.4.16. సాఫ్ట్వేర్ దౌత్యం మార్పులు :

గోప్యత మరియు భద్రతపై పెరిగిన ప్రాధాన్యత : ప్రపంచం పెరుగుతున్న డిజిటల్ గా మారడంతో దౌత్యం గోప్యత మరియు భద్రతకు సంబంధించిన సమస్యలపై ఎక్కువగా దృష్టి సారిస్తుంది. సైబర్ టాక్లు మరియు డేటా ఉల్లంఘన పెరగడంతో, దేశాలు తమ పౌరుల డేటా మరియు ఇన్ ఫ్రాస్ట్రక్చర్ ను రక్షించడం గురించి మరొక శ్రద్ధ వహించవచ్చు. సైబర్ సెక్యూరిటీ కోసం అంతర్జాతీయ నిబంధనలు మరియు వ్రాణాలను స్థాపించుటకు సాఫ్ట్వేర్ దౌత్యం ఉపయోగించవచ్చు.

- ఓపెన్ సోర్స్ సాఫ్ట్వేర్ పై గొప్ప సహకారం : ఓపెన్ సోర్స్ సాఫ్ట్వేర్ బాగా ప్రాచుర్యం పొందుతుంది. దేశాలు యాజమాన్య సాఫ్ట్వేర్ పై ఆధారపడటాన్ని తగ్గించడానికి మరియు పారదర్శకతను పెంచడానికి ఓపెన్ సోర్స్ సాఫ్ట్వేర్ ను అభివృద్ధి చేయడం మరియు ఉపయోగించడంపై మరింత సహకరించడం ప్రారంభించవచ్చు.
- ప్రతిభకు ఎక్కువ పోటీ : సాఫ్ట్వేర్ డెవలపర్లు మరియు ఇంజనీర్లుకు డిమాండ్ పెరుగుతూనే ఉన్నందున, నైపుణ్యం కలిగిన కార్మికులను తమ సాంకేతికత పరిశ్రమలను ఆకర్షించడానికి దేశాలు మరింత దూకుడుగా టాలెంట్ రిక్రూట్ మెంట్ ప్రయత్నాలను చేపట్టవచ్చు. ఇది దేశాల మధ్య పెరిగిన పోటీ మరియు ఉద్రిక్తతకు దారి తీయవచ్చు.

- డిజిటల్ హక్కులపై మరింత ప్రాధాన్యత : ప్రజల జీవితాల్లో సాంకేతికతకు పెరుగుతున్న ప్రాముఖ్యతతో ఇంటర్నెట్ యాక్సెస్, ఆన్‌లైన్ సెన్సిర్‌షిప్ మరియు భావ క్రటన స్వేచ్ఛకు సంబంధించిన సమస్యలతో సహా డిజిటల్ హక్కులు మరియు స్వేచ్ఛలపై ఎక్కువ ప్రాధాన్యత ఉండవచ్చు. ఈ విలువలను ప్రోత్సహించడానికి మరియు డిజిటల్ రంగంలో తమ పౌరుల హక్కులను గౌరవించేలా దేశాలను ప్రోత్సహించడానికి సాఫ్ట్‌వేర్ దౌత్యం ఉపయోగపడుతుంది.
- నాన్‌స్టేట్ యాక్టర్స్ యొక్క ఎక్కువ ప్రమేయం : సాఫ్ట్‌వేర్ సర్వ వ్యాప్తి చెందుతున్న సాఫ్ట్‌వేర్ దౌత్యాన్ని రూపొందించడంలో, కార్పొరేషన్లు మరియు సివిల్ సొసైటీ గ్రూపులు వంటి నాన్ స్టేట్ యాక్టర్స్ ఎక్కువ ముఖ్య పాత్ర పోషిస్తాయి. ఈ యాక్టర్స్ ప్రభుత్వాల కంటే భిన్నమైన ఆక్షులు మరియు ప్రాధాన్యతలను కలిగి ఉండవచ్చు. మరియు వారి ప్రమేయాల సాఫ్ట్‌వేర్ అభివృద్ధి మరియు ఉపయోగంలో గొప్ప వైవిధ్యానికి దారి తీయవచ్చు.

5.4.17. సమ్మిళిత దౌత్యం :

సమగ్ర దౌత్యం అనేది చారిత్రకంగా మినహాయించబడిన లేదా అట్టడుగు ఉన్న వారితో సహా దౌత్య ప్రక్రియలో విభిన్న శ్రేణి వాటాదారులను నిమగ్నం చేసే అభ్యాసాన్ని సూచిస్తుంది. దౌత్యానికి సంబంధించిన ఈ విధానం మరింత వైవిధ్యమైన మరియు కలుపుకొని యున్న పాల్గొనే సమూహం మరింత ప్రభావవంతమైన మరియు సమాన ఫలితాలకు దారి తీస్తుంది. మార్పులు :

- వైవిధ్యం యొక్క ప్రాముఖ్యత, పెరిగిన గుర్తింపు : ఇటీవలి సందర్భాలలో వైవిధ్యం అనేది కేవలం నైతిక ఆవశ్యకత మాత్రమే కావు. వ్యూహాత్మకమైనది అనే గుర్తింపు పెరుగుతుంది. విభిన్న బృందాలు మరింత వినూత్నంగా మరియు ప్రభావవంతంగా ఉన్నాయని అధ్యయనాలు చూపించాయి. మరియు ఇది దౌత్య వర్గాలలో వైవిధ్యంపై ఎక్కువ ప్రాధాన్యతనిస్తుంది.
- సాంకేతికతను ఎక్కువగా ఉపయోగించడం : సాంకేతిక దౌత్య ప్రక్రియలో విస్తృత శ్రేణి స్వరాలను చేర్చడాన్ని సులభతరం చేసింది. ఉదా : లాజిస్టిక్స్ లేదా ఆర్థిక అడ్డంకుల కారణంగా వ్యక్తిగతంగా హాజరు కాలేకపోయిన వ్యక్తుల నుంచి వర్చువల్ సమావేశాలు పాల్గొనడానికి అనుమతిస్తాయి.
- మరింత చురుకైన ఔమిన్ : దౌత్యవేత్తలు చారిత్రకంగా, మినహాయించబడిన లేదా అట్టడుగున ఉన్న సమూహాలకు మరింత చురుకుగా చేరుకుంటున్నారు. ఇందులో మహిళలు వికలాంగులు లేదా మైనారిటీ సమూహాల సభ్యులు ఉండవచ్చు. దౌత్య ప్రక్రియ ప్రారంభంలో ఈ సమూహాలలో నిమగ్నం చేయడం ద్వారా, దౌత్యవేత్తలు వారి దృక్పథాలను మొదట నుండి పరిగణలోకి తీసుకోవచ్చు.
- ఖండన యొక్క గుర్తింపు : ఖండన అనేది జాత్యాహంకారం లింగ వివక్ష, సామర్థ్యం మొదలైన రూపాలలో ఉంటుంది. సమ్మిళిత దౌత్యం ఖండన ప్రాముఖ్యతను గుర్తిస్తుంది. అంటే దౌత్యవేత్తలు వివిధ రకాలైన అణచివేతలు ఎలా కలుస్తాయి మరియు వివిధ సమూహాల ప్రజలపై ప్రభావం చూపుతాయి.

5.4.18. స్థిరమైన అభివృద్ధి దౌత్య మార్పులు :

అంతర్జాతీయ సహకారం ద్వారా స్థిరమైన అభివృద్ధి లక్ష్యాల సాధనకు కలిగి ఉంటుంది. సంవత్సరాలుగా స్థిరమైన అభివృద్ధి దౌత్యం ఆచరించే విధానంలో గణనీయమైన మార్పులు కలవు. వీటిలో

- చీరికపై ఎక్కువ ప్రాధాన్యత : సుస్థిర అభివృద్ధిని సాధించే ప్రక్రియలో పౌర సమాజం, వ్యూహాలలో మరియు అట్టడుగు వర్గాలతో సహా విభిన్న వాటాదారులను చేర్చుకోవడం యొక్క ప్రాముఖ్యతను ఎక్కువగా గుర్తించడంతో పాటు, స్థిరమైన అభివృద్ధి దౌత్యం మరింత సమగ్రంగా మారింది.
- వాతావరణ మార్పులపై పెరిగిన దృష్టి : సుస్థిర అభివృద్ధి దౌత్యంలో కేంద్రం సమస్యగా వారిని వాతావరణ మార్పులను పరిష్కరించాల్సిన తక్షణ అవసరానికి ఇప్పుడు చాలా ఎక్కువగా గుర్తింపు ఉంది. ఇది గ్లోబల్ వార్మింగ్ ను 2 డిగ్రీల సెల్సియస్ కంటే తక్కువగా పరిమితం చేయాలని కోరుతూ పారిస్ ఒప్పందం వంటి అంతర్జాతీయ ఒప్పందాలను ఆమోదించడానికి దారి తీసింది.
- మరింత వినూత్న విధానాలు : సుస్థిర అభివృద్ధి దౌత్యం మరింత వినూత్న విధానాలను అవలంబించింది. సుస్థిర అభివృద్ధి లక్ష్యాలను మద్దతు ఇవ్వడానికి సాంకేతికతను ఉపయోగించడం, ప్రభుత్వ - ప్రైవేటు భాగస్వామ్యాల అభివృద్ధి మరియు స్థిరమైన అభివృద్ధిని ప్రోత్సహించడానికి ప్రభావ పెట్టుబడి ఉపయోగించడం.
- అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశాల ప్రమేయం : అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశాలను సుస్థిర అభివృద్ధి దౌత్యంలో భాగస్వాములుగా మరియు సుస్థిరాభివృద్ధి కార్యక్రమాల లబ్ధిదారులుగా చేర్చుకోవడం యొక్క ప్రాముఖ్యతకు ఇప్పుడు ఎక్కువ గుర్తింపు ఉంది.
- యు.ఎన్. యొక్క పెరిగిన ప్రాముఖ్యత : స్థిర అభివృద్ధి లక్ష్యాలను సాధించడానికి మరియు స్థిరమైన అభివృద్ధిపై అంతర్జాతీయ సహకారానికి మద్దతు ఇవ్వడానికి అంకితమైన ఏజెన్సీలు మరియు సంస్థల శ్రేణిలో, ఐక్య రాజ్యసమితి స్థిరమైన అభివృద్ధి దౌత్యంలో పెరుగుతున్న ముఖ్య అంశంగా మారింది.

5.5. ముగింపు :

సాంకేతిక పురోగమనాలు, ప్రపంచ రాజకీయమార్పులు మరియు అంతర్జాతీయ సంబంధాలలో మార్పులు వంటి అనేక కారణాల వల్ల దౌత్య పద్ధతులు సంవత్సరాలుగా గణనీయ మార్పుకు లోనయ్యాయి. దౌత్య ప్రయత్నాలు ముఖ్యముగా సమావేశాలు మరియు చేతిలో రాసిన లేఖల నుండి వర్చువల్ సమావేశాలు మరియు రక్షణ సందేశం వరకు అభివృద్ధి చెందాయి.

ప్రపంచంలో శాంతి మరియు స్థిరత్వం కొనసాగించడానికి దౌత్యం ఒక ముఖ్య సాధనంగా మిగిలిపోయింది. ఏదేమైనా అంతర్జాతీయ సంబంధాలు యొక్క మారుతున్న ప్రకృతి దౌత్య వేత్తలు 21వ శతాబ్దపు సమర్థవంతంగా పరిష్కరించడానికి కొత్త పద్ధతులను ప్రోత్సహించడంపై దేశాలు దృష్టి సారిస్తుండటంతో ఆర్థిక దౌత్యం కూడా ప్రాముఖ్యత సంతరించుకుంది.

5.6. మాదిరి ప్రశ్నలు :

1. వివిధ దౌత్య రకాలలో వచ్చిన దౌత్య మార్పులేవి ?
2. దౌత్య ప్రాముఖ్యతను పేర్కొనుము :

5.7. అచూకీ గ్రంథాలు :

1. Diplomatic Intercations : Conflict Change ins a Globalimis World - Rebecca Adler Nissan.
2. The Future of Diplomacy : The Change for the Twenty First Century: by Mark Leonard.

పాఠం - 6

దౌత్య ప్రక్రియ నియమాలు

(Points of Diplomatic Procedure)

పాఠ్య నిర్మాణ క్రమము :

- 6.0. లక్ష్యం
- 6.1. ఉపోద్ఘాతం
- 6.2. వివరణ
- 6.3. ముగింపు
- 6.4. మాదిరి పరీక్ష ప్రశ్నలు
- 6.5. ఆచూకీ గ్రంథాలు

6.0. లక్ష్యం

దౌత్యవేత్తల పాత్రలు, బాధ్యతలు, అంతర్జాతీయ సంబంధాల నియమాలు, నిబంధనలు, అధికారిక కమ్యూనికేషన్, చర్చల ప్రోటోకాల్ తో సహా, దౌత్యం మరియు దౌత్య ప్రోటోకాల్ యొక్క సూత్రాలు మరియు అభ్యాసాల గురించి అవగాహన కల్పించడం.

6.1 ఉపోద్ఘాతం

దౌత్యం అనేది దేశాలు, సమూహాలు లేదా వ్యక్తుల మధ్య అవగాహన సహకారం మరియు శాంతిని పెంపొందించే విధంగా చర్చలు నిర్వహించే కళ మరియు అభ్యాసం. విభేదాలను పరిష్కరించడానికి, పొత్తులను ఏర్పరచుకోవడానికి మరియు జాతీయ ప్రయోజనాలను ముందుకు తీసుకువెళ్ళడానికి ఇది ముఖ్య సాధనం. అధికారిక ఒప్పందాలు, అనధికారిక ఒప్పందాలు మరియు నాయకుల మధ్య వ్యక్తిగత సంబంధాలతో సహా దౌత్యం అనేక రూపాలను తీసుకోవచ్చు.

దౌత్యం సాంప్రదాయ దౌత్యం, ఆర్థిక దౌత్యం, ప్రజా దౌత్యం మరియు సాంస్కృతిక దౌత్యం వరకు అనేక రకాల కార్యకలాపాలను కలిగి ఉంది. దౌత్యం రాష్ట్రం నుండి అంతర్జాతీయ సంస్థలు, ప్రభుత్వేతర సంస్థలు, ప్రైవేటు కార్పొరేషన్ల వంటి వ్యవస్థలకు కూడా కలిగి ఉంటుంది.

విజయవంత దౌత్యానికి అంతర్జాతీయ సంబంధాలు, రాజకీయ వ్యవస్థలు, సంస్కృతులు, కమ్యూనికేషన్ మరియు చర్చల వైపుణ్యాలు అవసరం.

6.3. వివరణ / దౌత్య పర రోగ నిరోధకశక్తి :

దౌత్యపర రోగ నిరోధక శక్తి అనేది అంతర్జాతీయ చట్టం యొక్క సూత్రం. ఇది విదేశీ దేశానికి గుర్తింపు పొందిన దౌత్య వేత్తలు మరియు ఇతర ప్రభుత్వాధికారులకు కొన్ని అధికారాలు మరియు మినహాయింపులను మంజూరు చేసింది. దౌత్యవేత్తలు తమ అధికారిక విధులను ఆతిథ్య దేశం వేధింపులు లేదా జోక్యానికి భయపడకుండా నిర్వహించగలరనే ఆలోచనపై ఈ సూత్రం ఆధారపడి ఉంటుంది.

దౌత్య పర రోగ నిరోధక శక్తి కేంద్ర, దౌత్య వేత్తలు మరియు వారి కుటుంబాలు సాధారణంగా ఆతిథ్య దేశ అధికారులచే అరెస్టు, నిర్బంధం మరియు ప్రాసిక్యూషన్ నుండి మినహాయింపబడతారు. వారు కొన్ని పన్నులు మరియు కస్టమ్స్ సుంకాల నుండి మినహాయింపబడతారు. పౌర వ్యాజ్యాల నుండి రోగ నిరోధక శక్తి కలిగి ఉంటారు.

అయితే దౌత్యపర రోగ నిరోధక శక్తి సంపూర్ణమైనది కాదు. దౌత్యవేత్తలు చట్టవిరుద్ధమైన కార్యకలాపాలకు పాల్పడిన లేదా రోగ నిరోధకశక్తిని దుర్వినియోగం చేసినా ఆతిథ్య దేశం నుండి బహిష్కరించవచ్చు. అదనంగా దౌత్యవేత్తలు విదేశాలలో సేవ చేస్తున్నప్పుడు నేరాలకు పాల్పడితే వారిని స్వదేశంలో విచారణ చేయవచ్చు.

దీనిని వియన్నా కన్వెన్షన్ 1961లో ఆమోదించబడింది. దౌత్య సంబంధాలను నియంత్రించే ప్రాథమిక అంతర్జాతీయ ఒప్పందం మరియు దౌత్య పరిమాన రోగ నిరోధక వక్తికి చట్టపర ఫ్రేమ్ వర్క్ ను అందిస్తుంది.

6.3.2. దౌత్యపర గుర్తింపు :

దౌత్యపర గుర్తింపు అనేది ఒక ప్రభుత్వం, మరొక ప్రభుత్వ చట్టబద్ధతకు అధికారకంగా అంగీకరించడాన్ని సూచిస్తుంది. ఇది అంతర్జాతీయ సంబంధాలలో ఒక ముఖ్య అంశం. దౌత్య సంబంధాల స్థాపనకు, రాయబారుల మార్పిడికి మరియు దేశాల మధ్య అధికారిక సంభాషణలు మరియు చర్చల నిర్వహణకు ప్రాతిపదికగా పనిచేస్తుంది.

దౌత్య పర గుర్తింపు, దౌత్య పర నోట్ల మార్పిడి, ఒప్పందంపై సంతకం చేయడం లేదా దేశాధినేత లేదా విదేశాంగ శాఖామంత్రి బహిరంగ ప్రకటన జారీ చేయుట వంటి వివిధ రూపాలను తీసుకోవచ్చు.

దౌత్య గుర్తింపు స్వయంచాలకంగా లేదా హామీ ఇవ్వబడదు మరియు తరచుగా రాజకీయ, చట్టపరమైన మరియు వ్యూహాత్మక పరిశీలనకు లోబడి ఉంటుంది. ప్రభుత్వం యొక్క చట్టబద్ధత, మరియు నిర్ణయం, అంతర్జాతీయ చట్టం, మానవ హక్కుల ప్రమాణాలకు లోబడి ఉండటం, ఇతర దేశాలతో దాని సంబంధాలు మరియు గుర్తించే దేశం యొక్క ఆశక్తులు మరియు నిలుపుదలలో దాని అమరిక వంటివి మరొక ప్రభుత్వాన్ని గుర్తించాలనే ప్రభుత్వ నిర్ణయాన్ని ప్రభావితం చేసే కొన్ని అంశాలు.

దౌత్య ఛానెల్స్ :

దేశాలు మరియు అంతర్జాతీయ సంస్థల వంటి ఇతర రాజకీయ సంస్థల మధ్య ఉన్న అధికారిక కమ్యూనికేషన్ ఛానెల్లు, దౌత్యవేత్తలు మరియు ప్రభుత్వ అధికారుల మధ్య సమాచార మార్పిడి, చర్చలు మరియు ఇతర దేశాల కమ్యూనికేషన్ కోసం ఈ ఛానెల్స్ ఉపయోగపడుతాయి.

దౌత్య మార్గాలు సాధారణంగా విదేశీ దేశాలలో ఉన్న దౌత్య కార్యాలయాలు లేదా కాన్సులేట్ల వంటి దౌత్య కార్యకలాపాల ద్వారా స్థాపించబడతాయి. దౌత్య మిషన్లు వారి దేశాల అధికారిక ప్రతినిధులుగా పనిచేస్తాయి. ప్రభుత్వాల మధ్య ప్రత్యక్ష ప్రసారాన్ని అందిస్తాయి. దౌత్య కార్యకలాపాలలో పాటు, హాట్లైన్ కమ్యూనికేషన్, నాయకులు మధ్య ప్రత్యక్ష చర్చలు మరియు అంతర్జాతీయ సమావేశాలు వంటి దౌత్య ప్రయోజనాల కోసం ఇతర కమ్యూనికేషన్ ఛానెల్లను కూడా ఉపయోగించవచ్చు.

దేశాల మధ్య శాంతియుత సంబంధాలను కొనసాగించడానికి మరియు శాంతియుత మార్గాల ద్వారా వివాదాలను పరిష్కరించడానికి దౌత్య మార్గాలు ముఖ్యమైనవి. ఇవి బహిరంగ మరియు ప్రత్యక్ష సంభాషణను అనుమతిస్తాయి. ఇది సంఘర్షణకు దారి తీసే అపార్థాలు మరియు తప్పుడు వివరాలను నిరోధించడంలో సహాయపడుతుంది.

6.3.4. దౌత్య ప్రోటోకాల్ :

దౌత్య ప్రోటోకాల్ అనేది వివిధ దేశాల దౌత్య వేత్తలు మరియు ఇతర అధికారుల మధ్య పరస్పరచర్చలను నియంత్రించే అధికారిక నియమాలు మరియు ఆచారాల సమితిని సూచిస్తుంది. దౌత్య ప్రోటోకాల్ యొక్క ఉద్దేశ్యం అంతర్జాతీయ సంబంధాలు గౌరవం మరియు వృత్తి నైపుణ్యంతో నిర్వహించబడే సాధారణ అంశాలు.

- ➔ అధికారులను వారి సరైన శీర్షికలతో సంబోధించడం మరియు తగిన చిరునామా రూపాలను ఉపయోగించడం.
- ➔ జాతీయ ఆధారాలు మరియు ప్రోటోకాల్లను గమనించడం.
- ➔ సందర్భానికి తగినట్లుగా దుస్తులు ధరించడం
- ➔ దౌత్య పరిభాషను ఉపయోగించడం మరియు అభ్యాంచే భాషను నివారించుట
- ➔ దౌత్య సమావేశాలలో గోప్యత మరియు విచక్షణ ఉపయోగించడము
- ➔ దౌత్య పరిమితులను ఇచ్చిపుచ్చుకోవడం
- ➔ అధికారిక సందర్శనలు, సమావేశాలు మరియు చర్చల కోసం ఏర్పాటు చేసిన విధానాలను అనుసరించడం.

6.3.5. దౌత్య పరచర్చలు :

దౌత్య పరచర్చలు అనేది ఒక ఒప్పందాన్ని చేరుకోవడానికి లేదా వివాదాన్ని పరిష్కరించడానికి వివిధ దేశాలు, ప్రభుత్వాలు లేదా సంస్థల మధ్య చేయసాగాయి మరియు కమ్యూనికేషన్ ప్రక్రియను సూచిస్తుంది. దౌత్యపరమైన దౌత్యపరమైన చర్చలు వాణిజ్యం, భద్రత, మానవ హక్కులు మరియు పాఠ్యవరణ సమస్యలు వంటి అనేక రకాల సమస్యలను కవర్ చేయగలవు.

విజయవంతమైన దౌత్య చర్చలు సమర్థవంత కమ్యూనికేషన్, చురుకైన వినడం, తదాత్మ్యం మరియు విభిన్న సంస్కృతి ప్రమాణాలు మరియు విలువలను అర్థం చేసుకునే మరియు గౌరవించే సామర్థ్యంలో సహా వివిధ నైపుణ్యాలను కలిగి ఉంటాయి. సంధానకర్తలు తమ స్వంత ఆసక్తులను మరియు ప్రాధాన్యతలను గుర్తించి, స్పష్టంగా చెప్పగలిగి. అయితే రాజీతి మరియు ఉమ్మడి వైదానాన్ని కనుగొనడానికి సిద్ధంగా ఉండాలి.

అదనంగా, దౌత్య పరమైన చర్చలను తరచుగా చర్చలను ప్రభావితం చేసి రాజకీయ మరియు ఆర్థిక కారకాలపై అవగాహన అవసరం. అలాగే ఇతర అనుసంధాన శక్తులతో సంబంధాలను ఏర్పరచుకోవడం మరియు నమ్మకాన్ని ఏర్పరచుకోవడం వంటి సామర్థ్యం అవసరం.

6.3.6. దౌత్య మధ్యవర్తిత్వం :

దౌత్య మధ్య వర్తిత్వం అనే తటస్థంగా ఉండే మూడవ పక్షం. ఇద్దరు లేదా అంతకంటే ఎక్కువ పార్టీల మధ్య వివాదంలో పరస్పర ఆమోద పరిష్కారాన్ని శాంతియు పద్ధతిలో సూచిస్తుంది. వివాదాన్ని పరిష్కరించే లక్ష్యంతో పార్టీల మధ్య కమ్యూనికేషన్, చర్చలు మరియు రాజీని సులభతరం చేయడం దీని లక్ష్యం.

6.3.7. దౌత్యపర మధ్యవర్తిత్వం :

పార్టీలు లేదా స్వయంగా లేదా ప్రాంతీయ సంస్థ లేదా ప్రభుత్వేతర సంస్థ లేదా మూడవ పక్షం రాష్ట్ర వ్యక్తుల వంటి బయటి వ్యక్తుల ద్వారా ప్రారంభించవచ్చు. మధ్యవర్తి పాత్రలో కమ్యూనికేషన్ మరియు చర్చలను సులభతరం చేయడం, పరిష్కారాలను ప్రతిపాదించడం పార్టీలు తమ అభిప్రాయాలు వ్యక్తీకరించడానికి ఒక వేదికను అందించడం మరియు ఒకరి దృక్పథాలను అర్థం చేసుకోవడానికి పార్టీలకు సహాయపడటం వంటివి ఉండవచ్చు.

విజయవంత దౌత్యపర మధ్య వర్తిత్వం వివాద పరిష్కారం కాల్పులు విరమణ, శాంతి ఒప్పందాన్ని ఏర్పాటు చేయడం, మానవతా వాద కాల్పుల విరమణ అమలు చేయడం లేదా తదుపరి చర్చల కోసం ఒక ఫ్రేమ్ వర్క్ రూపొందించడం వంటి అనేక రకాల ఫలితాలకు దారి తీస్తుంది. దౌత్యపరమైన మధ్యవర్తిత్వం సంఘర్షణలకు పరిష్కారంలో ఒక విలువైన సాధనం మరియు ఇది వివాదాలు హింస మరియు యుద్ధం పెరగకుండా నిరోధించడంలో సహాయపడుతుంది.

6.3.8. దౌత్య సినిమాలు :

పరస్పర ప్రయోజనాలకు సంబంధించిన సమస్యలను చర్చించుకొని మరియు చర్చలు చేయడానికి వివిధ దేశాల నుండి దౌత్యవేత్తలు మరియు ప్రభుత్వ అధికారుల సమావేశాలు. ఈ సమావేశాలు స్థానిక లేదా ప్రాంతీయ నుండి అంతర్జాతీయ స్థాయి వరకు వివిధ స్థాయిలలో జరుగుతాయి.

దేశాల మధ్య వివాదాలను పరిష్కరించడం, ఒప్పందాలపై చర్చలు జరపడం మరియు వాతావరణ మార్పు లేదా వాణిజ్య విధానం వంటి ముఖ్య ప్రపంచ సమస్యలను చర్చించడం లేదా వివిధ కారణాల కోసం దౌత్య సమావేశాలను పొందవచ్చు. నెపోలియన్ యుద్ధాల తర్వాత ఐరోపాను పునర్వ్యవస్థీకరించిన 1815లో కాంగ్రెస్ ఆఫ్ వియన్నా చరిత్రలో ముఖ్య దౌత్య సమావేశం.

ఇటీవలి సంవత్సరంలో అణు విస్తరణ, ఉగ్రవాదం మరియు మానవ హక్కులు వంటి సమస్యలను పరిష్కరించడంలో దౌత్య సమావేశాలు ముఖ్యపాత్ర పోషించాలి. ఐక్యరాజ్య సమితి దౌత్య సమావేశాలను ఏర్పాటు చేసే కీలక సంస్థ. అయితే యూరోపియన్ యూనియన్ మరియు ఆఫ్రికన్ యూనియన్ మరో ఇతర సంస్థలు కూడా ప్రాంతీయ సమస్యల పరిష్కారం కొరకు దౌత్య సమావేశాలు నిర్వహిస్తాయి.

దౌత్య సమావేశాలకు నైపుణ్యం కలిగిన సంధానకర్తలు, దౌత్యవేత్తలు మరియు నిపుణులు సంభాషణలో పాల్గొనడానికి, ఏకాభిప్రాయాన్ని రూపొందించడానికి మరియు పాల్గొన్న అన్ని పక్షాలకు ప్రయోజనం చేకూర్చే ఒప్పందాలను చేరడానికి అవసరం.

6.3.9. దౌత్య గమనికలు :

దౌత్య గమనికలు రెండు అంతకంటే ఎక్కువ దేశాలు లేదా దౌత్య సంస్థల మధ్య కమ్యూనికేషన్ యొక్క అధికారిక సాధనం. అవి సాధారణంగా ప్రభుత్వాతి, రాయబార కార్యాలయాలు లేదా కాన్సుల్స్ మధ్య మార్పిడి చేయబడిన ప్రవాతపూర్వక సమాచారాలు మరియు ఉత్పత్తి ప్రతుత్తరణం యొక్క అధికారకంగా పరిగణింపబడతాయి. ఒప్పందాన్ని ప్రసాదం చేయడం, విధానంలో మార్పు నోటిఫికేషన్ లేదా అధికారిక నిరసన తెలియజేయడం వంటి విభిన్న సమాచారాన్ని కమ్యూనికేట్ చేయడానికి దౌత్య గమనికలు ఉపయోగింపవచ్చు.

దౌత్య పవనగమనికలు సాధారణలో అధికార శైలిలో వ్రాయబడతాయి. స్వీకరించే దేశం యొక్క నిర్దిష్ట అధికారి లేదా కార్యాలయానికి సంబాధించబడతాయి. అవి చాలా సున్నితమైన లేదా గొప్పవైన స్వభావం యొక్క సందేశాలను తెలియజేయటానికి ఉపయోగింపబడతాయి. సాధారణంగా సురక్షిత పద్ధతిలో పంపిణీ చేయబడతాయి. దౌత్య పరిగమనికలు చట్టబద్ధంగా కట్టుబడి ఉంటాయి. చట్టపరమైన చర్యలు సాక్ష్యంగా ఉపయోగింపబడతాయి. దేశాలు పరస్పర సంభాషించుకుని మరియు వివాదాలు పరిష్కరించుకోవడానికి సహాయపడతాయి.

6.3.10. దౌత్యపర ఒప్పందం :

దౌత్య ఒప్పందం అనేది రెండు లేదా అంతకంటే ఎక్కువ దేశాలు లేదా సార్వభౌమరాజ్యాల మధ్య ఒక అధికారిక ఒప్పందం. ఇది వాణిజ్యం, రక్షణ, ప్రాదేశిక వివాదాలు మరియు సాంస్కృతిక మార్పిడి వంటి సమస్యల శ్రేణికి నిర్దిష్ట నిబంధనలు మరియు షరతులను వివరిస్తుంది. ఒక ఒప్పందంపై చర్యలు మరియు సంతకం చేసే ప్రక్రియ. సాధారణంగా సంబంధిత ప్రభుత్వంలో ప్రాతినిధ్యం వహించే దౌత్యవేత్తలచే నిర్వహించడం జరుగుతుంది. పరస్పర క్రయోజనత ఒప్పందాన్ని చేరుకోవడానికి దౌత్యపరిచర్యలకు పాల్గొంటుంది.

పాల్గొనే దేశాల నిర్దిష్ట సమస్యలు మరియు లక్ష్యాలపై ఆధారపడి ఒప్పందం యొక్క నిబంధనలు విస్తృతంగా మారవచ్చు. కొన్ని ఒప్పందాలు ద్వైపాక్షికంగా ఉండవచ్చు. అంటే అవి కేవలం దేశాలను మధ్య కలిగి ఉంటాయి. మరికొన్ని పాక్షికంగా ఉండవచ్చు. అనేక దేశాలు లేదా మొత్తం అంతర్జాతీయ సమాజం కలిగి ఉండవచ్చు.

దౌత్య ఒప్పందాలు ఉదాహరణకు వెర్స్లైస్ ఒప్పందం, ఇది మొదట ప్రపంచ యుద్ధం గుర్తింపుగా మరియు లీగ్ ఆఫ్ నేషన్స్ను స్థాపించింది. నార్త్ అట్లాంటిక్ ట్రీట్ () మరియు పారిస్ ఒప్పందం, లేదా వాతావరణ మార్పులను ఎదుర్కొనడం మరియు గ్రీన్ హౌస్ వాయు ఉద్గారాలను తగ్గించడం లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది.

6.3.11. దౌత్య కాన్సులర్ సీవరు :

ఒకదేశం యొక్క దౌత్య మిషన్ ద్వారా విదేశాలలో నివసిస్తున్న లేదా ప్రయాణిస్తున్న పౌరులకు అందించే విస్మయం మరియు మద్దతును సూచిస్తాయి.

- ➔ పాస్‌పోర్ట్ జారీ మరియు పునరుద్ధరణ
- ➔ విసా దరఖాస్తు ప్యాసెసింగ్
- ➔ ప్రకృతి వైపరీత్యాలు లేదా అశాంతి వెంట అత్యవసర సమయాల్లో సహాయం
- ➔ అరెస్టు లేదా నిర్బంధంలో సహాయం
- ➔ అసుపత్రిలో లేదా వైద్య అత్యవసర పరిస్థితిలో సహాయం
- ➔ సాక్ష్య సంతకాలు లేదా పత్రాలను ధృవీకరించడం వద్ద నోటరీ సేవలు
- ➔ తప్పిపోయిన వ్యక్తులను లేదా తదుపరి బంధువులను గుర్తించడంలో సహాయం
- ➔ స్థానిక చట్టాలు మరియు ఆచారాల గురించి సమాచారాన్ని అందించుట
- ➔ అత్యవసర పరిస్థితుల్లో స్వదేశానికి వెళ్ళడం లేదా తదపరి సహాయం.

6.3.12. దౌత్య వేడుకలు మరియు మర్యాదలు :

ఇవి అంతర్జాతీయ సంబంధాలలో స్థానిక హక్కుల సంబంధాలను స్థాపించడానికి మరియు నిర్వహించడానికి ఉపయోగపడతాయి.

- ➔ దేశ సంస్కృతిని ప్రతిబింబించే సంప్రదాయ దుస్తులను ధరించడం.
 - ➔ కొత్త సంస్కృతిలో భాగం వ్యక్తులను వారి మొదట పేరుతో సంభోదించడం ఆచారంగా ఉంటుంది. అదే మరికొన్ని సంస్కృతుల్లో పేరును సంభోదించడం గౌరవప్రదంగా ఉంటుంది.
- ఉదా : రాయబారుల కోసం యువర్ ఎక్స్‌లెన్సీ వంటి సరైన శీర్షికలు వ్యక్తులను సంభోదించడం మరియు తగిన చిరునామా రూపాలను ఉపయోగించడం ముఖ్యం.
- ➔ దౌత్య పౌరులలో భాగంగా ప్రతి దేశం తమ ఆచారాలు మరియు సంప్రదాయాలకు గౌరవం చూడడానికి ప్రోటోకాల్ అనుసరించడం చాలా ముఖ్యం
 - ➔ దౌత్యవేడుకల్లో సమయపాలన చాలా ముఖ్యం
 - ➔ దౌత్య కార్యక్రమాల్లో ఆహ్లాదాన్ని ఇచ్చిపుచ్చుకోవడం సర్వసాధారణం

- ➔ దౌత్య కార్యక్రమాల్లో వివాదాంశాలను చర్చింపకూడదు. ఉదా : మతం.
- ➔ దౌత్య కార్యక్రమాల్లో భాగంగా భిన్న సంస్కృతిక భేదాలకు గౌరవించడం.

6.3.14. దౌత్య గోప్యత :

దౌత్య గోప్యత అనేది దౌత్యవేత్తలు మరియు వారి ప్రభుత్వాల మధ్య సంభాషణలు గోప్యంగా ఉంచబడాలి. మరియు మూడవ పక్షాలకు వెల్లడించకూడదు అనే సూత్రాన్ని సూచిస్తుంది. ఈ సూత్రం దౌత్యవేత్తలు తమ విధులను సమర్థవంతంగా నిర్వర్తించాలంటే నిక్కచ్చిగా మరియు ప్రతీకార భయం లేకుండా కమ్యూనికేట్ చేయగలగాలి అనే ఆలోచనపై ఆధారపడి ఉంటుంది.

దౌత్య గోప్యత అనేది అంతర్జాతీయ దౌత్యం యొక్క ముఖ్య అంశం. దౌత్యపరమైన రోగ నిరోధక శక్తి ద్వారా పరీక్షింపబడుతుంది. ఇది దౌత్యవేత్తలను వలె అధికారిక విధులను నిర్వర్తించినందుకు విచారణ లేదా అరెస్టు చేయబడదని నిర్ధారిస్తుంది. ఏవేమైనా దౌత్యపర నిరోధకం అంటే దౌత్యవేత్తలు చట్టానికి అతీతంగా ఉన్నారని కాదు మరియు వారు చట్ట విరుద్ధ కార్యకలాపాలు నిమగ్నమైతే వారు ఇప్పటికీ హోస్ట్ దేశం నుండి బహిష్కరింపబడవచ్చు.

సాధారణంగా, దౌత్యపర గోప్యతను ప్రపంచ వ్యాప్తంగా ప్రభుత్వాలు గౌరవిస్తాయి. అయితే గోప్యత సమాచారము లీక్ చేయబడిన లేదా మూడవ పక్షాల ద్వారా అడ్డగించిన సందర్భాలు ఉన్నాయి. ఇటువంటి గోప్యత ఉల్లంఘనలు దౌత్య సంబంధాలకు తీవ్ర పరిణామాలు కలిగిస్తాయి. దౌత్యపద సంక్షోభాలు లేదా సంఘర్షణలకు దారి తీయవచ్చు.

6.3.15. దౌత్య సాంస్కృతిక అవగాహన :

దౌత్యపర పరస్పర చర్యలలో వివిధ వ్యక్తులు పాల్గొన్నప్పుడు వారి సాంస్కృతిక ప్రమాణాలు, విలువలు, నమ్మకాలను అర్థం చేసుకోవడం, గౌరవించడం మరియు స్వీకరించే సామర్థ్యం సూచిస్తుంది.

విభిన్న నేపథ్యాలకు చెందిన వ్యక్తులతో సమర్థవంత సంభాషణ మరియు సానుకూల సంబంధాలను ఏర్పరచుకోవడానికి దౌత్యపర సాంస్కృతిక అవగాహన అవసరం. దీనికి భాష, మతం సామాజిక ఆచారాలు మరియు సంప్రదాయాలతో సహా సాంస్కృతిక భేదంపై లోతైన అవగాహన అవసరం. ఈ నైపుణ్యాన్ని కలిగి ఉన్న దౌత్యవేత్తలు సాంస్కృతిక భేదాలను సమర్థవంతంగా నావిగేట్ చేయగలరు. అసౌరథాలు మరియు తప్పులు సంభాషించడాన్ని నివారించవచ్చు. మరియు వారి సహచరులలో విశ్వాసం మరియు సంబంధాన్ని పెంచుకోవచ్చు.

సాంస్కృతిక భేదాలను అర్థం చేసుకోవడంతో పాటు, దౌత్యపర సాంస్కృతిక అవగాహనలో సాంస్కృతిక సున్నితత్వాలు మరియు నిబంధనలకు సున్నితంగా ఉండటం కూడా ఉంటుంది. దౌత్యవేత్తలు అనుగుణంగా సాంస్కృతిక నిబంధనలు లేదా సంప్రదాయాలను ఉల్లంఘించడం ద్వారా వారి సహచరులను కించపరచకుండా జాగ్రత్త వహించడం. వారు తమ స్వంత సాంస్కృతిక పక్షపాతాల గురించి కూడా తెలుసుకోవాలి. విభిన్న సంస్కృతులకు చెందిన వ్యక్తులతో అర్థవంత సంబంధాలను ఏర్పరచుకోవడానికి వాటిని అధిగమించటానికి పనిచేయాలి.

6.3.16. దౌత్యభాష

దౌత్య భాష అనేది వ్యూహాత్మకంగా, మర్యాద పూర్వకంగా మరియు నేరం లేదా వివాదాన్ని నివారించడానికి రూపొందించబడింది. భాష యొక్క వినియోగాన్ని సూచిస్తుంది. ముఖ్యంగా సున్నితమైన సమస్యలు, చర్చలు లేదా అంతర్జాతీయ సంబంధాలతో కూడిన పరిస్థితుల్లో, దౌత్య భాషలో తరచుగా సభ్యోక్తులు, పరోక్ష భాష మరియు జాగ్రత్తగా ఎంచుకున్న పదాలు నేరం కలిగించకుండా లేదా ఉద్రిక్తతలను పెంచకుండా కావలసిన సందేశాన్ని తెలియజేస్తాయి.

దౌత్య వేత్తలు, రాజకీయ నాయకులు మరియు చర్చలు లేదా ప్రజా సంబంధాలలో పాల్గొనే ఎవరికైనా దౌత్య భాష యొక్క ఉపయోగం ఒక ముఖ్య వైపుభాగం. సాంస్కృతిక నిబంధనలు, కమ్యూనికేషన్ శైలులు మరియు మాట్లాడే పదాల వెనుక ఉన్న నిజమైన అర్థాన్ని గుర్తించడానికి పంక్తుల మధ్య చదవగల సామర్థ్యం గురించి లోతైన అవగాహన అవసరం.

- ➔ దౌత్య భాషయొక్క ఉదాహరణలు
- ➔ “అసాధ్యం” బదులు “కష్టం” ఉపయోగించడం
- ➔ “మేము విభేదిస్తున్నాము” అనే బదులు “మాకు భిన్నమైన ధృక్కోణాలు ఉన్నాయని” అని చెప్పడం.
- ➔ “సమస్య”కి బదులు “సవాళ్ళు” అని సూచించడం
- ➔ “నేను మీతో విభేదిస్తున్నాను” బదులుగా “నేను మీ స్థానాన్ని అర్థం చేసుకున్నాను” అని ఉపయోగించడం.

6.3.17. దౌత్య భద్రత :

ఇది అంతర్జాతీయ సంబంధాలలో ముఖ్య అంశం. ఎందుకంటే దౌత్యవేత్తలు తాను దేశాలకు ప్రాతినిధ్యం వహించడానికి మరియు విదేశీ భూమిలో వారి ప్రయోజనాలలో ప్రోత్సహించడానికి బాధ్యత వహిస్తారు.:

దౌత్యపరమైన భద్రతా చర్యలలో దౌత్య సౌకర్యాల కోసం భౌతిక భద్రత కల్పించడం, దౌత్యవేత్తలు మరియు వారి కుటుంబాల రక్షణ, సామాన్య బెదిరింపులు పర్యవేక్షణ మరియు భద్రత సంఘటనల పరిశోధన వంటి అనేక రకాల కార్యకలాపాలు ఉంటాయి. దౌత్య భద్రత అనేది దౌత్య సిబ్బంది మరియు సౌకర్యాల బెదిరింపులను గుర్తించడానికి మరియు నిరోధించడానికి నిఘా మరియు కౌంటర్ ఇంటెలిజెన్స్ కార్యకలాపాల వంటి గూఢచార సేకరించే పద్ధతులను కూడా కలిగి ఉండవచ్చు.

దౌత్య భద్రతను వహించే ప్రభుత్వ సంస్థలలో పాటు, అనేక దేశాలు తమ దౌత్యవేత్తలు మరియు దౌత్య సదుపాయాలను అదనపు భద్రతను అందించడానికి ఫ్రైవేట్ భద్రత సంస్థలపై ఆధారపడతాయి. దౌత్య సిబ్బంది మరియు సౌకర్యాల భద్రత మరియు భద్రతను నిర్ధారించడంలో సహాయపడటం, ఈ కంపెనీలు భద్రతా సిబ్బంది, సాంకేతిక భద్రత వ్యవస్థలు మరియు ఇతర సేవలకు అందించవచ్చు.

6.3.18. దౌత్య వీసా మరియు ప్రవేశ అవసరాలు :

దౌత్య వీసా అనేది ప్రభుత్వ అధికారులు, దౌత్య వేత్తలు మరియు వారి ప్రభుత్వం తరుపున ప్రయాణించే ఇతర

వ్యక్తులకు జారీ చేయబడిన ఒక రకమైన వీసా అధికారిక ప్రయాణం కోసం దౌత్య వీసాలు మంజూరు చేయబడతాయి. వీసాలు కస్టమ్స్ తనిఖీలు వంటి అనేక సాధారణ ప్రవేశ అవసరాల నుండి సాధారణంగా మినహాయించబడతాయి.

దౌత్యవీసాలు కలిగి ఉన్న వ్యక్తుల కోసం నిర్దిష్ట ప్రవేశ అవసరాలు సందర్భించే దేశం మరియు సందర్శన యొక్క ఉద్దేశాన్ని బట్టి మారవచ్చు. అయితే సాధారణంగా దౌత్య వీసా హోల్డర్స్ వారి వీసా, పాస్ పోర్టు రియు దౌత్య స్థితిని నిర్ధారిస్తూ వారి ప్రభుత్వం నుండి దౌత్యపరమైన గమ్యానికి లేదా లేఖను సమర్పించాల్సి ఉంటుంది.

ఈ పత్రాలలో పాటు, దౌత్య వీసా హోల్డరు వారి యజమాని నుండి లేఖ లేదా వారి ప్రయాణ ప్రణాళికలు వివరణాత్మక ప్రయాణం వంటి అదనపు డాక్యుమెంటేషన్ కు కూడా అందించాల్సి ఉంటుంది. వారు కూడా సెక్యూరిటీ క్లియరెన్స్ ప్రాసెస్ లో పాల్గొనవలసి ఉంటూ లేదా వేలిముద్రల వంటి బయోమెట్రిక్ డేటాను అందించాల్సి ఉంటుంది. దౌత్య వీసా హోల్డర్స్ ఇప్పటికీ వారు సందర్భించే దేశం యొక్క చట్టాలు మరియు నిబంధనలకు లోబడి ఉంటారని మరియు వారి దౌత్య స్థితి ఆధారంగా అదనపు స్క్రీనింగ్ లేదా పరిశీలనకు లోబడి ఉండవచ్చని గమనించడం ముఖ్యం.

6.3.19. ప్రజా దౌత్యం :

దౌత్యవేత్తలు తమ దేశ విదేశాంగ విధాన లక్ష్యాలకు ప్రోత్సహించేది మరియు ఇతర దేశాలు మరియు వారి పౌరులతో సంబంధాలను మెరుగుపరచుకోవడానికి పబ్లిక్ కమ్యూనికేషన్ మరియు ఎంగేజ్ మెంట్ కార్యకలాపాలను ఉపయోగించడాన్ని ప్రజా దౌత్యం సూచిస్తుంది.

దౌత్యానికి సంబంధించిన ఈ విధానం అంతర్జాతీయ సంబంధాలను రూపొందించడంలో ప్రజాభిప్రాయం మరియు మీడియా యొక్క ప్రాముఖ్యతను గుర్తించును. దేశ ప్రయోజనాలను పెంపొందింప చేయడానికి, ఈ శక్తులను ప్రభావితం చేయడానికి ప్రయత్నిస్తుంది. ప్రజా దౌత్యం పబ్లిక్ ప్రసంగాలు, సోషల్ మీడియా ఓట్రీట్ సాంస్కృతిక కార్యక్రమాలు మరియు విద్యా మార్పిడి వంటి అనేక రూపాలను తీసుకోవచ్చు.

ప్రజా దౌత్యం యొక్క లక్ష్యాలు ఒక దేశం యొక్క విధానాలపై అవగాహన మరియు మద్దతును పెంచడం, ఇతర దేశాలలో కీలకమైన ప్రభావశీలులు మరియు అభిప్రాయకు అనుగుణంగా సంబంధాలను ఏర్పరచుకోవడం, ఒక దేశం గురించి ప్రతికూల మూసలు లేదా తప్పుడు సమాచారాన్ని ఎదుర్కోవడం మరియు దేశాల మధ్య సాంస్కృతిక లేదా ఆర్థిక సంబంధాలను ప్రోత్సహించడం వంటివి ఉండవచ్చు.

6.3.20 దౌత్య సంక్షోభ నిర్వహణ :

ప్రాదేశిక వినాదాలు, వాణిజ్య వినాదాలు, రాజకీయ విభేదాలు వంటి కారణాల వల్ల దౌత్య పర సంక్షోభం తలెత్తివచ్చు.

దౌత్యపర సంక్షోభ నిర్వహణలో కీలక దశలు :

➔ సంభావ్య సంక్షోభములను ముందుగానే గుర్తించడం మరియు ప్రభావాన్ని అంచనావేయడం

- ➔ కమ్యూనికేషన్ మరియు సంభాషణలో పాల్గొన్న పార్టీల మధ్య బహిరంగ మరియు ప్రత్యక్ష సంభాషణ ఉద్రికత్తలను తగ్గించడానికి మరియు అపార్థాలను నివారించుటకు సహాయ పడుతుంది. సభాషణలు మరియు చర్యలను సులభతరం చేయడానికి దౌత్య మార్గాలను ఉపయోగించాలి.
- ➔ సంక్షోభాన్ని గుర్తించి, అంచనా వేసిన తర్వాత, సంక్షోభాన్ని పరిష్కరించడానికి ఎంపికలను అన్వేషించాలి. మధ్యవర్తిత్వం సహా అనేక రకాల వ్యూహాలను పరిగణించవచ్చు.
- ➔ సంక్షోభాన్ని పరిష్కరించడంలో వ్యూహం ప్రభావవంతంగా ఉందని నిర్ధారించడానికి దానిని అమలు చేయాలి మరియు నిశితంగా పరిశీలించాలి.
- ➔ సంక్షోభం పరిష్కరించబడిన తర్వాత, బలాలు మరియు బలహీనతలను గుర్తించడానికి మరియు భవిష్యత్తు సంక్షోభాలకు మెరుగుదల చేయడానికి సంక్షోభ నిర్వహణ ప్రక్రియలను క్షుణ్ణంగా సమీక్షించడం చాలా ముఖ్యం.

6.3.21. దౌత్య వృత్తి నైపుణ్యం మరియు నీతి :

ఇది దౌత్యవేత్తల ప్రవర్తన యొక్క ముఖ్యాంశాలు, దౌత్య వృత్తి నైపుణ్యం అనేది దౌత్యవేత్తలు తమ పనిలో ప్రదర్శించాలని భావిస్తున్న ఉన్నత స్థాయి సామర్థ్య, నైపుణ్యం మరియు నైతిక ప్రమాణాలను సూచిస్తుంది. ఇంది నైపుణ్యం, తీర్పు మరియు సున్నితత్వంతో సమర్థవంతంగా కమ్యూనికేట్ చేయగల సామర్థ్యం కలిగి ఉంటుంది. సంబంధాలను ఏర్పరచుకోవడం మరియు వారి దీన ప్రయోజనాలకు సూచిస్తుంది. దౌత్యంలోని నీతి, మరోవైపు, ఇతర దౌత్యవేత్తలు ప్రభుత్వాలు మరియు ప్రజలలో పరస్పర చర్యలలో దౌత్యవేత్తల ప్రవర్తనకు మార్గనిర్దేశం చేసే సూత్రాలు మరియు విలువల సమితిని సూచిస్తుంది.

ముఖ్య అంశాలు :

- * దౌత్యవేత్తలు గోప్యమైన సమాచారాన్ని గోప్యంగా ఉంచాలని మరియు అనధికార పార్టీలకు బహిరంగం చేయకూడదని భావిస్తున్నారు.
- * దౌత్యవేత్తలు, ఇతర దౌత్యవేత్తలు మరియు ప్రభుత్వాలతో తమ వ్యవహారాల్లో నిష్పక్షపాతంగా ఉండాలని మరియు పక్షం దూషించకుండా లేని పక్షపాత ప్రదర్శనలో పాల్గొనకుండా ఉండాలని భావిస్తున్నారు.
- * దౌత్యవేత్తలు మానవహక్కులను ప్రోత్సహించాలని మరియు పరిరక్షించాలని మరియు మానవ హక్కులను ఉల్లంఘించే ప్రవర్తనలో పాల్గొనడం లేదా క్షమించరాని నివారించడాన్ని భావిస్తున్నాను.
- * దౌత్యవేత్తలు వారి కమ్యూనికేషన్లలో నిజాయితీగా ఉండాలని మరియు మరో వ్యక్తిగత మరియు వృత్తిపర ప్రవర్తనలో ఉన్నత స్థాయి సమగ్రతను కొనసాగించాలని భావిస్తున్నారు.
- * దౌత్యవేత్తలు సాంస్కృతిక భేదాలకు సున్నితంగా ఉండాలని మరియు వారు పనిచేస్తున్న దేశాల ఆచారాలు, మరియు సాంప్రదాయాలను గౌరవించాలని భావిస్తున్నారు.

6.4. ముగింపు :

దౌత్య విధానాలు దేశాలు మధ్య దౌత్య సంబంధాలను ప్రవర్తనానికి నియంత్రించే నియమాలు మరియు నిబంధనలు సూచిస్తాయి. ఈ విధానాలు దౌత్య సంబంధాలకు మార్గనిర్దేశనం చేసే ఏర్పాటు చేసిన నియమాలు మరియు ప్రాటోకాల్ ల సమితిని కలిగి ఉంటాయి. అవి గౌరవప్రదంగా మరియు వృత్తిపర పద్ధతిలో నిర్వహించబడుతున్నాయని నిర్ధారిస్తుంది. దౌత్య విధానాలు అనుసరించుట ద్వారా, దౌత్యవత్తేలు దేశాలు మరియు సంస్థల మధ్య నమ్మకాన్ని పెంపొందించుకోవచ్చు మరియు సానుకూల సంబంధాలను పెంపొందించుకోవచ్చు.

6.5. మాదిరి పరీక్ష ప్రశ్నలు

1. దౌత్య ప్రక్రియ నియమాలు వివరించుము ?
2. దౌత్యపర సంక్షభాలేవి ?

6.6. అచూకీ గ్రంథాలు :

1. Diplomatic handbook - Relph G. Feltham
2. Protocol - The Complete Handbook of Diplomatic Official and Social Weage - May Jane Mecaffeser and Pactive Innis

పాఠం - 7

ప్రచారం మరియు దౌత్యం

(Propoganda and Diplomacy)

పాఠ్య నిర్మాణ క్రమం :

- 7.1. లక్ష్యం
- 7.2. ఉపోద్ఘాతం
- 7.3. ప్రచారం యొక్క దశలు
- 7.4. దౌత్యం యొక్క దశలు
- 7.5. వివరణ
- 7.6. ముగింపు
- 7.7. మాదిరి ప్రశ్నలు
- 7.8. ఆచూకీ గ్రంథాలు

7.1 లక్ష్యం

విద్యార్థులు దౌత్యంలో ప్రచారం యొక్క పాత్రను, ప్రభావాన్ని మరియు దౌత్య సందర్భాలు ప్రచార ఉదాహరణలను విమర్శనాత్మకంగా విశ్లేషించగలగటం అంతర్జాతీయ సంబంధాలలో ప్రచారాన్ని ఉపయోగించడం వల్ల కలిగే నైతిక చిక్కులను విద్యార్థులు అంచనా వేయగలగటం.

7.2 ఉపోద్ఘాతం

ప్రచారం మరియు దౌత్యం అనేవి నిర్దిష్ట లక్ష్యాలను సాధించడానికి సమాచారం మరియు ఆలోచనలను కమ్యూనికేట్ ఒకటే రెండో విభిన్నమైన కానీ సంబంధిత రంగాలు. ప్రచారం తరచుగా ప్రతి గుణ అర్థం కలిగి ఉంటుంది, మరియు మోసంతో సంబంధం కలిగి ఉంటుంది దౌత్యం అనేవి ఒక నిర్దిష్ట ఎజెండాను ముందుకు తీసుకు వెళ్లడానికి ఒప్పందించడం మరియు కమ్యూనికేషన్ వ్యూహాలను కూడా కలిగి ఉంటుందని గమనించడం ముఖ్యం.

ప్రచారం మరియు దౌత్యం అనేవి ప్రజాభిప్రాయాన్ని రూపొందించడం అంతర్జాతీయ సంబంధాలను ప్రభావితం చేయడంలో, దేశాలు మరియు ప్రభుత్వం ప్రయోజనాలను అభివృద్ధి చేయడంలో కీలక పాత్ర పోషిస్తున్న భావనలు దేశం

యొక్క దేశ లక్ష్యాల కోసం మద్దతును కూడగట్టడానికి, దౌత్య వ్యూహాలలో ప్రచారం ఒక సాధనంగా ఉపయోగించబడింది ఆధునిక కాలంలో డిజిటల్ టెక్నాలజీ మరియు సోషల్ మీడియా ప్లాట్ ఫారంల ఆగమనం, ప్రచారం మరియు దౌత్యం యొక్క ప్రకృతి దృశ్యాన్ని గణనీయంగా మార్చింది.

7.3 ప్రచారం దశలు :

7.3.1. అక్ష్యాన్ని నిర్వచించడం

ప్రచారం యొక్క ఉద్దేశ్యం మరియు అక్ష్యాన్ని శ్రేష్టంగా గుర్తించాలి ఇది ఒక నిర్దిష్ట భావజాలాన్ని ప్రోత్సహించడం రాజకీయ ఎజెండాకు మద్దతు ఇవ్వటం మరియు ప్రజాభిప్రాయాన్ని మార్చడం లేదా వ్యతిరేక దృశ్యాలను కించపరచడం

7.3.2 అక్ష్య ప్రేక్షకులను గుర్తించడం :

ప్రచారం చేరుకోవడానికి మరియు ప్రభావితం చేయడానికి ఉద్దేశించిన నిర్దిష్ట సమూహం లేదా జనాభాను నిర్ణయించాలి సమర్థవంతమైన ప్రచారం కోసం వారి విలువలు ఆందోళనలు మరియు నమ్మకాలను అర్థం చేసుకోవడం చాలా ముఖ్యం.

7.3.3 పరిశోధనా మరియు డేటా సేకరణ

అక్ష్య ప్రేక్షకులతో ప్రతిధ్వనించే కీలక సమస్యలు, ఆందోళనలు మరియు కథనాలను గుర్తించడానికి విస్తృతమైన పరిశోధనా మరియు డేటా సేకరణ నిర్వహించబడుతుంది ఇది ప్రచార సందేశాన్ని ఒప్పించేలా మరియు ఆకర్షణీయంగా ఉండేవి చేయడంలో సహాయపడుతుంది.

7.3.4 సందేశ అభివృద్ధి

ప్రచారికులు కోరుకున్న అక్ష్యంతో సమ లేఖని చేసే సందేశాన్ని రూపొందించారు అక్ష్య ప్రేక్షకులతో ప్రతిధ్వనించే అవకాశం ఉంది సందేశంలో భావోద్వేగ విజ్ఞప్తులు, సరళి కృత కథనాలు, ఆకర్షణీయం నదులు, చిహ్నాలు లేదా దాని ప్రభావం మరియు జ్ఞాపక శక్తిని మెరుగుపరచడానికి దృశ్యమాన అంశాలు ఉండవచ్చు.

7.3.5. మీడియా ఎంపిక

మాస్ మీడియా (టెలివిజన్, రేడియో, వార్తాపత్రికలు), సోషల్ మీడియా ప్లాట్ ఫారం లు, ప్రసంగాలు, ర్యాలీలు లేదా ప్రింటెడ్ మెటీరియల్స్ వంటివి వివిధ ఛానల్స్ లో ద్వారా ప్రచారాన్ని వ్యాప్తి చేయవచ్చు మీడియా ఎంపిక అక్ష ప్రేక్షకుల మీడియా వినియోగ అలవాట్లు మరియు ప్రాధాన్యత పై ఆధారపడి ఉంటుంది.

7.3.6 వ్యాప్తి

అక్ష్య ప్రేక్షకులను చేవిన వినడానికి ప్రచార సందేశాలు వ్యూహాత్మకంగా వ్యాప్తి చెందుతాయి ఎక్స్ సోజర్లు పెంచడానికి మరియు సందేశం పునర్నితం అయ్యేలా నిర్ధారించడానికి బహుళ ఛానల్ ను మరియు ప్లాట్ ఫారంలను ఉపయోగించి ఇది సమన్వయ ప్రయత్నం కలిగి ఉంటుంది.

7.3.7 పునరావృతం

పునరావృతం అనేది ప్రచారంలో కీలక అంశం ఆలోచనలను బలోపేతం చేయడానికి పరిచయాన్ని సృష్టించే దానికి మరియు గుర్తుండి పోయేలా చేయడానికి సందేశం స్థిరంగా మరియు తరచుగా పునరావృతమవుతాయి. కాలక్రమేనా నమ్మకాలను ఆకృతి చేయడానికి మరియు బలోపేతం చేయడానికి పునరావృతం సహాయపడుతుంది.

7.3.8 ఎమోషనల్ అప్పీలు

ప్రచారం తరచుగా భయం, కోపం, దేశభక్తి లేదా సంఘభావం వంటి బలమైన భావాలను ప్రేరేపించడానికి భావోద్వేగా విజ్ఞప్తులను ఉపయోగిస్తుంది భావోద్వేగ విజ్ఞప్తులు వైఖరులు మరియు ప్రభావితం చేయటానికి శక్తివంత సాధనాలు

7.3.9 సమాచారం యొక్క తారుమారు

ప్రచారం అనేది కావలసిన కథనానికి మద్దతు ఇవ్వడానికి సమాచారం ఎంపిక చేసుకోవడం లేదా వాస్తవాలను తారుమారు చేయడం వంటివి కలిగి ఉండవచ్చు ఇందులో తప్పుదారి పట్టించే గుణం ఉపయోగించడం లేదా సందర్భం లేని సమాజ సమాచారాన్ని ప్రదర్శించడం వంటివి ఉంటాయి.

7.3.10 వ్యతిరేకత నియంత్రణ

ప్రచారం తరచుగా వ్యతిరేకత. సమాచార వనరులను కించపరచడానికి లేదా తక్కువ చేయడానికి ప్రయత్నిస్తుంది ఇది విమర్శలను దేశభక్తి లేనివారు లేనివారు పేర్కొనడం లేదా విశ్వాసినియ తాను దెబ్బతీసేందుకు నకిలీ వార్తలను వ్యాప్తి చేయటం వంటివి కలిగి ఉంటుంది.

7.3.11 మూల్యం కని మరియు అనుసరణ

ప్రచారాలు ఆశించిన లక్ష్యాలను సాధించడం వంటి ప్రమాదాన్ని అంచనా వేయటానికి మూల్యం కానీ చేయబడతాయి ప్రచార సందేశం మరియు యుశాలను మెరుగుపరచడానికి అభిప్రాయం మరియు ఫలితాల ఆధారంగా సర్దుబాట్లు మరియు అనుసరణ చేయబడతాయి.

7.4 దౌత్య ప్రక్రియలో కీలక దశలు

7.4.1 అంచనా మరియు గుర్తించుట

ఈ దశలో దౌత్య వేత్తలు పరిస్థితిని ప్రభావితం చేసే రాజకీయ, ఆర్థిక, సామాజిక మరియు సాంస్కృతిక అంశాలను అంచనా వేస్తారు వారు పాల్గొన్న పార్టీలు, వారి ఆసక్తులు మరియు ఉమ్మడి విధానంలో సంబంధ ప్రాంతాలను కూడా గుర్తిస్తారు.

7.4.2 లక్ష్యాలను నిర్దేశించడం

అంచనా పూర్తయిన తర్వాత, వివాదాన్ని పరిష్కరించడం, ఒప్పందంపై చర్చలు చేయటం లేదా నిర్లక్ష్య సమస్యలపై సహకారాన్ని పెంపొందించడం వంటి లక్ష్యాలు నిర్దేశించుకుంటారు.

7.4.3 ప్రణాళిక

దౌత్య ప్రక్రియలో వారు తీసుకునే చర్యలు మరియు చొరవలను వివరిస్తారు ఇందులో ఎదురయ్యే సంభావ్య సవాళ్ళు మరియు అడ్డంకులను పరిగణలోకి తీసుకోవటం కూడా ఉంటుంది.

7.4.4 కమ్యూనికేషన్ మరియు డైలాగ్

దౌత్యంలో కమ్యూనికేషన్ కీలకం దౌత్యవేత్తం తీరు స్థానాలు తెలియడానికి, ఇతరుల దృక్కోణాలను అర్థం చేసుకోవడానికి మరియు ఒప్పంద ప్రాంతాలను వెతకడానికి సంబంధిత పార్టీలలో సంభాషణలలో పాల్గొంటారు ఇది అధికారిక సమావేశాలు, అనధికార చర్చ లేదా మధ్యవర్తుల ద్వారా సంబంధించినవి కావచ్చు.

7.4.5 చర్చలు

దౌత్యవేత్తలు పరస్పరం ఆమోదయోగ్యమైన పరిష్కారాలను కనుగొనడానికి చర్చలు మరియు బేరసారాల్లో పాల్గొంటారు. వారు ప్రతిపాదనలు, వ్యతిరేక ప్రతిపాదనలు మరియు ప్రమేయం ఉన్నా అన్ని పార్టీల పరిష్కరించే రాజీలా దిశగా పనిచేస్తారు.

7.4.6 మధ్యవర్తిత్వం మరియు సులభతరం

ఒక ఒప్పందాన్ని చేరుకోవడంలో పార్టీలకు ఇబ్బంది ఉన్నా పరిస్థితుల్లో దౌత్యవేత్తలు మధ్య వర్తులు లేదా సులభతరం చేసేవారుగా వ్యవహరించవచ్చు వారు అంతరాలను తగ్గించడంలో విభేదాలను నిర్వహించడంలో మరియు పార్టీల మధ్య ఉమ్మడి స్థలాన్ని కనుగొనడంలో సహాయం చేస్తారు.

7.4.7 దౌత్య సాధనలు

దౌత్య వేత్తలు తమ లక్ష్యాలను ముందుగా వివిధ దౌత్య సాధనంగా ఉపయోగిస్తారు దీంతో అధికారిక ఒప్పందాలు అవగాహన ఒప్పందాలు ఉమ్మడి ప్రకటనలు లేదా దౌత్య గమనికలుంటాయి పరికరం యొక్క ఎంపిక సమస్య యొక్క స్వభావం మరియు కావలసిన నిబద్ధత స్థాయి పై ఆధారపడి ఉంటుంది.

7.4.8 అమలు మరియు అనుసరణ

ఒక ఒప్పందం కుదిరిన తర్వాత దౌత్య వేత్తలు అంగీకరించిన చర్యలను అమలు చేయడంపై దృష్టి పెడతారు వారు సమ్మతిని పర్యావేక్షిస్తారు, పురోగతిని అంచనా వేస్తారు మరియు అమలు దిశలో తలెత్తే ఏమైనా సమస్యలు పరిష్కరిస్తారు దౌత్య ప్రయత్నం నిర్ధారించడానికి రెగ్యులర్ ఫాల్ ఆఫ్ సమావేశాలు, మరియు సంప్రదింపులు సంభవించవచ్చు.

7.4.9 ముల్యాంకనం మరియు అనుసరణ

దౌత్య ప్రక్రియ ముగిసిన తరువాత, దౌత్య వేత్తలు ఫలితాలను అంచనా వేస్తారు, మరియు విధానం యొక్క ప్రభావాన్ని అంచనా వేస్తుంది. అనుభవం నుండి నేర్చుకున్న పాటలు భవిష్యత్తు దౌత్య వ్యూహాలను కలిమిజస్తాయి ఇది నిరంతరం అభివృద్ధిని అనుమతిస్తుంది.

7.5. వివరణ :

7.5.1 ప్రచారం మరియు దౌత్య సంబంధాలు

ప్రచారం మరియు దౌత్య రెండు విభజన అంశాలు, కానీ అది ఒకదానికొకటి మార్గాల్లో కలుస్తాయి, మరియు ప్రభావితం చేయగలవు.

Message crofhtig మరియు ప్రేక్షకులను అక్ష్యంగా చేసుకోవడం

ప్రజాభిప్రాయాన్ని రూపొందించడానికి మరియు అవగాహనలను ప్రభావితం చేయడానికి లేదా ఆలోచనలను ఉద్దేశపూర్వకంగా వ్యాప్తి చెందే చేయటం ప్రచారంలో ఉంటుంది. దౌత్య సందర్భంలో, ప్రభుత్వాలు లేదా దౌత్య సంస్థలు తరచూ దౌత్య లక్ష్యాలకు అనుగుణంగా నిర్దిష్ట సందేశాలను రూపొందించవచ్చు. ఏ సందేశాలు నిర్దిష్ట కథనాన్ని ప్రోత్సహించడానికి వారి ఇమేజ్ మెరుగుపరచడానికి లేదా వారి ఆస్తులను పెంచడానికి రూపొందించబడ్డాయి.

దేశీయ జనాభా, విదేశీ ప్రజానికం లేదా అంతర్జాతీయ సంఘాలతో సహా నిర్దిష్ట లక్ష్య ప్రేక్షకులను చేసుకోవడం ప్రచార లక్ష్యం అదేవిధంగా దౌత్య ప్రయత్నంలో ఒక నిర్దిష్ట లక్ష్యానికి సంబంధించిన కీలకమైన వాటాదారులు మరియు ప్రేక్షకులు గుర్తించడం ఉంటుంది ప్రచారం మరియు దౌత్య రెండు వారి సందేశాలను ఉద్దేశించిన గ్రహితంలో ప్రతిధ్వనించేలా చేయడానికి ప్రయత్నిస్తాయి.

7.5.2. కమ్యూనికేషన్ ఛానెల్లు మరియు కథన అభివృద్ధి :

ప్రచారం మరియు దౌత్యం వారి సందేశాలను వ్యాప్తి చేయడానికి వివిధ కమ్యూనికేషన్ ఛానెల్లపై ఆధారపడతాయి. ఈ ఛానెల్లలో సాంప్రదాయ మీడియా అవుట్ లెట్లు, సోషల్ మీడియా ప్లాట్ ఫారంలు, దౌత్య ఛానెల్లు, పబ్లిక్ ప్రసంగాలు మరియు అధికారిక ప్రకటనలుంటాయి. ఛానెల్ల ఎంపిక వ్యూహాత్మకమైనది. ఎందుకంటే అవి కావలసిన ప్రేక్షకులను సమర్థవంతంగా చేరుకోవడానికి సహాయపడతాయి

ప్రచారం అనేది ఒక నిర్దిష్ట దృక్కోణం లేదా విధాన స్థానానికి మద్దతు ఇచ్చే బలవంతపు కథనం లేదా కథనాన్ని నిర్మించటం. దౌత్యంలో, దౌత్యవేత్తలు ప్రజాభిప్రాయాన్ని రూపొందించడం లేదా వారి దౌత్యకార్యక్రమాలలో మద్దతు ఇవ్వడం, కనుక కథన అభివృద్ధి కీలకం. దౌత్యవేత్తలు తమ దౌత్య స్థితిని బలోపేతం చేయడానికి తమ దేశం యొక్క విలువలు, విజయాలు లేదా ప్రపంచ సమస్యలకు చేసిన సహకారం ప్రధానం చేయవచ్చు.

7.5.3. ఒప్పందం ప్రభావం మరియు వ్యతిరేక ప్రచారం

ప్రచారం అనేది వ్యక్తులు లేదా సమాహాలను ఒక నిర్దిష్ట కృషి దాన స్వీకరించడానికి లేదా కావలసిన చర్యలు తీసుకునే ఒప్పించారానికి మరియు ప్రభావితం చేయడానికి ప్రయత్నిస్తుంది. దౌత్యం అనే అదేవిధంగా ఇతర దేశాలు లేదా అంతర్జాతీయ సంస్థల గుర్తులు, లక్ష్యాలు లేదా విధానాలను అనుగుణంగా ఒప్పించడం మరియు ప్రభావం చేయటం లక్ష్యంగా పెట్టుకోంది. అనుకూలమైన వాతావరణాన్ని ప్రశ్నించడం లేదా దౌత్య కార్యక్రమాలకు మద్దతును నిర్మించడం ద్వారా సమర్థవంతమైన ప్రచారం దౌత్య ప్రయత్నాలను మెరుగుపరుస్తుంది.

కొన్ని సందర్భాల్లో వ్యతిరేక కథనంలో లేదా తప్పించు సమాచారాన్ని ఎదుర్కోవటానికి ప్రచారాన్ని ఒక సాధనంగా ఉపయోగించవచ్చు దౌత్యమనేది ఇతర దేశాలు నుండి ప్రచారాన్ని ఎదుర్కొనడానికి లేదా తొలగించారని వాస్తవ పరిశీలన ప్రయత్నం సమాచారాన్ని అందించడం లేదా ప్రజా దౌత్య ప్రచారాలు సాల్గనడం వంటి వివిధ వ్యూహాలను ఉపయోగించవచ్చు.

7.5.4. ప్రజాభిప్రాయం దౌత్య వ్యూహం మరియు అవగాహన నిర్వహణ

ప్రజాభిప్రాయం దౌత్యపరమైన నిర్ణయం తీసుకోవడం మరియు వ్యూహం గణనీయంగా ప్రభావితం చేస్తుంది ప్రచారాలు దౌత్య లక్షణాలను అనుగుణంగా ప్రజాభిప్రాయాన్ని రూపొందించగలవు తర్వాత చర్చ పొత్తుల్లో లేదా విధాన రూపకల్పనలో తీసుకున్న విధానాన్ని ప్రభావితం చేస్తాయి దౌత్యవేత్తలు తమ వ్యూహాలను రూపొందించేటప్పుడు దేశీయ మరియు అంతర్జాతీయ మనోభావాలను పరిగణలోకి తీసుకోవచ్చు.

ప్రచారం అనేది సమాచారాన్ని ఎంపిక చేయడం ద్వారా లేదా ఒప్పించే పద్ధతులను ఉపయోగించడం ద్వారా ప్రజల అభిప్రాయాన్ని రూపొందించడం లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది అదేవిధంగా దౌత్యం అనేది ఒక దేశం లేదా సంస్థను ఇతర దేశాల చే ఎలా గ్రహింప బడుతుందో నిర్వహించడం అలాగే వారి చర్యలు మరియు ఉద్దేశాలు గురించి అంతర్జాతీయ కథనాలను రూపొందించడంతో అవగాహన నిర్వహణ విశ్వాసాన్ని పెంపొందించడం అపోహలను తొలగించడం లేదా సానుకూల చిత్రాన్ని రూపొందించడంలో సహాయపడుతుంది.

7.5.5 సాఫ్ట్ పవర్ ప్రాజెక్షన్ మరియు ప్రజాదౌత్యం

ప్రచారాన్ని సాఫ్ట్ పవర్ సాధనంగా చూడవచ్చు ఇది సాంస్కృతిక సైద్ధాంతికంగా మరియు సమాచార మార్గాల ద్వారా ఇతరులను ఆకర్షించే మరియు ప్రభావితం చేయగల దేశం యొక్క సామర్థ్యాన్ని సూచిస్తుంది దౌత్యం కూడా దాని ప్రయోజనాలను ప్రోత్సహించడానికి మరియు సురక్షిత సహకారాన్ని అందించడానికి మృదువైన శక్తిపై ఆధారపడుతుంది ప్రచారం దాని విలువలు సంస్కృతి లేదా విధానాలను అనుకూలమైన వెలుగులో ప్రదర్శించడం ద్వారా దేశం యొక్క మృదువైన శక్తిని పెంచుతుంది తర్వాత అంతర్జాతీయ మార్గంలో దాని ప్రభావాన్ని పెంచుతుంది.

పబ్లిక్ దౌత్యమనేది దౌత్య ప్రయత్నం మరియు అవగాహనలను ప్రభావితం చేయడానికి విదేశీ ప్రజలతో ప్రత్యక్ష భాగస్వామ్యం ఉంటుంది. లక్ష్య సందేశం చెప్పడం లేదా సాంస్కృతిక మార్పిడి వంటి ప్రచార పరిస్థితులు ప్రజాదౌత్యా కార్యక్రమాలలో ఉపయోగించబడతాయి ఈ ప్రయత్నాలు సందర్భాలను పెంపొందించడం ప్రజాభిప్రాయం రూపొందించడం

మరియు ఇతర దేశాల్లోని ప్రజలతో నేరుగా పాల్గొనడం ద్వారా దౌత్య పరలక్ష్యాలను ముందుకు తీసుకెళ్లడం లక్ష్యంగా పెట్టుకున్నాయి.

7.5.6 ఇన్ఫర్మేషన్ వార్ ఫిల్ మరియు నైతిక పరిగణలు

కొన్ని సందర్భాల్లో ప్రచారం మరియు దౌత్యం సమాచార యుద్ధ రంగంలో కలుస్తాయి సమాచారం అనేది అవగాహనలను ప్రభావితం చేయడానికి ప్రత్యర్థుల అంతరాయం కలిగించడానికి లేదా వ్యూహాత్మక ప్రయోజనాలను పొందేందుకు ప్రచార పద్ధతులు తప్పకుండా సమాచారం లేదా సైబర్ కార్యకలాపాలను ఉపయోగించడం సమాచార యుద్ధం దౌత్య సంబంధాలకు హానికరమైతే బాధ్యతాయుతమైన సమాచార నిర్వహణ మరియు హానికరమైన దౌత్యం మధ్య తేడాను గుర్తించడం చాలా ముఖ్యం.

ప్రచారం మరియు దౌత్యం మధ్య సంబంధం నైతిక పరిశీలనలను పెంచుతుంది ప్రచారం మోసపూరితంగా లేదా ప్రజాభిప్రాయాన్ని తారుమారు చేయడం ఉపయోగించబడిన నమ్మకాన్ని దెబ్బతీస్తుంది మరియు దౌత్య సంబంధాలను దెబ్బతీస్తుంది మహావైపు దౌత్యానికి పారదర్శకత జాతి మరియు అంతర్జాతీయ ప్రమాణాలు మరియు ప్రమాణాలు కట్టుబడి ఉండటం అవసరం నైతిక పరిగణలో దౌత్య ప్రయత్నాలలో ప్రచారం యొక్క ఉపయోగానికి మార్గ నిర్దేశం చేయాలి అనే సూత్రాలతో రాజీ పడకుండా చూసుకోవాలి.

7.5.7. సంక్షోభ నిర్వహణ :

సంఘర్షణ లేదా అంతర్జాతీయ సంక్షోభాల సమయంలో సంక్షోభ నిర్వహణ మరియు దౌత్య ప్రయత్నాలలో ప్రచారం పాత్ర పోషిస్తుంది. ప్రభుత్వాలు ప్రజాభిప్రాయాన్ని రూపొందించడానికి, దేశీయ మద్దతు కూడగట్టడానికి లేదా సంక్షోభాల సమయంలో తమ స్థానం పట్ల సానుభూతిని పొందేందుకు ప్రచార పద్ధతులను ఉపయోగించవచ్చు. దౌత్యం, మరోవైపు శాంతి యుత పరిష్కారాలను కనుగొనడానికి, ఒప్పందాలను చర్చించడానికి మరియు ఉద్రిక్తతలను తగ్గించడానికి ప్రయత్నిస్తుంది. ప్రచారం ముందు దౌత్యం యొక్క సమర్థవంతమైన సమన్వయం సంక్షోభాలను మరింత సమర్థవంతంగా నిర్వహించడంలో మరియు దౌత్య లక్ష్యాలను సాధించడంలో సహాయపడుతుంది.

7.5.8 సాంస్కృతిక దౌత్యం మరియు వ్యూహాత్మక కమ్యూనికేషన్

సాంస్కృతిక దౌత్య కార్యక్రమాల ద్వారా ప్రచారం మరియు దౌత్యం కలుస్తాయి సాంస్కృతిక మార్పిడి కళాత్మక ప్రదర్శనలు. విద్యా కార్యక్రమాలు మరియు సాంస్కృతిక దౌత్యం యొక్క ఇతర రూపాలు దేశం యొక్క విలువలు సంప్రదాయాలు మరియు గ్రామ విధానాన్ని ప్రోత్సహించడానికి ఉపయోగించవచ్చు దేశం గొప్పతనాన్ని ప్రదర్శించడానికి మరియు దౌత్య ప్రయత్నంగా మద్దతు ఇచ్చే సానుకూల అవగాహనలను సృష్టించడానికి ప్రచార సాంకేతికాలను ఉపయోగించవచ్చు.

ప్రచారం మరియు దౌత్యం రెండు తమ తమ లక్ష్యాలను సాధించడానికి వ్యూహాత్మక సంభాషణలను కలిగి ఉంటాయి వ్యూహాత్మక కమ్యూనికేషన్ నిర్దిష్ట లక్ష్యాలను ముందుకు తీసుకువెళ్లడానికి సందేశాలను జాగ్రత్తగా ప్లాన్ చేయడం మరియు సమన్వయం చేయడం దౌత్యంలో వ్యూహాత్మక సంఘటనలు తెలియజేయటానికి ఒప్పందాలను చర్చించడానికి సాక్షులను

నిర్మించడానికి సహాయపడుతుంది దౌత్యంలో వ్యూహాత్మక కమ్యూనికేషన్ బలోపేతం చేయడానికి పునరావృత్తం వంటి ప్రచార పద్ధతులు ఉపయోగించబడతాయి.

7.5.9 ప్రజాభిప్రాయ విశ్లేషణ మరియు దీర్ఘకాల దౌత్య సంబంధాలు

ప్రచారం మరియు దౌత్యం రెండు ప్రజాభిప్రాయాన్ని అర్థం చేసుకోవడం మరియు విశ్లేషించడంపై ఆధారపడి ఉంటాయి ప్రభుత్వాలు మరియు దౌత్య సంస్థలు ప్రజల మనోభావాలను అంచనా వేయడానికి పోకడలను గుర్తించడానికి మరియు తథానుగుణంగా వారి సందేశాలను రూపొందించడానికి పరిశోధనా మరియు విశ్లేషణలు నిర్వహిస్తాయి ప్రజాభిప్రాయాన్ని పర్యవేక్షించడం ద్వారా ప్రచారాలు మరియు దౌత్య వ్యూహాలు లక్ష్య ప్రేక్షకులతో మెరుగ్గా ప్రతిధ్వనించడానికి మరియు ఆశించిన ఫలితాలను సాధించడానికి సర్దుబాటు చేయబడతాయి.

ప్రజాభిప్రాయాన్ని ప్రభావితం చేయటానికి ప్రచారాన్ని వ్యూహంగా ఉపయోగించవచ్చు విజయవంతమైన దౌత్యానికి దీర్ఘకాలిక సంబంధాల నిర్మాణం మరియు విశ్వాసం అవసరం చర్చలు రాజీ మరియు అంతర్జాతీయ చట్టం పట్ల గౌరవం మీద నిర్మించబడ్డాయి అనుకూలమైన ఇమేజ్ ని సృష్టించడం ద్వారా లేదా ప్రతికూల కథనాలను ఎదుర్కోవటం ద్వారా దౌత్యపరమైన ప్రయత్నాలకు ప్రచారం మద్దతునిస్తుంది అయితే అంతిమలో స్థిరమైన దౌత్య సంబంధాలు నిజమైన భాగస్వామ్యం మరియు సహకారం పై ఆధారపడి ఉంటాయి.

7.5.10 అంతర్జాతీయ నిబంధనలు మరియు జనాబు దారీతనం

దౌత్యం అంతర్జాతీయ నిబంధనలు చట్టాలు మరియు సంస్థల చట్టంలో పనిచేస్తుంది దౌత్య ప్రయత్నం నిబంధనలను సమర్థించడం మరియు ప్రోత్సహించడం నియమాల ఆధారిత అంతర్జాతీయ క్రమాన్ని ప్రోత్సహించడం నిబంధనలను ఉల్లంఘించే లేదా తప్పించు సమాచారాన్ని వ్యాప్తి చేసే ప్రచారం దౌత్య సంబంధాలను దెబ్బతీస్తుంది దౌత్యంలో ప్రచారాన్ని బాధ్యత విధానాన్ని ఉపయోగించడం అంతర్జాతీయ నిబంధనలను అనుగుణంగా ఉండాలి మరియు నైతిక ప్రమాణాలను గౌరవించాలి.

7.5.11 వ్యూహాత్మక సమలేఖనం మరియు శక్తి యొక్క అవగాహన

ప్రచారం మరియు దౌత్యం ఒకదానికొకటి లక్ష్యాలను బలోపేతం చేయడానికి వ్యూహాత్మకంగా సమలేఖనం చేయబడతాయి ప్రచారాలు మరియు దౌత్య కార్యకర్తలు సమన్వయం మరియు సమలేఖనం అయినప్పుడు అవి ఒక బంధనా మరియు స్థిరమైన సందేశాన్ని సృష్టించగలవు ఏ సమలేఖనం ప్రచారం మద్దతు ద్వారా అందించాలని సందేశాలు కదనాన్ని సృష్టించి దౌత్య పరమైన అజెండాను విస్తరించేలా నిర్ధారిస్తుంది.

దేశం యొక్క దౌత్య పరిస్థితిని మెరుగుపరచగల శక్తి ప్రభావం మరియు సామర్థ్యం ఒక్క ఇమేజ్ ని ప్రదర్శించడానికి ప్రచారాన్ని ఉపయోగించవచ్చు సైనిక బలం ఆర్థిక శ్రేయస్సు లేదా సాంకేతిక పురోగతిని ప్రదర్శించడం ద్వారా ప్రచార దేశాల యొక్క దౌత్యస్థితి మరియు ప్రభావాన్ని బలోపేతం చేసే శక్తి యొక్క ప్రమాణాన్ని సృష్టించగలదు దౌత్యపరమైన ప్రయత్నాలు బలం యొక్క స్థానం నుండి చర్చలు జరపడానికి శక్తి యొక్క ఈ అవగాహనను ప్రభావితం చేయగలదు.

7.5.12 దౌత్యానికి ప్రజల మద్దతు మరియు దౌత్య పరమైన సందేశ ప్రతిఘటనలు

ప్రచారం దౌత్య కార్యక్రమాలకు ప్రజల మద్దతును అందిస్తుంది ప్రజాభిప్రాయాన్ని రూపొందించడం మరియు దేశీయ మద్దతును పొందటం ద్వారా ప్రచారం దౌత్యపర చర్యలు మరియు ఒప్పందాలను అనుకూల వాతావరణం సృష్టించగలదు దౌత్య ప్రక్రియలకు ప్రజలకు మంచి సమాచారం మరియు మద్దతు ఉన్నప్పటికీ అది దౌత్య సంబంధాలను కొనసాగించడానికి మరియు ముందుకు తీసుకువెళ్లడానికి అవసర మద్దతు మరియు చట్టబద్ధతను అందిస్తుంది.

దౌత్యమనేది ఇతర దేశాలు లేదా రాజ్య వ్యక్తుల నుండి ప్రచారాన్ని ఎదుర్కోవటం మరియు ప్రతి స్పందించడం వంటివి కలిగి ఉండవచ్చు దౌత్య ప్రయత్నాలలో తప్పుకుండా లేదా ప్రచారం ద్వారా వ్యాప్తిచే తప్పుడు సమాచారాన్ని పరిష్కరించడానికి మరియు తిరస్కరించడానికి ప్రతి సందేశాలకు రూపొందించడం మరియు వ్యాప్తి చేయటం వంటివి ఉంటాయి ఈ ప్రతిస్పందన దేశం యొక్క ప్రతిష్ట రక్షించడంలో ధైర్య సంబంధాలపై నమ్మకాన్ని కొనసాగించడంలో మరియు ప్రచారాల యొక్క ప్రతికూల ప్రభావాలను తగ్గించడంలో సహాయపడుతుంది.

7.5.13 ట్రాక్ టూ డిప్లమసి మరియు ప్రచార ప్రభావాన్ని మూల్యాంకనం చేయటం

ట్రాక్ రూడిప్లమసి అనేది అనాధికారిక ప్రభుత్వ ఇతర కమ్యూనికేషన్ మరియు డైలాగ్ ను సూచిస్తుంది సంభాషణలను సులభతరం చేయటానికి విభేదాలను అధిగమించడానికి మరియు వివాదాస్పద పక్షాల మధ్య అవగాహన పెంపొందించడానికి ప్రచార సాంకేతికలను ఇటువంటి కార్యక్రమాలలో ఉపయోగించవచ్చు భాగస్వామ్య విలువలు ఉమ్మడి ఆస్తులు మరియు సహకారం యొక్క సంభాషణ రంగాలను నొక్కి చెప్పడానికి ప్రచార సాంకేతికలను ఉపయోగించడం ద్వారా ట్రాక్ టూ దౌత్యం సంఘర్షణ పరిష్కారం మరియు సయోధ్య దోహదం చేస్తోంది.

దౌత్యానికి ప్రచార ప్రయత్నం ప్రభావం గురించి అవగాహన అవసరం ప్రభుత్వాలు మరియు దౌత్య సంస్థలు ప్రజాభిప్రాయాన్ని రూపొందించడంలో మరియు దౌత్య లక్ష్యాలకు మద్దతు ఇవ్వడంలో వాటి ప్రభావం అంచనా వేయటానికి ప్రచారం ప్రతిధ్వని మరియు ప్రభావాన్ని మూల్యాంకనం చేయడంలో నిమగ్నం అయి ఉంటాయి ఇటువంటి మూల్యాంకనంలో ప్రచార వ్యూహాలను మెరుగుపరచడానికి మరియు భవిష్యత్తు దౌత్య కార్యక్రమాలను తెలియజేయటానికి సహాయపడతాయి.

7.5.14 దౌత్య పరమైన చర్యలు రాజీ మరియు క్రెసిస్ కమ్యూనికేషన్

దౌత్యం యొక్క విజయం చర్యలు రాజీ మరియు పరస్పర ఆమోదయోగ్యమైన పరిష్కారాలను కనుగొనడం పై ఆధారపడి ఉంటుంది దౌత్య పరలక్ష్యాలకు మద్దతు ఇవ్వటానికి ప్రచారం ఒక ఉపయోగకర సాధనం అయితే అది చర్యల స్ఫూర్తిని మరియు రాజీని దెబ్బతీయకూడదు ప్రచార మెలకువలు నిజమైన సంభాషణకు ఆటంకం కలిగించకుండా లేదా ఉమ్మడి స్థలాన్ని కనుగొనుటకు పార్టీలకు ఆటంకం కలిగించకుండా చూసుకోవాలి.

క్రెసిస్ కమ్యూనికేషన్ లో ముఖ్యంగా అంతర్జాతీయ సంక్షోభాలు లేదా సంఘర్షణల సమయంలో ప్రచారం మరియు దౌత్యం కలుస్తాయి సంక్షోభాల సమయంలో ప్రజలారా నిర్వహించారు మరి ఎవరు స్పందించడానికి ప్రభుత్వాలు ప్రచార పద్ధతులను ఉపయోగించవచ్చు అయితే దౌత్యం సమీక్ష నిర్వహణ సందర్భన పరిష్కారం మరియు దౌత్య చరిత్రలపై దృష్టి

పెడుతుంది ప్రచారం మరియు దౌత్యం మధ్య సామాన్య ప్రయత్నాలు స్థిరమైన సందేశాన్ని అందించడంలో మరియు క్లిష్టమైన పరిస్థితిలో స్థిరత్వాన్ని కొనసాగించడంలో సహాయపడతాయి.

7.5.15 ప్రజా దౌత్య ప్రచారాలు మరియు వ్యూహాత్మక పాత్తులు మరియు సంకీర్ణాలు

ప్రజా దౌత్య ప్రచారాల రంగంలో ప్రచారం మరియు దౌత్యం కలుస్తాయి ప్రజాదౌత్యం విదేశీ ప్రజాభిప్రాయాన్ని ప్రభావితం చేయడం మరియు విదేశాలలో ఒక దేశం యొక్క సాంస్కృతిక మార్పిడిని ప్రోత్సహించడానికి మరియు దేశం యొక్క విధానాలు మరియు విలువలను అనుకూలమైన వెలుగులో ప్రదర్శించడానికి ప్రజాదౌత్య ప్రచారాల్లో ప్రచార సాంకేతికలు ఉపయోగించవచ్చు ఈ ప్రచారాలు ఇతర దేశాలతో అవగాహన సద్భావన మరియు సహకారం పెంపొందించడం ద్వారా దౌత్య ప్రయత్నాలను మెరుగుపరుస్తాయి.

వ్యూహాత్మక పాత్తులు మరియు సంకీర్ణాలను ఏర్పడడంలో ప్రచారం మరియు దౌర్జన్యం కలిసి పని చేయవచ్చు పాత్తులు సంకీర్ణాల ఏర్పాటు కోసం దేశీయ మరియు అంతర్జాతీయ ప్రేక్షకుల మద్దతు మరియు ఏకాభిప్రాయం పెంపొందింప చేయటానికి ప్రభుత్వాలు ప్రచారం మద్దతులను ఉపయోగించవచ్చు ఈ భాగస్వామ్యాలను చర్చించడంలో నిర్వహించడంలో దౌత్య కీలక పాత్ర పోషిస్తుంది అయితే ప్రచారం అనుకూల వాతావరణ సృష్టించడంలో మరియు భాగస్వామ్య ఉద్దేశానికి పెంపొందించడంలో సహాయపడుతుంది.

7.5.16 దౌత్యలాభీయంగ్ మరియు పర్యవేక్షించడం మరియు ఎదుర్కోవటం

నిర్ణయాధికారులు ప్రజాభిప్రాయం మరియు విధాన ఫలితాలను ప్రభావితం చేయడానికి ప్రయత్నాలలో ప్రచారాన్ని ఉపయోగించవచ్చు ప్రభుత్వాలు లేదా దౌత్య సంస్థలు విధానాలు రూపొందించడం మరియు కీలకమైన వాటాదారులు అంతర్జాతీయ సంస్థలు లేదా ప్రభావం అంతమైన వ్యక్తులు మధ్య వారి విధాన స్థానాలకు మద్దతును పెంపొందించు ప్రచార సాంకేతికతలను ఉపయోగించవచ్చు దౌత్య లాభీయంగ్ అనేది పాత్తులను నిర్మించడం మద్దతు కూడ కట్టడం మరియు నిర్దిష్ట భాగ్య ఎజండాలో అనుకూలంగా అభిప్రాయాన్ని మార్చడం లక్ష్యంగా ఉంది.

దౌత్యం వివిధ దేశాలు లేదా రాజ్యేతర శక్తుల నుండి శత్రు ప్రచారం పర్యవేక్షించడం మరియు ఎదుర్కోవటం సంబంధాలు లేదా జాతీయ ప్రయోజనాలను దెబ్బతీసే లక్ష్యంతో తప్పుడు సమాచారం లేదా ప్రచారాలను గుర్తించడానికి మరియు ఎదుర్కోవడానికి ప్రభుత్వాలు విశ్లేషణ మరియు వ్యూహాత్మక కమ్యూనికేషన్ లో పాల్గొంటాయి శత్రువు ప్రచారాన్ని ఎదుర్కోవడం ద్వారా దౌత్యం జాతీయ భద్రతను రక్షించడం విశ్వసనీయతని కాపాడుకోవడం మరియు దౌత్యపరమైన భాగస్వామ్య సమగ్రతను నిర్ధారించడం లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది.

7.5.17 సాంస్కృతిక మార్పిడి అవగాహన మరియు ట్రస్ట్ ను ఫునర్ నిర్మించడం

సాంస్కృతిక మార్పిడి మరియు అవగాహన రంగంలో ప్రచారం మరియు దౌత్యం కలుస్తాయి. దౌత్యం తరచుగా సాంస్కృతిక కార్యక్రమాలు విద్యా మార్పిడి మరియు పరస్పర అవగాహనను ప్రోత్సహించడానికి మరియు సాంస్కృతిక అంతరాలను తగ్గించడానికి ప్రజల నుండి ప్రజల సహకారం కలిగి ఉంటుంది సాంస్కృతిక విజయాలు సంప్రదాయాలు

మరియు విలువలను ముఖ్యం చేయాలని ప్రశంసలను పెంపొందించడానికి మరియు దౌత్య సంబంధాలకు దోహదపడే సాంస్కృతిక వంతెనలను నిర్మించడానికి ప్రచారాన్ని ఉపయోగించవచ్చు.

వినాదాలు లేదా సంబంధాలు దెబ్బతిన్న తర్వాత దేశాల మధ్య నమ్మకం పునర్ నిర్మించడంలో ప్రచారం మరియు దౌత్యం పరిపూర్వకమైన పాత్రలను పోషిస్తాయి దౌత్య ప్రయత్నాలు సంభాషణలో ప్రారంభించడం సయోధ్యను సులభతరం చేయటం మరియు దేశాల మధ్య నమ్మకాన్నే పునర్ నిర్మించడం లక్ష్యంగా పెట్టుకుంటాయి సయోధ్య యొక్క కథనాలను ప్రోత్సహించడం భాగస్వామ్య ఆసక్తులను ముఖ్యం చేయటం విశ్వాసం మరియు దౌత్య సహకారం పునర్ నిర్మించడానికి అనుకూల వాతావరణం పెంపొందించడం ద్వారా ప్రచారం ఈ ప్రయత్నంలో మద్దతునిస్తుంది.

7.6 ముగింపు

అంతర్జాతీయ సంబంధాల సంక్లిష్ట ప్రపంచంలో ప్రచారం మరియు దౌత్యం ముడిపడి ఉన్నాయి దౌత్య ప్రయత్నం మద్దతు ఇవ్వడానికి లేదా దృక్పథానికి ప్రచారాన్ని సందర్భంగా ఉపయోగించుకోవచ్చు దౌత్యం యొక్క విజయం అంతిమంగా నమ్మకం, పారదర్శకత సామర్థ్యంపై ఆధారపడి ఉంటుంది. దేశాల మధ్య నిర్మాణాత్మక సంబంధాలు పెంపొందించడానికి మరియు ప్రపంచ సవాళ్ళను పరిష్కరించడానికి సమర్థవంతమైన కమ్యూనికేషన్ వ్యూహాత్మక సందేశం మరియు దౌత్య ఓడింబడిక మధ్య సరైన సమతుల్యతను సాధించడం చాలా కీలకం.

7.7 మాదిరి పరిక్షే ప్రశ్నలు.

1. ప్రచారం యొక్క సోపానాలు క్లుప్తంగా వివరించుము.
2. దౌత్యం యొక్క సోపానాలు సంక్లిష్టంగా వివరించుము
3. ప్రచారం మరియు దౌత్యం యొక్క సంబంధాన్ని వివరించుము.

7.8. అచూకీ గ్రంథాలు :

1. "Propaganda and Persuasion - Jowett and O'Donnell
2. "Propaganda - A Very Short Introduction Jonathan Culpeper.
3. "Diplomacy" - Henry Kissinger
4. "Diplomacy" Theory and Practice - G.R. Berridge.

పాఠం - 8

ఐక్యరాజ్యసమితి దౌత్యం

(Diplomacy in the United Nations)

పాఠ్య నిర్మాణ క్రమం :

- 8.1. లక్ష్యం
- 8.2. ఉపోద్ఘాతం
- 8.3. కీలక దశలు
- 8.4. వివరణ
- 8.5. సవాళ్ళు
- 8.6. ముగింపు
- 8.7. మాదిరి ప్రశ్నలు
- 8.8. ఆచూకీ గ్రంథాలు

8.1. లక్ష్యం

ఈ పాఠ్యాంశం అధ్యయనం ద్వారా ఐక్యరాజ్య సమితి దౌత్యం అనే విషయం చర్చించబడుతుంది. ఐక్యరాజ్య సమితి ద్వారా దేశాలకు సంబంధించిన విషయాలలో ఐక్యరాజ్య సమితి పాత్ర అవగాహన చేసుకోబడుతుంది.

5.2. ఉపోద్ఘాతం

ఐక్యరాజ్య సమితిలో దౌత్యం అనేది సభ్యదేశాల మధ్య ఉమ్మడి లక్ష్యాలను సాధించడానికి కమ్యూనికేషన్ మరియు చర్చల వినియోగాన్ని సూచిస్తుంది. యు.ఎన్. అనేది అంతర్జాతీయ సహకారాన్ని ప్రోత్సహించడానికి మరియు సంఘర్షణలను శాంతియుతంగా పరిష్కరించడానికి 1945లో స్థాపించబడింది.

యునైటెడ్ నేషన్స్ తన లక్ష్యాలను సాధించుటకు ఒక ప్రాథమిక సాధనంగా దౌత్యంపై ఆధారపడుతుంది. యు.ఎన్. దౌత్యం అనధికారిక చర్చలు, అధికారిక సమావేశాలు మరియు సమగ్ర పాక్షిక ఒప్పందాలతో సహా అనేక రూపాలను తీసుకోవచ్చు. యు.ఎన్. దేశాల మధ్య సంభాషణ మరియు కమ్యూనికేషన్ను ప్రోత్సహిస్తుంది. ఇది ఘర్షణలు పెరగకుండా నిరోధించడానికి మరియు శాంతియుత పరిష్కారాన్ని ప్రోత్సహించడంలో సహాయపడుతుంది.

యునైటెడ్ నేషన్స్ లో దౌత్యం జనరల్ అసెంబ్లీ, భద్రతా మండలి, ప్రపంచ ఆరోగ్య సంస్థ (W.H.O.), ఇంటర్నేషనల్ అటామిక్ ఎనర్జీ ఏజెన్సీ (IAEA) వంటి ప్రత్యేక సంస్థలతో సహా వివిధ సంస్థల ద్వారా సులభతరం చేయబడుతుంది. దౌత్యాన్ని ప్రోత్సహించడంలో ప్రతి సంస్థకు ప్రత్యేక పాత్ర ఉంది. మరియు వారి ప్రయత్నాలను సెక్రేటరీయట్ ద్వారా సమన్వయం చేయబడతాయి.

5.3. యునైటెడ్ నేషన్స్ వద్ద దౌత్య ప్రక్రియలో కీలక దశలు

8.3.1. బహు పాక్షిక సమావేశాలు :

యు.ఎన్.లో దౌత్యం సాధారణంగా బహుళ పక్ష సమావేశాలలో ప్రారంభమవుతుంది. ఇక్కడ వివిధ దేశాల ప్రతినిధులు ముఖ్య ప్రపంచ సమ్యలను చర్చించడానికి సమావేశమవుతారు. ఈ సమావేశాలు అధికారిక సమావేశాలు లేని అనధికారిక సమావేశాల రూపంలో ఉండవచ్చు. మరియు ఆలోచనలను ఏర్పాటు చేసుకోవడానికి మరియు సంబంధాలను నిర్మించుకోవడానికి ప్రతినిధులకు అవకాశం అందిస్తాయి.

8.3.2. చర్చలు :

కీలక సమస్యలను గుర్తించిన, తెల్పిన వివిధ దేశాల ప్రతినిధులు ఉమ్మడి పరిష్కారం కనుగొని, ఒక ఒప్పందానికి చేరుకోవడానికి చర్చలు జరుపుతారు. చిన్న వర్కింగ్ గ్రూపులు, పెద్ద కమిటీలు, లేదా వ్యక్తిగత దేశాల మధ్య ద్వైపాక్షిక చర్చల ద్వారా జరగవచ్చు.

8.3.3. తీర్మానాల ముసాయిదా :

ఒప్పందం కుదిన తర్వాత, ఒప్పందం యొక్క నిబంధనలను వివరించే మరియు తీసుకోవలసిన చర్యలను నిర్దేశించే తీర్మానం రూపొందించబడుతుంది. ఈ తీర్మానం సాధానంగా యు.ఎన్.లోని వివిధ కమిటీలు మరియు వర్కింగ్ గ్రూపులచే సమీక్షించబడుతుంది. మరియు చర్చించబడుతుంది.

8.3.1. తీర్మానాల స్వీకరణ :

తీర్మానాన్ని మెజారిటీ యు.ఎన్. సభ్యదేశాలు ఆమోదించినట్లయితే అది ఆమోదించబడుతుంది. మరియు అధికారిక యునైటెడ్ నేషన్స్ అధికారిక పత్రికగా మారుతుంది. తీర్మానంలో పేర్కొన్న లక్ష్యాలకు సాధించేందుకు కలిసి పనిచేయడానికి సభ్యదేశాలు మద్దతును ఇది సూచిస్తుంది.

8.3.5. అమలు :

తీర్మానం ఆమోదించబడిన తర్వాత, సభ్యదేశాలు అంగీకరించే చర్యలను అమలు చేయడానికి పనిచేస్తాయి. ఇందులో వనరులు అందించటం, విధానాలు లేదా అభ్యాసాలను మార్చడం లేదా సమస్య పరిష్కరించడానికి నిర్ణయ చర్యలు తీసుకోవడం వంటివి ఉండవచ్చు.

8.3.6. పర్యవేక్షణ మరియు సమీక్ష :

ఒక తీర్మానం అమలు చేయించబడిన తర్వాత, అంగీకరించిన చర్యలు తీసుకోబడుతున్నాయని మరియు తీర్మానంలో పేర్కొన్న లక్ష్యాలు సాధించబడుతున్నాయని నిర్ధారించకొని యు.ఎన్. పురోగతిని పర్యవేక్షిస్తుంది. పురోగతి సాధించకపోతే, సమస్యను పరిష్కరించడానికి అదనపు చర్యలు తీసుకోవచ్చు.

8.4. వివరణ

8.4.1. సంప్రదింపులు మరియు మధ్య వర్తిత్వం :

ఐక్యరాజ్య సమితి దౌత్యంలో సాధారణంగా వివాదంలో ఉన్న పార్టీల మధ్య సంప్రదింపులలో అనధికారిక చర్చలు లేదా మరిన్ని అధికారిక చర్చలు ఉండవచ్చు.

పార్టీల సంప్రదింపుల ద్వారా వివాదానిన పరిష్కరించలేకపోతే, వివాదానికి మధ్య వర్తిత్వం వహించడానికి యు.ఎన్. ప్రతిపాదించవచ్చు. తటస్థ మూడవ పక్షం, తరచుగా యు.ఎన్. ప్రతినిధి, పార్టీల మధ్య చర్చలను సులభతరం చేస్తుంది. పరస్పరం ఆమోద యోగ్యమైన పరిష్కారాన్ని చేరుకోవడంలో వారికి సహాయము చేస్తుంది.

8.4.2. చర్చలు మరియు శాంతిభద్రతలు :

యునైటెడ్ నేషన్స్ దౌత్యంలో వివాదంలో చిక్కుకున్న పార్టీల నుండి సంధాన కర్తలు తమ విభేదాలను చర్చించడానికి మరియు పరిష్కారానికి, కృషి చేయడానికి కలిసి కూర్చుంటారు.

సంఘర్షణ హింసాత్మకంగా మారినట్లయితే శాంతి మరియు స్థిరత్వాన్ని పునరుద్ధరించడంలో సహాయపడటానికి యు.ఎన్. శాంతి పరిరక్షణ దళాలను మోహరించవచ్చు. ఈ దళాలు సాధారణంగా కాల్పుల విరమణలను పర్యవేక్షించడానికి, ఘోరులను రక్షించడానికి మరియు సంఘాలను పునర్ నిర్మించటంలో శిక్షణ పొందిన సభ్య దేశాల నుండి దళాలతో రూపొందించబడ్డాయి.

8.4.3. Adjudication మరియు ఆంక్షలు

కొన్ని సందర్భాల్లో, వివాదాలను తీర్పు ద్వారా పరిష్కరించవచ్చు. ఇందులో సంఘర్షణను పరిష్కరించడానికి చట్ట పరవిధానాలు ఉపయోగించుట జరుగుతుంది. యు.ఎన్. వివాదాలను తీర్పు కోసం అంతర్జాతీయ న్యాయస్థానం సూచించవచ్చు.

అంతర్జాతీయ చట్టాన్ని పోషించని లేదా అంతర్జాతీయ మిగిలింది మరియు భద్రతకు ముప్పు కలిగించే ప్రవర్తనలో నిమగ్నమైన దేశాలకు ఆంక్షలు విధించవచ్చు. ఆంక్షలలో వాణిజ్య పరిమితులు, ప్రయాణికుని సౌకర్యాలు మరియు ఆస్తుల స్తంభనలుంటాయి.

8.4.4. మానవతాసాయం మరియు అంతర్జాతీయ ఒప్పందాలు :

సంఘర్షణ లేదా ప్రకృతి వైపరీత్యాలు ఎదుర్కొంటున్న దేశాలకు యు.ఎన్. మానవతా సాయాన్ని అందిస్తుంది. ఈ సహాయం ఆహార, ఆశ్రయం, వైద్య సామాగ్రి మరియు ఇతర అవసర వనరులను కలిగి ఉంటుంది.

దేశాల మధ్య అంతర్జాతీయ ఒప్పందాలు మరియు చర్యలను సులభతరం చేయడానికి యు.ఎన్. బాధ్యత వహిస్తుంది. ఈ ఒప్పందాలు మానవ హక్కులు, పర్యావరణ, నిరాయుధీకరణ మరియు వాణిజ్యంతో సహా అనేక రకాల సమస్యలు కలవు.

8.4.5. బహుపాక్షిక దౌత్యం మరియు PubliDiplomacy :

యు.ఎన్. అనేది బహుపాక్షిక దౌత్యం కోసమే ఒక ఫోరం. ఇందులో ఉమ్మడి సవాళ్ళను పరిష్కరించడానికి మరియు సాధించుటకు దేశాలు కలసి పనిచేస్తాయి. ఇది వాతావరణ మార్పు, ప్రపంచ ఆరోగ్యం అంతర్జాతీయ భద్రత వంటి సమస్యలపై చర్యలను కలిగి ఉంటుంది.

పబ్లిక్ దౌత్యం అనేది ప్రజల మధ్య సంబంధాలను పెంపొందించడానికి మరియు అవగాహనను పెంపొందింపజేయుటకు కమ్యూనికేషన్ మరియు Out Reach లను ఉపయోగించటం సాంస్కృతిక మార్పిడి, విద్యా కార్యక్రమాలు, Mediaoetialisy వంటి కార్యక్రమాలను ద్వారా యు.ఎన్. ప్రజా రాజ్యంలో పాల్గొంటుంది.

8.4.6. పరిపోషిత వికాభివృద్ధి మరియు సంఘర్షణ నియంత్రణ :

యు.ఎన్. స్థిర అభివృద్ధి ప్రోత్సహిస్తుంది. ఇందులో సామాజికంగా కలుపుకొని పర్యావరణ పరంగా స్థిరమైన ఆర్థికవృద్ధి ఉంటుంది. పేదరికాన్ని తగ్గించడం, విద్యకు ప్రాధాన్యత పెంచడం, పునరుత్పాదక శక్తిని ప్రోత్సహించడం మరియు స్థిర అభివృద్ధిని ప్రోత్సహించే విధానాలు మరియు కార్యక్రమాలను అభివృద్ధి చేయటానికి యు.ఎన్. సభ్యదేశాలతో కలిసి పనిచేస్తుంది.

యు.ఎన్. సంఘర్షణ నిరోధక ప్రయత్నాలకు నిమగ్నమై ఉంటుంది. ఇందులో సంఘర్షణలు హింసాత్మకంగా మారకముందే వాటి మూలకారణాలను గుర్తించడం మరియు పరిష్కరించడం వంటివి ఉంటాయి. అసమానత, విచక్షత మరియు రాజకీయ అస్థిరత వంటి సమస్యలను పరిష్కరించడం ఇందులో ఉంటాయి.

8.4.7. పునర్నిర్మాణం మరియు ఎన్నికల మద్దతు :

సంఘర్షణ ముగిసిన తర్వాత యు.ఎన్. సంఘర్షణ నందలి కార్యక్రమాలలో నిమగ్నమై ఉండవచ్చు. ఇందులో మౌలిక సదుపాయాలను పునర్నిర్మించడం ప్రభుత్వ సేవలను పునరుద్ధరించడం మరియు మాజీ ప్రత్యర్థుల మధ్య సయోధ్యకు ప్రోత్సహించడం వంటివి ఉంటాయి. సంఘర్షణ నుండి బాధిత సంఘాలు కోరుకోవడం మరియు స్థిరమైన మరియు శాంతియుత సమాజాన్ని నిర్మించడంలో సహాయం చేయడమే లక్ష్యం.

ఎన్నికలు నిర్వహించే దేశాలు స్వేచ్ఛగా, న్యాయంగా మరియు పారదర్శకంగా ఉండేలా చూసుకోవడానికి యు.ఎన్. మద్దతు అందిస్తుంది. ఇది సాంకేతికత సహాయం, ఎన్నికల అధికారాలు, పరిశీలకులకు శిక్షణ మరియు ఎన్నికల మోసం మరియు హింసను నిరోధించడానికి పర్యవేక్షణను కలిగి ఉంటుంది.

8.4.8. సంక్షోభ నిర్వహణ మరియు న్యాయం వంటివి :

ప్రకృతి వైపరీత్యాలు లేదా వ్యాధి వ్యాప్తి వంటి ఆకస్మిక ప్రారంభ సంక్షోభాలకు ప్రతిస్పందించడానికి యు.ఎన్. సంక్షోభ నిర్వహణ ప్రయత్నాలలో కూడా నిమగ్నం అయి ఉండవచ్చు. ఇందులో వనరులను సమీకరించడం, అంతర్జాతీయ సహాయాన్ని సమన్వయం చేయడం మరియు ప్రభావితం జనాభాకు అత్యవసర సహాయాన్ని అందించడం వంటివి ఉంటాయి.

అంతర్జాతీయ శాంతి వనరులు భద్రత, మానవ హక్కులు స్థిర అభివృద్ధిని ప్రోత్సహించే విధానాలు మరియు చర్యల కోసం యు.ఎన్. వాదిస్తుంది. ఇందులో అట్టడుగు వర్గాల తరుపున మాట్లాడడం, ప్రపంచ సవాళ్ళ గురించి అవగాహన పరచడం మరియు అంతర్జాతీయ సహకారం మరియు సంఘీభావాన్ని ప్రోత్సహించడం వంటివి కలవు.

8.4.9. శాంతి నిర్మాణం మరియు వాతావరణ దౌత్యం :

స్థిరమైన శాంతిని నిర్మించడానికి సంఘర్షణ నుండి బయటపడే దేశాలకు మద్దతు ఇవ్వడానికి యు.ఎన్. శాంతి నిర్మాణ ప్రయత్నాలు నిమగ్నం అయి ఉంది. ఇందులో సమ్మిళిత రాజకీయ ప్రక్రియలను ప్రోత్సహించడం, సంఘర్షణ మూలకారణాలు పరిష్కరించడం మరియు ఆర్థిక మరియు సామాజిక అభివృద్ధిని ప్రోత్సహించడం వంటివి ఉంటాయి.

వాతావరణ మార్పులను పరిష్కరించడంలో ప్రపంచ సహకారాన్ని ప్రోత్సహించడానికి యు.ఎన్. వాతావరణ దౌత్యంలో నిమగ్నం అయి ఉంటుంది. ఇది అంతర్జాతీయ ఒప్పందాలను చర్చించడం, స్థిర అభివృద్ధిని ప్రోత్సహించడం మరియు అనుసరణ మరియు ఉపశమన ప్రయత్నాలలో మద్దతునిస్తుంది.

8.4.10. లింగ సమానత్వం మరియు మానవ హక్కులు :

లింగ సమానత్వాన్ని ప్రోత్సహించడానికి మరియు ప్రపంచ వ్యాప్తంగా మహిళలు మరియు బాలికలను సాధికారిత కల్పించుటకు యు.ఎన్. కట్టుబడి ఉంది. ఇది రాజకీయ మరియు ఆర్థిక నిర్ణయాలు తీసుకోవడంలో మహిళల భాగస్వామ్యం ప్రోత్సహించడం, లింగ హింసను పరిష్కరించడం, విద్య మరియు ఆరోగ్య సంరక్షణకు ప్రాధాన్యత ప్రోత్సహించడం వంటి అనేక వ్యూహాలను కలిగి ఉంటుంది.

ప్రపంచ వ్యాప్తంగా మానవ హక్కులలో ప్రోత్సహించుటకు మరియు రక్షించుటకు యు.ఎన్. పనిచేస్తుంది. ఇది అట్టడుగు మరియు బలహీన సమూహాల హక్కుల కోసం వాదించడం మానవ హక్కుల ఉల్లంఘనలను పర్యవేక్షించడం, నివేదించడం మరియు జాతీయ, అంతర్జాతీయ ప్రమాణాల అభివృద్ధికి మద్దతు ఇవ్వడం.

8.4.11. అభివృద్ధి సహాయం మరియు విపత్తు ప్రమాద తగ్గింపు :

అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశాలలో ఆర్థికాభివృద్ధి మరియు సామాజిక అభివృద్ధికి తోడ్పడేందుకు యు.ఎన్. అభివృద్ధి సహాయం అందిస్తుంది. ఇది సాంకేతిక సహాయాన్ని అందించడం, వాణిజ్యం మరియు పెట్టుబడిని ప్రోత్సహించడం పేదరికం మరియు అసమానతలకు తగ్గించే ప్రయత్నాలలో మద్దతునిస్తుంది.

యు.ఎన్. ప్రకృతి వైపరీత్యాలు మరియు ఇతర అత్యవసర పరిస్థతుల కోసం సిద్ధం చేయడానికి మరియు ప్రతిస్పందించడానికి దేశాలకు సహాయం అందించుటకు విపత్తు ప్రమాద తగ్గింపును ప్రోత్సహిస్తుంది. ఇది విపత్తు సంసిద్ధతను

బలోపేతం చేయడానికి, ముందస్తు హెచ్చరిక వ్యవస్థలను మెరుగుపర్చడానికి మరియు విపత్తు ప్రతిస్పందన మరియు పునరుద్ధరణ ప్రయత్నాలకు మద్దతు ఇవ్వటానికి ప్రభుత్వాలు మరియు ఇతర భాగస్వాములతో కలిసి పనిచేయరు.

8.4.12. మానవతా సమన్వయం మరియు ప్రపంచ ఆరోగ్యం :

సంఘర్షణ, ప్రకృతి వైపరీత్యాలు మరియు ఇతర అత్యవతసర పరిస్థితుల వల్ల ప్రభావితమైన ప్రజలకు ప్రాణాలను రక్షించే సహాయం అందించుటకు ప్రభుత్వాలు, పౌర సమాజం మరియు ఇతర భాగస్వాములతో కలిసి, సంక్షోభ పరిస్థితుల్లో మానవతా సహాయాన్ని సమన్వయం చేస్తుంది.

యు.ఎన్. ప్రపంచ ఆరోగ్యాన్ని ప్రోత్సహించడంలో కీలకపాత్ర పోషిస్తుంది. అంటు వ్యాధులను పరిష్కరించే ప్రయత్నాలతో సహా, తల్లి మరియు పిల్లల ఆరోగ్యాన్ని ప్రోత్సహించడం మరియు అవసరమైన మందులు మరియు టీకాలను మద్దతు ఇవ్వడం.

8.4.13. ఉగ్రవాద నిరోధకం మరియు నిరాయుధీకరణ :

ఉగ్రవాదం మరియు హింసాత్మక తీవ్రవాదాన్ని ఎదుర్కోవడంలో అంతర్జాతీయ సహకారం మరియు సమన్వయం ప్రోత్సహించింది. యు.ఎన్. సభ్య దేశాలతో కలిసి పనిచేస్తుంది. ఇందులో ఉగ్రవాదానికి ఆర్థిక సహాయం చేయడాన్ని నిరోధించడం, సరిహద్దు భద్రతను పెంచడం, మానవ హక్కులు మరియు చట్ట నియమాలను ప్రోత్సహించడం వంటి ప్రయత్నాలకు మద్దతు ఇస్తుంది.

సంఘర్షణ ప్రమాదాన్ని తగ్గించుటకు మరియు అంతర్జాతీయ భద్రతను ప్రోత్సహించుటకు యు.ఎన్. నిరాయుధీకరణ మరియు ఆయుధ నియంత్రణను ప్రోత్సహిస్తుంది. ఇది అణ్వాయుధాలు, చిన్న ఆయుధాలు తేలికపాటి ఆయుధాలు, ల్యాండ్ మైన్లు వంటి సమన్వయపై అంతర్జాతీయ ఒప్పందాలను చర్చిస్తుంది.

8.4.14. అణ్వాయుధ వ్యాప్తి నిరోధకం మరియు అంతర్జాతీయ చట్టం :

అణ్వాయుధాల విస్తరణను నిరోధించుటకు మరియు అణు నిరాయుధీకరణను ప్రోత్సహించుటకు యు.ఎన్. పనిచేస్తుంది. ఇది అణు వ్యాప్తి నిరోధ అంతర్జాతీయ చట్టపరమైన Frame Work ను బలోపేతం చేయడం, అణుశక్తి యొక్క శాంతియుత ఉపయోగాలను ప్రోత్సహించడం, అణు ప్రమాదాలను తగ్గించుటకు మరియు అణు సాయుధ దేశాల మధ్య విశ్వాసాన్ని పెంపొందించే ప్రయత్నాలకు మద్దతు ఇవ్వడం.

శాంతి, భద్రత మరియు న్యాయాన్ని ప్రోత్సహించుటకు అంతర్జాతీయ చట్టం అభివృద్ధి మరియు అమలును యు.ఎన్. ప్రోత్సహిస్తుంది. అంతర్జాతీయ న్యాయ స్థానం మద్దతు ఇవ్వడం, చట్టబద్ధ పాలనను ప్రోత్సహించడం, వాతావరణ మార్పున, వలసలు మరియు సైబర్ భద్రత వంటి ప్రపంచ సవాళ్ళను పరిష్కరించడానికి, చట్టపర Frame Work బలోపేతం చేయడానికి సభ్య దేశాలతో కలిసి పనిచేయడం ఇందులో కలవు.

సంఘర్షణ సభ్యత దేశాలలో శాంతి మరియు స్థిరత్వంలో మద్దతుగా యు.ఎన్. శాంతి పరిరక్షణ మిషన్లను మోహరించింది. ఇందులో ప్రభుత్వాలు, పౌర సమాజం మరియు ఇతర భాగాస్వములలో కలుగు రాజకీయ ప్రక్రియలను ప్రోత్సహించడం, పౌరులను రోఇంచడం మరియు శాంతి స్థాపన ప్రయత్నాలకు మద్దతు ఇవ్వడం వంటివి ఉంటాయి.

8.4.15. విద్య మరియు సాంస్కృతిక దౌత్యం :

సామాజిక మరియు ఆర్థిక అభివృద్ధిని ప్రోత్సహించడంలో, పేదరికాన్ని తగ్గించడంలో మరియు శాంతిని నెలకొల్పడంలో విద్య పోషించే కీలకపాత్రను గుర్తిస్తూ, అందరికీ నాణ్యమైన విద్యను పొందేలా యు.ఎన్. ప్రోత్సహిస్తుంది. ఇందులో విద్యకు ప్రాధాన్యత విస్తరించడం, విద్యలో లింగ సమానత్వం ప్రోత్సహించడం మరియు విద్య నాణ్యతను మెరుగు పరచడం వంటివి కలవు.

విభిన్న సంస్కృతులు మరియు నాగరికత మధ్య పరస్పర అవగాహన మరియు సహాయాన్ని పెంపందించడానికి యు.ఎన్. సాంస్కృతిక దౌత్యాన్ని ప్రోత్సహిస్తుంది. ఇది సాంస్కృతిక మార్పిడికి మద్దతు ఇవ్వటం, సాంస్కృతిక సంభాషణను ప్రోత్సహించడం మరియు సాంస్కృతిక మనస్తత్వం కాపాడుకోవడం.

8.4.16. పరిసోషిత వికాసాభివృద్ధి లక్ష్యాలు మరియు శరణార్థుల రక్షణ :

యు.ఎన్. యొక్క 2030 అజెండా Sustainable Development Goals Set (SDGS) ను వివరిస్తుంది. ఇది పేదరికం అందజేయడం, గ్రహాన్ని రక్షించడం, మరియు అందరికీ శ్రేయస్సును ప్రోత్సహించడం ఈ లక్ష్యాలు సాధించడం యు.ఎన్. సభ్య దేశాలు మరియు ఇతర భాగస్వాములతో కలిసి పనిచేస్తుంది. ఇందులో తీవ్రమైన పేదరికాన్ని నిర్మూలించడం, అసమానతలను తగ్గించడం మరియు వాతావరణ మార్పులను ఎదుర్కోవడం వంటి లక్ష్యాలు కలవు.

శరణార్థులు మరియు ఇతరుల వంతులుగా స్థాన భ్రమణం చెందిన వ్యక్తుల హక్కులు మరియు శ్రేయస్సులు రక్షించుటకు పనిచేస్తుంది. ఇందులో మానవతా సహాయం అందించడం, స్థానభ్రంశం కోసం మన్నికైన పరిష్కారంలో కనుగొనే ప్రయత్నాలను మద్దతు ఇవ్వడం, శరణార్థుల మరియు శరణార్థుల హక్కుల కోసం వాదించటం వంటివి కలవు.

8.4.17. నీరు మరియు పారిశుధ్యం :

అందరికీ సురక్షితమైన మరియు సరియైన నీరు మరియు పారిశుధ్యానికి ప్రాప్యతను ప్రోత్సహించేందుకు పనిచేస్తుంది. ఇందులో నీరు మరియు పారిశుధ్య మౌలిక సదుపాయాలను మెరుగుపరచడం, స్థిరమైన నీటి నిర్వహణ పద్ధతులను ప్రోత్సహించుట మరియు అట్టడుగున ఉన్న మరియు దుర్బలమైన కమ్యూనిటీలు. ఈ అవసరమైన సేవలను ప్రాప్యతను కలిసి ఉండేలా చేయడం వంటి ప్రయత్నాలను మద్దతు ఇస్తుంది.

8.4.18. మహిళలు మరియు కౌంటర్ నర్కోటిక్స్ :

స్థిర శాంతి మరియు సంఘర్షణలను నివారించడంలో మహిళలు పోషించే కీలక పాత్రను గుర్తిస్తూ, శాంతి నిర్మాణం మరియు శాంతి పరిరక్షణ ప్రయత్నాలలో మహిళల అర్థవంతమైన భాగస్వామ్యాలను యు.ఎన్. ప్రోత్సహిస్తుంది. ఇది ప్రతిస్పందించే విధానాలు మరియు కార్యక్రమాలను ప్రోత్సహించడం, శాంతి స్థాపన పాత్రలలో మహిళల రక్షణ మరియు ద్దతు అందించడం

మరియు సంఘర్షణ ప్రభావిత సందర్భాలను మహిళలు మరియు బాలికల హక్కుల కోసం వాదించడం.

నిషేధిత మాదక ద్రవ్యం ఉత్పత్తి, అక్రమ రవాణ మరియు వినియోగాన్ని ఎదుర్కోవటం యు.ఎన్. అంతర్జాతీయ సహకారాన్ని ప్రోత్సహిస్తుంది. ఇందులో మాదక ద్రవ్యాల డిమాండ్ మరియు సరఫరాను తగ్గించే ప్రయత్నాలకు మద్దతు ఇవ్వడం మాదక ద్రవ్యాల ఉత్పత్తి మరియు అక్రమ రవాణ వల్ల ప్రభావితం అయిన వారికి ప్రత్నామాయ జీవనోపాధిని అందించడం మరియు ప్రోత్సహించడం మరియు మాదక ద్రవ్యాల సంబంధిత పంపకాల్లో అభద్రత యొక్క మూల కారకాలను పరిష్కరించడం వంటివి కలవు.

8.4.19. వలస మరియు యువత సాధికారత :

సామాజిక మరియు ఆర్థికాభివృద్ధికి వలసదారులు చేసే ముఖ్యమైన సహకారాన్ని గుర్తిస్తూ, సురక్షితమైన, క్రమబద్ధమైన మరియు క్రమ వలసలను ప్రోత్సహించడానికి యు.ఎన్. పనిచేస్తుంది. ఇందులో వలసదారుల మానవ హక్కులను ప్రోత్సహించడం, వలసలకు గల మూలకారణాలను పరిష్కరించే ప్రయత్నాలకు మద్దతు ఇవ్వడం మరియు వలస సంబంధిత సమస్యలపై అంతర్జాతీయ సహకారాన్ని సులభతరం చేయడం వంటివి కలవు.

యు.ఎన్. వారి కమ్యూనిటీలో మరియు వెలుపల సానుకూల మార్పులు చురుకైన ఏజెంట్స్ గా మారుతూ, యువతను శక్తివంతం చేయడానికి పనిచేస్తుంది. నిర్ణయాత్మక ప్రక్రియలలో యువత భాగస్వామ్యంను ప్రోత్సహించడం, విద్య మరియు శిక్షణ అవకాశాలను అందించడం సామాజిక మరియు ఆర్థిక అభివృద్ధిని యువత నేతృత్వంలోని కార్యక్రమాలకు మద్దతు ఇవ్వడం ఇందులో ఉంటుంది.

8.4.20. అవినీతి నిరోధం :

అవినీతిని ఎదుర్కోవడానికి, అంతర్జాతీయ ప్రయత్నాలను ప్రోత్సహించుటకు యు.ఎన్. పనిచేస్తుంది. పరిపాలన, ఆర్థిక అభివృద్ధి మరియు మానవ హక్కులపై దాని ప్రతికూల ప్రభుత్వాన్ని గుర్తించింది. అవినీతిని నిరోధించడం మరియు దర్యాప్తు చేయడం, పాదర్శకత మరియు జనాబుదారీ తనం ప్రోత్సహించడం మరియు అవినీతి నిరోధక సంబంధిత సమస్యలపై అంతర్జాతీయ సహకారం సులభతరం చేయడం వంటి చర్యలకు మద్దతు ఇవ్వడం ఇందులో కొన్ని.

8.5. ప్రధాన సవాళ్ళు :

యు.ఎన్. యొక్క నిర్ణయాత్మక ప్రక్రియ అతిపెద్ద సవాళ్ళలో ఒకటి. ఇది తరచుగా సంక్షోభాలకు ఆలస్యంగా లేదా సరిపోని ప్రతి స్పందనలకు దారి తీస్తుంది. ఎందుకంటే నిర్ణయాలకు భద్రతా మండలిలోని సభ్యులందరూ ఏకాభిప్రాయం అవసరం. మరియు శాశ్వత సభ్యుల మధ్య విభేదాలు గ్రీడ్ లాక్ కు దారి తీయవచ్చు.

శక్తి అసమతుల్యతలు :

యు.ఎన్.లో ముఖ్యంగా భద్రతామండలిలో శాశ్వత సభ్యులు మరియు మిగిలిన సభ్య దేశాల మధ్య గణనీయ శక్తి అసమతుల్యతలున్నాయి. దీని వల్ల సామాన్యుల ప్రయోజనాలకు బదులు శక్తిమంతుల ప్రయోజనాలకు అనుకూలంగా నిర్ణయాలు తీసుకోవచ్చు.

పరిమిత వనరులు :

యు.ఎన్. ఎదుర్కొంటున్న అనేక సవాళ్ళను పరిష్కరించడానికి పరిమిత ఆర్థిక మరియు మానవ వనరులను కలిగిస్తుంది. ప్రత్యేకించి శాంతి పరిరక్షణ మరియు మానవతా సహాయ రంగాలలో ఇది సంక్షోభాలకు సమర్థవంతంగా ప్రతిస్పందించేందుకు సామర్థ్యాన్ని పరిమితం చేస్తుంది.

అమలు యంత్రాంగల కొరత :

యు.ఎన్. తన నిర్ణయాలను అమలు చేసే అధికారం కలిగి ఉన్నప్పటికీ, దానికి అవసరమైన మార్గాలను తరచుగా కలిగి ఉండదు. ఇది సంస్థ యొక్క విశ్వసనీయతను దెబ్బతీస్తుంది. శాంతి మరియు భద్రతను ప్రోత్సహించడంలో దాని ప్రభావాన్ని పరిమితం చేస్తుంది.

రాజకీయ ధ్రువణత :

యు.ఎన్. దాని సభ్య దేశాల మధ్య రాజకీయ ధ్రువణత వలన కూడా ఆటంకం కలుగుతుంది. ముఖ్యంగా సంఘర్షణ సమయంలో, ఇది సహకారం మరియు సమన్వయ లోపానికి దారి తీస్తుంది. కీలక సమ్యలకై ఉమ్మడి పరిష్కారం కనుగొనడం కష్టతరం చేస్తుంది.

జవాబుదారీ తనం లేకపోవడం :

చివరగా అంతర్జాతీయ చట్టాల ఉల్లంఘనలకు లేదా మానవతా హక్కుల ఉల్లంఘనలో సభ్య దేశాలను జవాబుదారీగా ఉంచటంలో యు.ఎన్. సవాళ్ళు ఎదుర్కోవచ్చు. ఇది రాజకీయల కోసం, పరిమిత వనరులు లేదా జవాబు దారీ తనం కోసం స్పష్టమైన యంత్రాంగాలు లేకపోవడం వల్ల కావచ్చు.

8.6. ముగింపు :

వివాదాల అంతిమ పరిష్కారం, జాతీయ సార్వభౌమత్వం గౌరవించడం, మానవ హక్కులు, మతము, ప్రాథమిక స్వేచ్ఛలో ప్రోత్సహించడం వంటి యు.ఎన్. బోర్డిక్ సూత్రాల ద్వారా యు.ఎన్. వద్ద దౌత్యం మార్గనిర్దేశనం చేయబడుతుంది. యు.ఎన్. సభ్య దేశాల మధ్య సంభాషణ మరియు సహకారాన్ని పెంపొందించడానికి మరియు దౌత్య మార్గాల ద్వారా దేశాల మధ్య శాంతియుత పరిష్కారాన్ని ప్రోత్సహించుటకు ప్రయత్నిస్తుంది.

అంతిమంగా, యు.ఎన్. వద్ద దౌత్యం యొక్క విజయం నిర్మాణాత్మక సంభాషణలో పాల్గొనడానికి మరియు ప్రపంచ సవాళ్ళకు పరిష్కారాలను కనుగొనడానికి, కలసి పనిచేయడానికి సభ్య దేశాలు సుముఖతపై ఆధారపడి ఉంటుంది. పురోగతి తరచుగా నెమ్మదిగా పెరుగుతున్నప్పటికీ, 21వ శతాబ్దంలో అంతర్జాతీయ దౌత్యం మరియు సహకారాన్ని యు.శ్రీన్. ఒక ముఖ్యమైన కేతికగా మిగిలిపోయింది.

8.7. మాదిరి ప్రశ్నలు :

1. ఐక్యరాజ్య సమితి దౌత్యంలో కల దేశాలేవి ?
2. ఐక్యరాజ్య సమితి దౌత్యం వివరించుము
3. ఐక్యరాజ్య సమితి దౌత్య సవాళ్ళు తెలియజేయండి ?

8.8. అచూకీ గ్రంథాలు :

1. "The United Nations" : A Very Stoff Introductions by - Jwsi M. Harhimaks and Karen E. Smith
2. "The Un System and Cities in Global Governance" - Michele Achtor and William Stcle.
3. "The UN and Humanishty. Who guards the Guardnis" - Guglienmo Verdirawes.

305PO21

M.A. POLITICAL SCIENCE & PUBLIC ADMINISTRATION

SEMESTER-III

PAPER V - DIPLOMACY

Time: Three hours

Maximum: 70 marks

Answer ALL Questions

(4 x 15 = 60)

1. (a) What do you understand by diplomacy? Explain its characteristics.

దౌత్య నీతి అంటే ఏమి అర్థమయిందో తెలిపి, దాని యొక్క లక్షణాలను వివరింపుము.

Or

- (b) Examine the causes for the origin, growth and the end of 'Diplomacy'.

'దౌత్య నీతి' ప్రారంభం కావడానికి, వృద్ధి మరియు ముగియడానికి గల కారణాలను పరిశీలింపుము.

2. (a) Define diplomacy and explain its role in fulfillment of its objectives.

దౌత్య నీతిని నిర్వచించి, దాని యొక్క లక్ష్యాలు నెరవేర్చడంలో దౌత్య నీతి పాత్రను వివరించుము.

Or

- (b) Explain the features of 'New Diplomacy'.

నూతన దౌత్య నీతి యొక్క లక్షణాలను వివరింపుము.

3. (a) Write an essay on recent changes in Diplomatic practices.

దౌత్య నీతి ఆచరణలో ఇటీవల చోటు చేసుకున్న మార్పులపై ఒక వ్యాసము వ్రాయుము.

Or

- (b) Democracy hinders the role of Diplomacy in International relations'. Explain.

'అంతర్జాతీయ సంబంధాలలో దౌత్య నీతికి ప్రజాస్వామ్యం అడ్డంకి' - వివరింపుము.

4. (a) What is the role of Propaganda in Diplomacy.

దౌత్యనీతిలో ప్రచారం యొక్క పాత్రను వివరించుము.

Or

- (b) Write an essay on multi-lateral diplomacy and the United Nations.

బహుముఖ దౌత్య నీతి మరియు ఐక్యరాజ్య సమితిపై ఒక వ్యాసము వ్రాయుము.

5. Write short notes on any TWO of the following.

ఈ క్రింది వానిలో ఏవైనా రెండింటికి క్లుప్తంగా సమాధానాలు వ్రాయుము.

(2 x 5 = 10)

- (a) Summit diplomacy సదస్సు దౌత్యనీతి

- (b) Track 111 diplomcay ట్రేక్ 111 డిప్లొమసి

- (c) Iron Curtain ఉక్కు తెర

- (d) Bus diplomacy బస్ దౌత్య నీతి